

Itëfëta nte kerëk Lik pañare Yesu Wade yehëhna hnë inji kayëte

Ale herëk inji kayëte ña tufëhnana bare namu vacërakëlo vële hwëtahnëka Yesu va lehnëk Lik herëk. Inji «Tëfëta pañare Yesu» fo ye inte kerëk ale wok gena sëwif. Lik aÿehn yeho, lawo Pol (Vëvë Kolos 4.14). Kerëhnëdëha Tewofil soñe uwám Yesu, kolahn kwëtahn karanj nte karanjiko ña. Lik mbok kerëhna kat Tewofil soñe wayas Pol do nagi mbara vële hwëtahnëka Yesu va hnë ikayëte le wacik Vantiyehn Vëfayik va.

Kerik yëbëlan wabëhn wafëhw imbëd g'iryawã gë wahnah gë wafëhw imbëd gë warar g'imbëd (64 gë 85) ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa. Inji kayëte Itëfëta pañare Yesu njëdahnëd fop wayab ntëbi wale yehëhna hnë kayëte Marëk hna. Age Marëk tufahnëdëha Yesu had «Ajë Wën» Lik tufahnëdëha had «Ajë Ahnë». Pëgwëhnahnëk pëyahnënd nagi San Ayary a, alintërawu Yesu, do puhahnëd gë kayënda Yesu ambin hna ante mbëhnëk ña.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Yesu, Aju ahnë, toña, Nawã Wënu ña, wayine, wameh, koryi.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Soñe ye kerëk Lik inji kayëte (1.1-1.4)

Hnagi San Ayary a do gë Yesu (1.5-2.52)

Ikaraj San Aary a (3.1-20)
 Yaryi Yesu ŷa, do le njëkëhnahnëdëha Sintani
 Yesu (3.21-4.13)
 Yesu Galile pëgwëd foku lëwu ŷa (4.14-9.50)
 Yesu cahnek nkol Galile soje nji Yerusalem
 (9.51-19.27)
 Itenk Yesu Yerusalem na (19.28-23.25)
 Icëm g'ibëhn Yesu na (23.26-24.53)

Pidëta wanës paŋare Yesu

¹ Aŷënta mën Alënah Tewofil, vahnë vëyabah njëkëlehnëni njëtëni do kerëni ile ye toña ŷa fop hn'ile ryëcëtako fagant fu ŷa.

² Kobëri wapëgwa hna vële yeho wasedë waŋi fop va hwëtehnhniko pëyahneni wanës Wënu na do awa vëhni fëyakëfu fop ile liyako ŷa.

³ Soje umë ye, Alënah Tewofil, ante njëkëlehnëbu wapacëk ami fëna, caŋahnëko herëhni waŋi fop ile liyako kobëri wapëgwa hna hafo hn'ile puko hna,

⁴ aholahn ahwëtahn karanj inte haranji ruho na.

Ipëyahh hnagi San Aary a

⁵ Wati ante nkeho Erof ahnaŵ Yude na, nkeho hnam asëna wasadëha ale wëcako Sakari. Hnë kore vësëna vëva Abiya* hna kwëhnaryiko. Asëvalu, Elisabet maciko. Umë fëna hnënk asëna asankaf ale wëcako Aron hna kwëhnaryiko.

* **1:5 1.5** *Abiya*: Wati Sakari ŷa nkeniho vësëna wasadëha wakore 24 gë vëva Abiya va per, ankwëcëtëlëdëhniho Cery Wën hna soje foku ŷa (1 Tëfëta 24).

⁶ Catëniho vëhni vëhi tak haryënkW Wën hna, maŵëhnëniho sariya ŷa gë fop ile tëyëk Ahwëhn a.

⁷ Vëhwëhnalawohna fatah, kabi Elisabet nagëdfilohna do tëko ntafëni vëhni vëhi tak.

⁸ Fac ryampo, Sakari doku vësëna wasadëha ŷa ntidëho Cery Wën Cankaf hna, kabi agwën kore lëwu ŷa yeho.

⁹ Ntiniho gante nke namu vësëna wasadëha ka soŷe tëhnahni ahnë do tëhnayiko Sakari tënk ŷëŵa sëvah Ahwëhn hna nji pëd duf inja.

¹⁰ Wati nte pëdëde duf inja, fop bulunda ŷa g'ipër njëfadëniho.

¹¹ Mëleka Ahwëhn a cahnahnikawo Sakari: gë farëhw hn'ile cënade sadëha hn'ile pëdëde duf inja nëŵëko.

¹² Sakari ga nuka, ntaðëlehna ntaŵary inja do ntaka dus.

¹³ Bare mëleka ŷa më ntehnëka: «Antë ntaki, Sakari; Wënu ŷa nkwëryëk wayëfa hu ŵa. Elisabet, asëval hu, nagëhnëdëhina fatah facan fante ŵacëdu San.

¹⁴ Natëdëhi dus soŷe lëwu ŷa; njabëdëni fëna vële natëntëde va kabi nagik.

¹⁵ Aryokuŷëhn Ahwëhn asankaf yed. Cedina muk ile ryëwënëd. Kobëri donk hnëmu hna pëbëdëha Iyir Ipacah inja.

¹⁶ Mbokaryidëhëhni vutah Isërayel va Ahwëhn hna Wën hudëw hni ha.

¹⁷ Umë ryënkWëhniðëha Ahwëhn a. Gë Iyir inte yëðakawo fanka kila Eli fa njijëd soŷe konjëlehnëhni warëm ŵa gë vutah vuntëw hni va do vële wok vëlënëdëfilahna

Wën va mbokaryini kwëhnani hakili satah. Karañedfëhëhni bulunda le fëhwëtaď itëk Ahwëhn a.»

¹⁸ Awa Sakari më tëyëka mëleka ŷa: «Hak njëtëdëfu wañi toña ye? Ntafëbu do asëval mën aŷi fëna ntafëk!»

¹⁹ Mëleka ŷa më ntëkwaka: «Ami, Gabëriyel yebu, ale hahnëď haryënkW Wën hna soñe ryokuñëhnëndëwã; payiko yiju yonëhniŷi wañi wanës wakasëk wapëren.

²⁰ Ile hnësëbu ŷi ntiyaď ge wati ŷa tëkëk. Bare maŷëlihna; soñe rac kodila avok ahnës hafo hale ntiyaď watac.» Mëleka ŷa koyëna nësëhnëkawo Sakari.

²¹ Hnë wati rac, kore ŷa napëďënihaŷo Sakari do pëmpëhnahnëkëhniwo, kabi mbiŷëhëďëho ßambery ŷëwã sëvah hna.

²² Ga cahnik, kodilohna nësëhnëhni do vahnë va njëtëniho iñë le watik gë Wën nuk ŷëwã sëvah hna. Tëk pëgw fac rac, kodilohna mbok nës, aki fo ndëkwanëďfëhëhniwo.

²³ Tac ga puk wafac wale rëfëkawo Sakari ndokuñ hnë Cery Wën Cankaf hna, më mëncëk gë ŷalu.

²⁴ Ga ndëcëk watac fop, Elisabet, asëwalu ndonkëko do hnë wadepera mbëď cahnedilohna tere hna. Ntehnadëho:

²⁵ «Wëlin ile ntinëhñëko Ahwëhn a! Maŷëk ntihëto ile sëfëhnëďëhoŷo tase vahnë fop ŷa.»

Ipëyahn hnagi Yesu ŷa

²⁶ Hn'uлеpera hwëhn mbëď gë ryawñ hn'idfonk Elisabet hna, Wënu ña payëkawo mëleka

Gabëriyel gë resiyo vē Galile, hn'ankol nte wacēde Nasaret hna,

²⁷ hn'aryag ale woko yētēna vēsan; Mari maciko. Asan ale wacik Yosef hwēhnēkawo do yentiko hnē hnēnk Ahnaŵ David.

²⁸ Mēleka ŷa tēnkēko ŷalu hna do ntehna: «Natēryiŷi Mari! Ahwēhn a űađ ntinēhni iñē fērēn, gē wējē nkerun.»

²⁹ Mari pēmpēhnahnēkawo dus wanēs mēleka űi; mē tēyak bi ye pēhnētanēk iŷi simpaŷi.

³⁰ Awa mēleka ŷa mē ntehnēka: «Antē ntaki Mari, kabi Wēnu űa űađēhi.

³¹ Ndonkēđu do ahnaga facan fante wacēđu Yesu.

³² Ale hwēhnak nafa yed do rēkēde macēnde Ajē Wēn Hunte Sēpēk Fop. Ahwēhn a Wēnu űa ntidēha ahnaŵ asankaf gante ntikawo David rēmu sankaf ka,

³³ do umē yed ahnaŵ vutah Isērayel va kwēlēkwēl, ucanak ntēwu űa pudina.»

³⁴ Mari mē ntēyēka mēleka ŷa: «Hak lē kod nke watac, kabi yētēla vēsan?»

³⁵ Mēleka ŷa mē ntēkwaka: «Iyir Ipacah iűa njijēd hnē wējē do fanka Wēn Hunte Sēpēk Fop űa cankēdēhi had icēn. Soűe rac macahnēde fatah fapacah fante hnagēđu fa, Ajē Wēn.

³⁶ Elisabet mbaŷēhu, umē fēna, facan nagēd mama ntafahnēk; umē ale lehnēdeho nagēdina ŷa, lepera hwēhn mbēd gē ryaw űa nkehahnēk.

³⁷ Yētēry, űoñ gena ile nkok kodina nti Wēnu űa.»

38 Awa Mari më ntehnëk: «Aryokuñëhn Ahwëhn a yebu; arabi fop nkewo gante nësëru ki.» Awa mëleka ÿa njilehn.

Mari vëhni Elisabet

39 Hnë wafac warac, Mari pëhwëtalehn g'uÿankahnah nji hn'ankol nte ye hnë wahuñ hnë resiÿo Yude hna. 40 Ante tëkëko hnam ña, tënkëko tere Sakari hna do nkaÿa Elisabet.

41 Wati nte nkwëryëko arac simpaÿi Mari ha, fatah fa ñënkakawo hn'idonk hna gë fanka. Wati rac dënk, Elisabet pëbëlehna Iyir Ipacah inja

42 do ndeka gë fanka: «Wënu ña ntinëhnëki viÿë vifërën ntëbini vësëval va fop do ntinëhnëka fëna fatah fante hnagëdu fa!

43 Mo ga yebu ami, nehahnidëho hnëmu Ahwëhn mën aki?

44 Ante nkwëryëbu simpaÿi hu ha, fatah fa ñënkak uhnatah d'onk mën hna.

45 Mbetaru kabi kwëtahnëruha Ahwëhn a ntid ile pëyaki ÿa!»

Hnëwë Mari ÿa

46 Awa Mari më ntehnëk: «Ntawëary mën inja fop naÿënëdëha Ahwëhn a, 47 sakahn mën ha pëbëka uhnatah soñe Wënu ña, afehët mën a;

48 kabi ndënkwëtako, ami ale wok kwëhnala nafa ÿi.

Tëk pëgw gaki, vahnë vëvë duniÿa vi fop rëkëd macëndëniho ale ñad Wën,

49 kabi Wënu ña, Ayawah a, ntinëhnëko viÿë vifëmpëhnahnah visankaf.

Wac lëwu wë ÿak lënënik d'us.

50 Kaÿëhnandëha gë vanjeh vayabah vante lënëndëfëha gë antakah va.

51 Ntik d'oku sankaf gë fanka vák lëwu ÿa: Campehnëkëhni vële hnaÿënad va.

52 Këfëkëhni vësankaf va ucankaf ntëw hni hna, do matëndëdëhëhni vële vanad va.

53 Njëdäkëhni vetak sankaf vële njoko inte va, do ntahni vëvetak va wëbák fo.

54 Njijëk ndemahni bulunda Isërayel ÿa, vëryokuj vëlëwu va:

dënkwëna tufa Abëraham gë vutah vuntëwu va, kaÿëhnahn dëwu ña

55 kwëlëkwël, gante ntehnëkëhniwo vacërakëlo fu ka.»

56 Mari koyëna puhnako hnëw lëwu ÿa. Umë vëhni Elisabet hna ñëwëko ile rëkëk wadepera watar, tac mëncëk gë ÿalu.

Hnagi San ÿa

57 Wati nte nagand Elisabet ña tëkëko, më nagëka facan.

58 Koyëna vësaryëntawu gë hnënk lëwu ÿa njëtaniho Ahwëhn a kaÿëhnahnëka d'us g'umë, awa më natëntikëhni vëhni fëna.

59 Hnë fac hwëhn mbëd gë warar hna, më njijëni soje kácehnëniha fatah fa gante nkeho namu lëw hni ka; Sakari ñadëniho macëniha vahnë va, wac rëmu wä.

60 Hnëmu më ntehnëk: «Hali, San macëde.»

61 Vahnë va më ntehnëniha: «Bare, kwëhnalihahna la aryampo hnënk hu hna ale wacik koyëna!»

62 Awa më ndëkwänëniha rëm ÿa tëyëniha bi hak ñad maci fatah fantëwu fa.

⁶³ Sakari më tëyëk iñë ile herande do umë kerëk: «Wac lëwu ÿa San ye.» Vëhni fop pëmpëhnahnëlehnëhni.

⁶⁴ Taḡ Sakari kolëlehn mbok nësënd, pëgwëlehn ndekand, cëmbënda Wënu ḡa.

⁶⁵ Awa vësaryëntaḡu va fop pëmpëhnahnëkëhniwo, do fop hn'ankol nte ye hnë wahuḡ hnë resiḡo Yude hna tëfëtaḡeho watac.

⁶⁶ Fop vële wëryëko ga tëfëtaḡe watac va nahadëniho do tëyadëniho: «Awa ye ga nkeḡ faḡi fatah?» Nuniho fanka Ahwëhn fa g'umë nkeniho.

Hnëḡ Sakari

⁶⁷ Hnë wati rac, Sakari, rëmu fatah fa, pëbëkawo Iyir Ipacah iḡa, pëgwëlehn nësënd wanës Wën ntehnënd:

⁶⁸ «Arabi Ahwëhn a Wën bulunda vëvë Isërayel va cëmbi, kabi njijëk pabëhni bulunda lëwu ÿa do pëhwëtëk fop soḡe pëhëtëhni:

⁶⁹ Canëhnikëfuna Afehët ahwëhn fanka, hnë hnënk David aryokuḡ alëwu hna,

⁷⁰ wakila ḡa mbiḡëk ga pëyahnëniho watac,

⁷¹ më lehnëko pëhëtëḡhëfu hnë vële ḡad ntinihëfu wameh va do gë hn'imëk vële ḡewëkëfu va fop.

⁷² Koyëna tufahnëk dol kaḡëhnahn nte kwëhnako soḡe vacërakëlo fu ḡa do ḡënkwenä kwëtëla nte ntiko gë vëhni ḡa.

⁷³ Ha, ntik ile ntëkëhnëkawo rëm fu ḡa Abëraham:

- 74 ɲaʋwëtëdëhëfu hnë vële ʏewëkëfu hna kolah-
nin ndokunëhnëndena ntakah këm,
- 75 nkehahnin vahnë vële ʏahnëka do catin
haryënkw lëwu hnë wafac d'uniya lëw fu
hna fop.»
- 76 «Do wëjë, fatah mën, kila Wën Hunte Sëpëk
Fop yeđu:
ndënkwëhnëd'uha Ahwëhn a
afëhwëtëhnëhënda nkaʋ ɲa.
- 77 Do koyëna njëtëndanëd'uhëhni bulunda lëwu
ʏa njijëd pehëtëhni g'itavëhn wameh
wadëw hni ɲa.
- 78 Toña ye, Wënu ɲa Ahwëhn fu ʏa
kaʏëhnahnëdëha d'us:
Nke had lav ule fëhni d' do penifu g'ambin,
79 soɲe penahnëhni vële ye hnë umëhwëry do gë
hnë icën icëm hna,
yasaryahnëfu hn'ankaw yam hna.» Sakari
koyëna puhnako wanës wadëwu ɲa.
- 80 Fatah fa naʏëdëho do hakili lëwu ʏa
nkwënadëho. Hnë wula ntëdëko hafo hale
pëgwëko d'oku lëwu ʏa hnë bulunda vahnë vëvë
Isërayel hna.

2

Hnagi Yesu ʏa

1 Hnë wati rac, Sesar Ogis, Ahwëhn Nkal a,
ntëhnëko kerini vahnë vëvë nkal va fop.

2 Vaker vatac yeho vandënkwëryënkwa va do
wati rac Kiriniyus yeho guverëner vë Siri ʏa.

3 Vahnë va fop njidëniho keraryini, ale-wo-ale
nkol ntëwu hna.

⁴ Awa Yosef, umë fëna, matëko nkol Nasaret nte ye hnë resiyo Galile hna, soje nji hn'ankol Betëlem nte ye hnë resiyo Yude hna, hn'ile nagiko ahnaŵ a David, kabi hnënk David hna nkentiko.

⁵ Njokawo Mari, ale kwëhnëko ya, keraryijini njidëniho, do Mari g'idonk nkeho.

⁶ Wati nte nkeniho Betëlem na, fac hnag ya tëkëlehni.

⁷ Më nagëka facan, fatah fandënkwëryënk fantëwu fa yeho. Më përyëka gë yarëh do ntana hn'ile kwëtëndeni wusaŵ uryav* hna, kabi vëhnuyalohna igwac cery vëhneh hna.

Mëleka ya gë vëhery wape va

⁸ Hnë resiyo rac dënk, nkeniho vëhery wape vële ryakëdëho gë wëhaÿ soje njëkandënihëhni wape wadëw hni na.

⁹ Mëleka Ahwëhn a më karyëtahnikëhni taŋ do icëmb Ahwëhn a kwërëlehnëhni gë humpen hucankaf. Vëhery wape va më ntakëkëhni d'us.

¹⁰ Awa mëleka ya më ntehnëkëhni: «Antë ntaku! Wanës wakasëk wapërën yinenëhni dëmu wante hnatedëhëhni fop bulunda yi.

¹¹ Hn'unji mëd, hn'ankol David hna, nagëhnirunëha Afëhët; Arëhnayik a ye, Ahwëhn a.

¹² Do wëli dahëse ile yavëtahnedunëha ya: tëkatëdunëha fatah ga përyik g'iyarëh do ntani hn'ile kwëtëndeni wusaŵ uryav hna.»

* **2:7 2.7** Hn'ile kwëtëndeni wusaŵ uryav: Wusaŵ ŵa gë vahnë va cery ndampo fo ndakahnëdëniho.

13 Ga nēsək watac, kore wamēleka wakawāry wante watik g'ambin karyətajēniho fēna taŋ, cēmbēndēniha Wēnu ŋa ntehnēndēni:

14 «Cēmbēnēfuna Wēn Hunte Sēpək Fop, do vēle ñad va arabi nuŋani yam ŋa duniŋa li!»

Vēhery wape va Betēlem hna

15 Ante mbokani wamēleka g'ambin ŋa, vēhery wape va mē ntehnēlēni: «Awa yinēfu tameki hafo Betēlem hna: afo nuyin ile liyak hnam ŋa, ile njētēndanēkēfu Ahwēhn aŋi.»

16 Njilehnēni ñap tēkatēniha Mari gē Yosef, do gē fatah fatoy fa ga ndakək hn'ile kwētēndeni wusaŋ ryav hna.

17 Ga nuniha, mē tēfētani ile ntehnēkēhniwo mēleka ŋa soŋe faŋi fatah fatoy fa.

18 Fop vēle wēryēkēhniwo vēhery wape va pēmpēhnahnēkēhniwo gē wanēs wante nēsēdēniho ŋa.

19 Bare ge Mari ye, waŋi fop hakili hna kwētadēho do nahadēho.

20 Tac vēhery wape va mbokalehnēni gē wēhaŋ naŋēnēhatēndēniha Wēnu ŋa do cēmbēndēniha soŋe ile nkwēryēni do nuni ŋa fop; fop gante nēsēhnēkēhniwo mēleka ka nkeho.

Iceh Yesu Cery Wēn Cankaf hna

21 Ante nuŋako fatah fa wafac mbēd gē warar ŋa, fac ile kácahnēde ŋa yeho; hnē fac rac maciko Yesu, wac ile nkabahnēko mēleka hara hnēmu dōnkēna ten ŋa.

22 Wati ile rēfēkawo ntini Mari gē Yosef sadēha pacēna ŋa rēkiko, gante ntehnēk sariya Moyis

ka. Awa më njini Yerusalem Cery Wën Cankaf hna do njonihata fatah fa cehihna Ahwëhn a,

²³ kabi keriko fëna sariya Ahwëhn hna: «Facan fandënkwerënkwa fante wo hnagik fa Ahwëhn a sahëdeha.»[☆]

²⁴ Tëfëkawo fëna canëni sadëha le tëyëk sariya Ahwëhn a: «Walagi wahi ma vupah vuki[†].»

Ipänkël gë Simeyô

²⁵ Yerusalem hna nkeho asan ale wăciko Simeyô. Asan arac catëko do ntënëndëhawo Wënu ŋa do napëdëhawo ale rëfëkawo njij pehëtëhni vëvë Isërayel va. Iyir Ipacah ŋa g'umë nkeniho

²⁶ do njëtëndanëkawo cëmëdina hara nulahna Arëhnayik ale payid Ahwëhn a Wënu ŋa.

²⁷ Awa Simeyô, Iyir Ipacah ŋa hnësëndëhawo, njiko Cery Wën Cankaf hna. Wati rac dënk vële hnagëka Yesu va njiryejënihawo soŋe ntini ile tëyëk sariya soŋe lëwü ŷa.

²⁸ Simeyô, ga nuka, njakëkawo do camehna Wënu ŋa ntehn:

²⁹ «Tame, Ahwëhn, ntiru ile hnësënhëruhoŋo ŷa:

Awa kodu arava aryokuŋëhn hu ŷa cëm yam.

³⁰ Nubuha gë vinkër mën vi dënk afehët ale fayiru ŷa,

³¹ umë ye ale fëhwëtëru soŋe wabulunda ŷa fop:

[☆] **2:23 2.23:** Icahn 13.2,12,15 † **2:24 2.24** *Walagi wahi ma vupah vuki:* soŋe sadëha ŷa fape fakwëhn bëhn rëyik, fare vëhayëhnah va, vupah vuki tëyini. (Soŋe Walevi 12)

³² humpen hunte lid ayëti wahnënk duniŷa li fop ye do umë yed icëmb vëvë Isërayel, bulunda hu ŷa.»

³³ Vële hnagëka Yesu va pëmpëhnahnëkëhniwo gë wanës wante nësëdëho Simeŷo soŷe lëwu ŷa.

³⁴ Simeŷo ndëwakëhniwo tac ntehna Mari, hnëmu Yesu: «Wënu ŷa tëhnaka fatah hu fi, këfahnëhni vëyabäh do matëndëni vëryampo hnë Isërayel hna. Dahëse Wën yed, bare vahnë va ŷwëŷëhnëdëniha.

³⁵ Koyëna njëtëde vinahan vicoŷak hnë vahnë vëyabäh. Do wëjë, Mari, horot ŷa cëhëdëhi ntaŷary inji had sëlame.»

Ipankël gë Ana

³⁶ Nkeho fëna kila asëval; Ana maciko. Rëmu Fanuwel maciko do hnë hnënk Aser hna nken-tiko. Ana ntafëko dus. Wabëhn mbëd gë waki ntilahnëniho g'asan ale ŷëlëkawo hn'undag ntëwu hna tac asanu cëmëko.

³⁷ Asan këm fo nkoko hafo nuŷa wabëhn wafëhw imbëd gë warar gë wahnah (84). Cahnëdilohna Cery Wën Cankaf hna do ntiŷadëho sali Wënu ŷa g'umëd gë g'anent: cuŷëdëho do njëfadëho.

³⁸ Hnë wati rac dënk tëhantikëhniwo do pëgwëlehn camehnënda Wënu ŷa. Do nësëndëhëhniwo soŷe fatah fa fop vële hnapëdëho ipëh Yerusalem va.

Imënc gë Nasaret ŷa

³⁹ Vële hnagëka Yesu va, ga puhnani idi ile tëyëk sariya Ahwëhn a, më mëncëni gë Galile nkol ntëw̃ hni hna, Nasaret.

⁴⁰ Yesu naŷedëho do njawëdëho, usery lëwu ÿa nkwënadëho do Wënu ña tufahnëdëho iña dëwu ña.

Yesu Cery Wën Cankaf hna

⁴¹ Bëhn-wo-bëhn vële hnagëka Yesu va njidëniho Yerusalem soje ambënt Pak ña.

⁴² Ante nuŷako Yesu wabëhn pëhw gë waki ña, më njoryaryëniha gante nke namu ambënt tac ka.

⁴³ Ante puk ambënt ña, mëncëdëniho, bare Yesu Yerusalem hna nkoko do rëmu gë hnëmu vëyëtëlohna.

⁴⁴ Ntiyahnëkëhniwo gë vërëfal hni nkentiko do fac ÿa fop njasëniho. Awa pëgwëlehnëni njëkëlehnëndëniha hnë wahnënk walëw̃ hni hna do gë wëlawo walëw̃ hni hna,

⁴⁵ bare vëhnulawohna. Mbokalehnëni gë Yerusalem nkotëni njëkëlehnëhëndëniha.

⁴⁶ Hnë fac rarëna hna, më nuniha Cery Wën Cankaf hna. Fagant vëharan sariya hna ntañako, nëpadëhëhniwo do tëyëdëhëhniwo.

⁴⁷ Fop vële wëryëdëhawo va pëmpëhnahnëkëhniwo gante kwëhnako hakili ka do wante ntëkwadëho ña.

⁴⁸ Vëhni, rëmu gë hnëmu, ante nuniha ña, pëmpëhnahnëkëhniwo d'us. Hnëmu më ntehnëka: «Ajë mën, soje ye liruhefu aki? Rëmu g'ami ndëñakëbun d'us ayëkëlehnatënde.»

49 Mě ntėkwakėhni: «Soŋe ye ga yėkėlehnėdfunėho? Yėtėluhna bi tėfėko yewu cery Rėm mėn hna‡?»

50 Bare vėyėtėlohma ile ntehnėdėhėhniwo ŷa.

51 Yesu mėncėntėlehni gė Nasaret do nkoko ntėnėnėndėhni. Wante liyak ŋi fop, hnėmu hakili hna kwėtako.

52 Awa Yesu hakili ŷa nkwėnadėhawo, naŷėdėho do nkeya ntėwu ŋa nėŋahnėkawo Wėnu ŋa gė vahnė va.

3

Ikaraj San Ayary

1 Awa hnė bėhn le nuŷahnėko Tiber wabėhn pėhw g'imbėd' (15) ga nkehahnėko Ahnaŵ fop vankal vante kwėhnėko Rom va, Pos Pilat yeho guverėner vė Yuđe ŷa, Erođ hnaŵėko hnė resiŷo Galile hna do aheryu, ale ŵaciko Filip ŷa, umė hnaŵėndiko hnė resiŷo Iture hna gė Tėrakonitis hna, Lisaniyas yeho guverėner vė Abilen ŷa,

2 do Anas gė Kayif yeho vėsankaf vėsėna wasadėha va. Hnė wati rac nuŷako San, aju Sakari, wanės Wėnu ŋa wula hna.

3 Tac ndapėko inkal bė sėn sankaf Yurėdan hna fop ntehnatėndėhni vahnė va: «Gwėcėtaryin vankeya va, ayaryiwu do Wėnu ŋa tavėndėhu wameh hun ŋa.»

4 Koyėna ntiyako ile kerėko kila ile ŵaciko Esayi ŷa kayėte ntėwu hna: «Nėparyin! Asan ryekad' wula hna, mė lehnėd':

‡ 2:49 2.49 Cery Rėm mėn hna: kof' pėhnėtan fėna: «đoku Rėm mėn hna».

“Pëhwëtëryin nkaŵ Ahwëhn a,
dinëndina vankaŵ vacatah đus!

⁵ Vankëđ va gë wahuŋ ŵa fop këñëndëlehnëđe;
vankaŵ vatumpak va catënëđe,
vankaŵ vapërëkak va fop pëhwëtëđe.

⁶ Do vahnë va fop nuđëni ipëh inte ŵatik hnë
Wën.”✧»

⁷ Kore vahnë yijëko vëhni San hna soŋe
njaryëhni. Ntehnëđëhëhniwo: «Ŵuhnë, merun
had walën wayapah! Mo lehnëku yaryi ŷi fo kod
pëhëtu ntavah cankaŵ Wën nte yëjëk ŋi.

⁸ Atëh përen wadëŵel wapëren ntëŵëđ;
diryindën viyë vifëren arufahnahnu
nkwëcëtarun vankeya va! Ant'ahnahandu:
“Rëm sankaf fu ŷa, Abëraham ye”, had watac
nkwërenkëđ afehëtahniwu. Pëyadëmu: Wënu
ŋa kod dënk nti waŷi wëraka vutah Abëraham!

⁹ Rasëhn ŷa pëhwëtak ŋos vatëh va kobëri
vënkahn hna: Atëh nte-wo-nte wok dëŵëđina
wadëŵel wapëren ŋa ŋosëđe do ntabi gë
hwëđëh.»

¹⁰ Vahnë va tëyëđënihawo: «Ye rëfëkëfu lifu?»

¹¹ Më ntëkwakëhni: «Ale hwëhnaŵ vacuđ vaki
tëfëka njëđa ndampo ale wok kwëhnaŵ do ale
hwëhnaŵ rokëtok tëfëka cëhahn.»

¹² Vëřëf ŷatëtanke fëna njijëniho njaryaryini.
Më tëyëniha: «Aharan, fuhnë lë, ye rëfëkëfu
lifu?»

¹³ Më ntëkwakëhni: «Ant'asosehnuni vahnë
va ntëbi ile lehnirun arëyuni ŷa.»

¹⁴ Wasodäđe fëna tëyëntinihawo: «Fuhnë lë,
ye rëfëkëfu lifu?»

Më ntëkwakëhni: «Ant'ahnufu koryi ahnë gë fanka ma gë wamërahn, bare cosë hun ija nkewu gwër.»

¹⁵ Bulunda ÿa napëdënihawo Arëhnayik a: ale-wo-le tÿyadëho bi San ye?

¹⁶ Awa San më ntehnëkëhni vëhni fop: «Ami, gë wënka njaryëdëmu; bare ale yejëk a umë lëbëko: catëla dënk fëtahnu viyëba wapary wadëwu ña. Umë, g'Iyir Ipacah do gë hwëdëh* njaryëdëhu.

¹⁷ Vák hna mënkwëk bëryeŵ ija pitëndëlehnaahn wanëc ña gë vaparyel va. Ndanëd wanëc ña ndank ntëwu hna, bare vaparyel va pëdëd hnë hwëdëh† hunte wok dipëdëna muk.»

¹⁸ San nkabëdëhëhniwo bulunda ÿa wayabah wakaŵary do pëyadëhëhniwo Wanës Wakasëk ña.

¹⁹ Hnë wati rac, San nirakawo fëna Erođ ale hnaŵëko Galile ÿa, kabi Erođ asëval acëru ÿa ñëlëko —Erodiyad maciko— do kabi ntiko fëna viŵeh viyabah vihaŵary.

²⁰ Tac Erođ mboko nti wëh haŵary kat: cëdehnëkawo San.

Yary Yesu ÿa

²¹ San, ga njaryëkëhni vahnë va fop, njaryëkawo Yesu fëna. Tac, wati nte njëfadëho Yesu ña, ambin ña pidëtako,

* **3:16 3:16** *Gë Iyir Ipacah do gë hwëdëh:* kode nkwëryi fëhnëtanëk viyë vëhi vëhnëmpëlah ma iñë ryampo fo. † **3:17 3:17** *Pëdëd hnë hwëdëh hunte wok dipëdëna muk:* Iyin pañare hwëdëh ha nësëd hn'ile ntënkëdëni vële wok vësatëna va.

²² Iyir Ipacah iña cëlelehni hnë umë; gë fah mëntëlēniho. Tac kopa vē g'ambin nkwëryëlehni ga ntehnëf: «Ajë mën ale ýadëfu ðus a yeru; gë wëjë nëñëko ðus.»

Vacërakëlo Yesu va

²³ Yesu mpëd tēkëkawo wabëhn wafëhw warar (30) ante pëgwëko ðoku lëwū ŋa. Vahnë va fatah Yosef ntinihawo, ale nagëko Heli ýa,

²⁴ Heli nte nagëko Matat, Matat nte nagëko Levi, Levi nte nagëko Melëki, Melëki nte nagëko Yanayi, Yanayi nte nagëko Yosef,

²⁵ Yosef nte nagëko Matatiyas, Matatiyas nte nagëko Amos, Amos nte nagëko Nawum, Nawum nte nagëko Hesëli, Hesëli nte nagëko Nagayi,

²⁶ Nagayi nte nagëko Mat, Mat nte nagëko Matatiyas, Matatiyas nte nagëko Semeyin, Semeyin nte nagëko Yosek, Yosek nte nagëko Yoda,

²⁷ Yoda nte nagëko Yowanan, Yowanan nte nagëko Resa, Resa nte nagëko Sorobabel, Sorobabel nte nagëko Salatiyel, Salatiyel nte nagëko Neri,

²⁸ Neri nte nagëko Melëki, Melëki nte nagëko Adi, Adi nte nagëko Kosam, Kosam nte nagëko Elëmadam, Elëmadam nte nagëko Er,

²⁹ Er nte nagëko Yesu, Yesu nte nagëko Eliyeser, Eliyeser nte nagëko Yorim, Yorim nte nagëko Matat, Matat nte nagëko Levi,

³⁰ Levi nte nagëko Simeýo, Simeýo nte nagëko Yuda, Yuda nte nagëko Yosef, Yosef nte nagëko Yonam, Yonam nte nagëko Eliyakim,

³¹ Eliyakim nte nagëko Meleya, Meleya nte nagëko Mena, Mena nte nagëko Matata, Matata nte nagëko Natan, Natan nte nagëko David,

³² David nte nagëko Yese, Yese nte nagëko Yobed, Yobed nte nagëko Bos, Bos nte nagëko Sala, Sala nte nagëko Nason,

³³ Nason nte nagëko Aminadab, Aminadab nte nagëko Adëmin, Adëmin nte nagëko Arëni, Arëni nte nagëko Hesëron, Hesëron nte nagëko Peres, Peres nte nagëko Yuda,

³⁴ Yuda nte nagëko Sakob, Sakob nte nagëko Isak, Isak nte nagëko Abëraham, Abëraham nte nagëko Tara, Tara nte nagëko Nakor,

³⁵ Nakor nte nagëko Seruk, Seruk nte nagëko Ragawo, Ragawo nte nagëko Falek, Falek nte nagëko Eber, Eber nte nagëko Sala,

³⁶ Sala nte nagëko Kayënam, Kayënam nte nagëko Arafakad, Arafakad nte nagëko Sem, Sem nte nagëko Nowe, Nowe nte nagëko Lamek,

³⁷ Lamek nte nagëko Matusala, Matusala nte nagëko Enok, Enok nte nagëko Yarët, Yarët nte nagëko Malëlel, Malëlel nte nagëko Kayënam,

³⁸ Kayënam nte nagëko Enos, Enos nte nagëko Set, Set nte nagëko Adam, ajë Wënu ŋa.

4

Iyëkëhnahn Yesu

¹ Yesu g'Iyir Ipacah pëbah mbokajëdëho gë sën, le wacik Yurëdan ka, njolehna Yir inja wula hna.

2 Hnam njëkëhnahnëdëhawo Sintani menehna. Ñoñ tokëdfilohna hnë wafac wafëhw wahnah. Ga ndëcëk, umë njoka inte ðus.

3 Awa, Sintani më ntehnëka: «Ge paryi Ajë Wën yeru, dehnëryehna inji taka mbaca mburu.»

4 Yesu më ntëkwaka: «Vikerëh Wën va pëyahnek, “Ahnë gena roka fo valëdëha ñëwahn ðuniya li.”✠»

5 Tac Sintani më mbok njoka hn'ile ñak nji-hnek, tufëka fop wahnaŵ wavë ðuniya wi hwënta ryampo fo.

6 Tac ntehna: «Njëdadëmi fop ucankaf gë hnapul gë icëmb waŵi wahnaŵ fop. Iyin fop nuŵabu do kodëfu yëdäwa ale yadëfu.

7 Age ndëkwëhnëru haryënk wën sone asëmba, fop wëjë hwëhnëd.»

8 Yesu më ntëkwaka: «Vikerëh va pëyahnek: “Dëkwëhnëhnëryehna Ahwëhn a Wënu na do umë fo rëfëka aryokunëhnëd.”✠»

9 Tac Sintani më njoka Yerusalem, tindëka cëmët Cery Wën Cankaf hna do ntehna: «Age Ajë Wënu na yeru, dëdary gëd,

10 kabi Vikerëh va pëyahnek: «“Wënu na ntehnëdëhëhni wamëleka wadëwu na keryëndënihi.”

11 «Tac: “Njakëndënihi wëbák wadëw hni hna kehahnënihi ant'awëw taka.”✠»

12 Yesu më ntëkwaka: «Vikerëh va pëyahnek: “Ant'ayëkëhnahna Ahwëhn a Wën hu na.”✠»

✠ 4:4 4.4: Divëta Sariya 8.3 ✠ 4:8 4.8: Divëta Sariya 6.13

✠ 4:11 4.11: Wahnëw 91.11-12 ✠ 4:12 4.12: Divëta Sariya 6.16

13 Sintani, ga puhnak yëkëhnahn menehna Yesu ɲa fop, ɲaŵëtalehna hafo nkaŵ kaŵary.

Yesu Galile pëgwëd foku lëŵu ŷa

14 Yesu mbokako Galile. Iyir Ipacah iɲa njëfadëhawo fanka ntihahn fop ile ntidëho ŷa. Koyëna ŵac lëŵu ŵa campëko vankol hna fop.

15 Karaɲëdëhëhniwo vahnë va va-caliɲa wasëwif hna do vahnë va fop cëkwaryëdënihawo.

Yesu pëyahned Wanës Wakasëk ɲa

16 Fac ryampo, Yesu më njik nkol nte ŵaciko Nasaret hn'ile kwëdiko hna. Fac ntaŵëla wasëwif hna, më tënkëk caliɲa hna gante njehëka ka. Matëko karaɲ Vikerëh va.

17 Umë njëdayik kayëte nte kerëko kila le ŵaciko Esayi. Pidëtëk do tëkat hn'ile kerik:

18 «Iyir Ahwëhn a hnë ami nke,

umë rëhnako*,

sonë yonëhnëŵëhni vëhaŷëhna va

Wanës Wakasëk ɲa;

payiko fëyaŵëhni vëramp va tavëdeni,

vumëp va nudëni,

vële vërehnik va nkedëni afaya lëŵ hni,

19 pëyadëmu bëhn le pëhëtahnëdëhëhni

Ahwëhn a bulunda lëŵu ŷa tëkik.»☆

20 Ga puhnak karaɲ iɲa, Yesu më pidëk Vikerëh va mbësahna ale hwëtëda do ntaña. Fop vële yeho caliɲa va ntaɲënihawo.

* **4:18 4.18** *Umë rëhnako*: Esayi paɲare Arëhnayik a nësëdëho; Yesu ntehnëdëho ani umë dënk ye Këris ŷa, Arëhnayik a.

☆ **4:19 4.19**: Esayi 61.1-2

21 Pëgwëlehn ntehnëndëhni: «Dol vikerëh vinte harañëbu vi ntiyak wati le hnëpadfunëho ÿi dënk.»

22 Vahnë va fop nësëdëniho wanës wapërën Yesu do pëmpëhnahnëkëhniwo dus wanës wabënak wade nësëdëho ña do ntehnëndëniho: «Bare aÿi gena bi aju Yosef?»

23 Yesu më ntehnëkëhni: «Pacahnëko ndënkwëtehnëndfunëho ile nësëdëni vëyabah: “Ayërën, yërënyary wëjë dënk.” Ntehnëndfunëho fëna: “Njëtabun fop ile liru Kaperënaÿum ÿa. Diry gë rac ki ani fëna hnë nkol ntëw hu li dënk kabi ani naÿëru.”»

24 Tac më nkwënëk: «Toña ÿa fëyadëmu: wëla kila ryampo dënënëdëna nkol nte naÿahnëk.

25 Paryi pëyadëmu, yamani kila le waciko Eli ÿa, njabëniho vësëval vële cëmaryëko vësan Isërayel hna. Wati rac nkoço gona tëvënd hnë wabëhn watar gë fagant bëhn do inte cankañ yeho nkal hna fop.

26 Bare Wënu ña payëlawohna Eli wëla hnë aryampo hnë vësëval wasëwif vërac, bare hnë aryampo fo payëkawo ale lëdëko Sarëpëta hnë nkol cankañ mbë Sidon hna.✧

27 Nkeniho, yamani kila Elise ÿa fëna vëhwëhn vambiÿ vëyabah Isërayel hna. Bare wëla aryampo hnë vërac hna yërënilohna ge gena avë Siri ale waciko Naman ÿa.✧»

28 Ga nkwëryëni watac, vële yeho caliña va pëbëlehnëkëhniwo ntavah.

✧ 4:26 4.26: 1 Vëhnaÿ 17.8-16 ✧ 4:27 4.27: 2 Vëhnaÿ 5.1-14

29 Matëlehnëni canëniha nkol hna njonihya yan vampamb kuŋ nte vëryahniko nkol ŋa soŋe cañëtëniha njo gëd.

30 Bare Yesu më ndëcëk fagant lëw hni nji nkaw ntewu.

Yesu asan ahwëhn yine njërënëd

31 Yesu cëlëndako Kaperënaŋum, nkol mbë Galile. Vahnë karanjëdëho fac ntawëla hna

32 do pëmpëhnahnëkëhniwo gante karanjëdëhëhniwo ka, kabi g'ucankaf nësëdëho.

33 Caliŋa hna nkeho ale pëlako yine wëh. Umë ndekak gë fanka ntehn:

34 «Yesu vë Nasaret, ye ye yëbëlan fu? Afërëkanëfu bi yijëru? Njëtëbu d'us bi mo yeru: Afacah ale payik Wënu ŋa yeru!»

35 Yesu më ŋañëhahnëka ntehna: «Demëhnary do cahnëryehna aŋi asan.» Awa, yine ŋa këfëlehna asan a tase vahnë fop, cahnëlehna hara dilahna wëh.

36 Vële hnuko umë va fop ŋayëkëhniwo do ntehnëlëndëni: «Iyëhne sifa wanës ye ye wanj?» Ntehnëdëhëhni wayine ŋa g'ucankaf do gë fanka: «Cahnëryehna!» do cahnëd.

37 Koyëna wac Yesu ŋa campëko caharab vankol hna fop.

Yesu vëres vëyabah njërënëd

38 Tac Yesu cahnëko caliŋa hna nji tere asan ale waciko Simo. Awa hnëmu asëvalu Simo tesëko, mbahn inji njakëkawo d'us. Umë muntaniha Yesu ndemahna.

³⁹ Më njik cëpëka ñañenahna res wã do res wã cahnëlehna. Wati rac dënk matëlehn asëval a pëgw nëhëtëhnëndëni.

⁴⁰ Wati le njodëho lav wã, fop vële hwëhnakëhniwo vëres, sifa wates wanëmpëlah, njinenëhnijikëhniwo Yesu, tindëdëhëhniwo wëbák wadëwu ña vëhni fop soje njërënahñëhni do njërëniho.

⁴¹ Wayne fëna sahnëdëhëhniwo vëyabah ndekatëndëni: «Ajë Wën yeru». Bare Yesu ñañënahñëdëhëhniwo soje ndemëhnani kabi njëtëniho vëhni umë ye Arëhnayik a.

Yesu karanjëdëhëhni vacaliña wasëwif hna

⁴² Wakëwak fo Yesu cahnëko nji hn'ile njirëk. Kore ÿa njëkëlehnëdëñihawo. Ga nuniha ñadëniho nkonti gë vëhni, antë nji tavëhni.

⁴³ Bare Yesu më ntehnëkëhni: «Vankol vañëntaw hna fëna tëfëko fëyahnu Wanës WakasëkNaŵ Wënu ña; soje umë payiko.»

⁴⁴ Pëyadëhëhniwo fëna vacaliña vamb vankol wasëwif hna.

5

Vërfäl vëryënkwëryënkŵ Yesu

¹ Fac ryampo, Yesu kahnëko vambamb lant sankaf Senesaret hna do peñëlëdëniho kore ÿa caharaß lëwu soje nëpani wanës Wënu ña.

² Umë nuk wakulu waki tëfary hna. Vëfëla wuwis va cëlëniho ndagëndëni waryey wale pëlahnëdëni uwis.

³ Kayëlehn hnë kulu ryampo le kwëhnëko Simo, më tëyëka ñawëta vambëñ va toye. Yesu

ntañalehn kulu hna pëgw karanëndëhni kore ÿa.

⁴ Ga puhnak wanës ña, më ntehnëka Simo: «Njiryeryëry kulu ÿi hn'ile ñak tẽwëk wënka ñi toye. Tac wëjë gë vërëfal hu vi alabu waryey wï afëlahnuni wuwis.»

⁵ Simo më ntëkwaka: «Asankaf, ga mbër nkwayankëtalesnëkëfu, ñoñ pëlalëfuhna. Bare, kabi ntehnëruho labu, ntabëdëfu.»

⁶ Ntabëlehnëni, pëlanihëhni wuwis wuyabah hafo waryey wã pëgw mbëkëtant. ⁷ Më nje-lanihëhni vërëfal hni vëvë kulu ÿëntaw va njijëni ndemanihëhni. Vëhni më njijëni do pëbënëniho wakulu waki tak wuwis wã hafo ñand tëmpani.

⁸ Simo Piyer, ga nuk watac, umë ndëkwëhnëk karyënkw Yesu do ntehna: «Ahwëhn, ñawëtarye kabi asan awën yebu.»

⁹ Simo gë vële nkeniho va, fop pëmpëhnahnëkëhniwo do ntakeñi, kabi pëlanihëhniwo wuwis uyabah urac.

¹⁰ Koyëna nkehëhniwo fëna Sak gë San, viju Sebede vële mbankëniho doku Simo va.

Yesu më ntehnëka Simo: «Antë ntaki. Tëk pëgw ÿi wati vahnë rëkëdu afëland.»

¹¹ Mbokaryëlehnëni wakulu ña vambëñ hna, tavëlehnëni fop tëfëlehnëndëniha.

Yesu ahwëhn ambiÿ njërënëd

¹² Ante nkeho Yesu hn'ankol ndanko, njijëko asan ale yeho mbiÿ fo. Arac, ga nuka Yesu, më ndëkwëhnëk karyënkw lëwu yëka ÿi nkal li do muntahna ntehna: «Ahwëhn, ge ñadu kodu ayërëno, afacënëlehno.»

¹³ Yesu më njelëk vák ÿa ñaka do ntëkwahna: «Ñadëfu: Pacëry!» Wati rac dënk mbiÿ dëwu ña ntavëka.

¹⁴ Yesu më ntehnëka: «Antë afëyahna ahnë wañi, bare yiry njëki asëna wasadëha ÿa do canëry sadëha soñe yërën hu ña ile kerëko Moyis ntinde ÿa. Koyëna vahnë va njëtëdëni pacëru.»

¹⁵ Mama ntehnëkawo asan a antë pëyahn, wac lëwu wã campëdëho g'ahaŵary, bulunda varëpëlëdëho nkwëryëndëniha do njërënëndeni wates wadëw hni.

¹⁶ Bare Yesu umë pitadëho hn'ile njihnëk njëfand.

Yesu ahwëhn vorovoro njërënëd

¹⁷ Fac ryampo, Yesu karanjëdëhëhniwo vahnë. Wafarise gë vëharan sariya Moyis va lañantiko hnam. Fop vunkol vumb Galile, Yude do g'inaw Yerusalem matiniho. Fanka Wën fa gë Yesu nkeho, njërënahnhni vëres.

¹⁸ Tac vësan rëkiko vële ryibika hnë yala ares ale yeho vorovoro. Ñadëniho ndënëniha, kwëtëniha haryënkw Yesu

¹⁹ bare vëhnuÿalohna fere; vahnë va pëbëniho. Awa umë kayëni yan cery hna ntihtëni vile rëjahnik va, do cëlëndëniha gë yala per tase vahnë fop haryënkw Yesu.

²⁰ Ga nuk Yesu kwëtahn dëw hni ña më ntehnëka ares a: «Lawo, wameh hu ña tavëhniru.»

²¹ Vëharan sariya Moyis va gë wafarise wã më nahadëni ntehnëndëni: «Mo ga dënk ye aÿi asan

ale yewëdëha Wënu ña? Mo hod tavëhn wameh ña? Wënu ña fo hod!»

²² Bare Yesu njëtëko vinahan vidëw hni va, më ntehnëkëhni: «Soñe ye hnahañun koyëna?

²³ Ge ntehnëbu: “Wameh hu ña tavëhniru”, ma ge ntehnëbu, “Matëry do yasëry?” ryampo bi ÿak hnëñëk nësi hnë wañi?

²⁴ Bare ñadëfu ayëtu Ajë Ahn'a kwëhñak fanka tavëhn wameh duniya li.» Awa më ntehnëka ares a: «Ami ntehnëdëmi, matëry, ahñuf yala hu yi, awënc gë ÿal hu.»

²⁵ Matëlehn tañ asan a tase vahnë fop, nuf yala le ndakahnakëh ÿa, mënc cëmbëhatënda Wënu ña.

²⁶ Kore ÿa fop pëmpëhnahnëkëhniwo më cëmbëdëniha Wënu ña. Ntakëhni do nësëlëndëni: «Nubun dol viyë vile nkok nahadina ahnë.»

Yesu macëdëha Levi tëfa

²⁷ Ga ndëcëk rac, Yesu cahnëko më nuka arëf ÿatëtanke, ale waciko Levi, laña lëwu hna. Yesu më ntehnëka: «Tëfe!»

²⁸ Levi matëlehn, tav fop, tëfëlehna.

²⁹ Tac Levi më ntëvaka lëv sankaf tere lëwu hna. Vëréf ÿatëtanke vëyabah gë vëhawary ntañalahnëniho rok roka ÿa.

³⁰ Wafarise wa gë vëharan sariya va mëhñadëniho soñe rac. Më ntehnëdënihëhni vëréfal Yesu va: «Soñe ye rokëlahñëdun, selahnëdun gë vëréf ÿatëtanke do gë vëwen vi?»

³¹ Yesu më ntëkwakëhni: «Vële wok vëresëna va balëlëhñihna g'ayërën; vëres va mbalëk.

32 Yijëla wăcëwëhni vësatah; mac vēwēn yijëbu soje nkwëcëtahneni vankeya vantëw hni va.»

Yesu soje suj nësëd

33 Tac wafarise wă ntehnënihawo Yesu: «VërëfalSan Ayary a gë vëlëw fu va cujëdëni kwëlëkwël do njëfadëni, bare vërëfal hu vi vēhni tokëdëni do cedëni kwëlëkwël.»

34 Yesu më ntëkwakëhni: «Kodena cujëndanini vëfay inël va antë tokëni wati nte nkelahnëni g'ale yëlëk a;

35 wati yejëk ile nufëhnahnëdeniha ale yëlëd a: wafac warac cujëdëni vërëfal mën va.»

36 Tac Yesu më mëntëndëlehnëk: «Ahnë citëdina cud kasëk pëhwëtahn cud cër. Ge gena umë përekanëd kasëk ŋa do citel ŋa tëfëlandina g'icër ŋa.

37 Ahnë tawëdina ñen kasëk ŋa hnë waryëpët wasër*; ge gena umë, ñen kasëk ŋa përekanëd waryëpët wale wok gona talënd wă; ñen ŋa tënkenëd do waryëpët wă përekađ.

38 Bare tëfëka tawï ñen kasëk hnë waryëpët wahasëk.

39 Ale sek uñen ucër ñadina kasëk. Ntehnëd ucër uñi gwërënkeha.»

6

Yesu ye Ahwëhn fac ntawëla

1 Hnë fac ntawëla hna Yesu gë vërëfal vëlëwū va ndëcëtađëniho wëhaÿ wale lafëk vantimp. Vërëfal va pëgwëlehnëni nkubëndëni vantimp

* 5:37 5.37 *Waryëpët wasër:* namu lëw hni hna umë tawahnëdëniho uñen ŋa.

va, ŋwëŷehnëni wëbák wadëŵ hni hna, cemëni wanëc ŋa.

² Wafarise wëryampo wale yeho hnam wã më ntehnënihëhni: «Soŋe ye lidfun le nkok maŵëryana sariya fu ŷa ntiyi hnë fac ntaŵëla hna?»

³ Yesu më ntëkwakëhni: «Karaŋëluhna bi ile ntiko David fac ryampo ante njokëhniwo inte, umë gë vërefëlëntaŵu va?»

⁴ Gena bi tënkëko cery Wën hna, nuf mburu ante kwëtëhniko Wënu ŋa, tok do njëdahni vërefëlëntaŵu va? Hara sariya fu ŷa, vësëna wasadëha fo maŵëryanëko tokëni.»

⁵ Yesu mboko nkwën kat: «Ajë Ahn'a umë ye ahwëhn fac ntaŵëla ŷa.»

Yesu ale cëmëk vák njërëned

⁶ Fac ntaŵëla kawary, Yesu tënkëko caliŋa hna karaŋëndëhni vahnë va. Nkeho hnam asan ale cëmëko vák rëhw ŷi.

⁷ Vëharaŋ sariya va gë wafarise wã njëkëdënihawo Yesu bi njërënedëha ahnë hnë fac ntaŵëla hna nuŷahnëni ile pëyahnedëni menëk pëlahni.

⁸ Bare njëtëko vinahan vidëŵ hni va. Më ntehnëka asan ale cëmëko vák ŷa: «Matëry, ahahn fagant.» Asan a matëlehn kahn.

⁹ Tac Yesu më ntehnëkëhni: «Tëyëdëmu: Ye ntehnëk sariya fu ŷa? Ntiyi ufërën fac ntaŵëla ma uŵeh? Afehëta ahnë icëm ma aryawã?»

¹⁰ Më njëkëkëhni fop tac ntehna asan a: «Yeli vák hu ŷi.» Më njelëk do vák ŷa mbokalehna fërën fo.

11 Awa vēharan sariya va gē wafarise wā ntavēkēhniwō dūs soņe rac. Mē nkwajēlēdēni bi hak tēfēka ntiniha Yesu.

Yesu tēhnadēhēhni vēfayik pēhw gē vēhi

12 Wati rac Yesu kayēko hn'ikuņ njēfahna Wēnu ņa; mēd uņa fop njēfako.

13 Ga pacēk, mē macēkēhni vērēfal vėlēwu va tēhnakēhni pēhw gē vēhi do macēhni vēfayik.

14 Vēhni ye: Simo, ale macēko Piyer, g'aheryu Andēre, ale nkeni rēm gē hnēm; Sak gē San; Filip gē Barētelemi;

15 Matiye gē Toma; Sak aju Alēfe gē Simo nte wācēdeho Ahahnēndak a;

16 Yuda aju Sak gē Yuda Isēkariyot, ale yed aroka Yesu ņa.

Yesu karanjēdēhēhni do njērēnēdēhēhni vahnē

17 Yesu mē cēlini kuņ hna gē vērēfal vėlēwu va do tēryani hnē igwac inte kēñēlahnēk nkal iņa. Nkeniho hnam kore sankaf vērēfal vėlēwu. Nkentiniho fēna hnam vahnē vēyabah vēhaŭary: vahnē vēvē vankol Yerusalem gē vankol Yude hna fop, gē wahnaŭ wavē tēfary wov wā, Tir gē Sidon.

18 Nēpaniha njijēniho do njērēnēhni wates wadēw hni. Njērēnēkēhniwō fēna vēle pēlaniho wayine.

19 Vahnē va fop ņadēniho ņakēniha, kabi fanka sahnēdēhaŭo njērēnēdēhēhniwō fop.

Uyivah ma uŭeh

20 Yesu njēkēkēhniwo vērēfal vėlēwu va do ntehn:

Mbetarun wuhně vēle haŷehněk
kabi Inawŷ Wēnu ŋa wuhně hwēhněk!

²¹ Mbetarun wuhně vēle njok inte gaki vi,
kabi fac yejěk pihnēdun dūs.

Mbetarun vēle hod gaki vi
kabi fac yejěk ndasēdun.

²² Mbetarun ge vahnē va ņewēnihu, ge
ntadēnihu, njewēdēnihu, ntehnēdēnihu
merun

kabi kwētahnēruneha Ajē Ahn'a.

²³ Natēryiŷu ge vahnē va aki ntidēnihu kabi
icos sankaf hnapēdēhu ambin hna. Vacērakēlo
hni va fēna aki ntidēnihēhniwo wakila Wēnu ŋa.

²⁴ Meku wuhně vēle vetak vi
kabi rēkērun ahnuŷaŷu hnēŋah hun ŷa.

²⁵ Meku wuhně vēle fihněk gaki vi
kabi inte ŋa njodēhu.

Meku wuhně vēle ryasēd gaki vi
kabi uyiŷēhnah hna nkedun do kodun.

²⁶ Meku wuhně ge vahnē va fop wapērēn hun
nēsēdēni,

kabi vacērakēlo hni va fēna aki ntidēnihēhniŷo
vēwēr vēle wēcadēho wakila va.

Iŋa vēle ŷewēkēfu

²⁷ Yesu mbok nēs kat: «Wuhně vēle
wēryēdēho vi, lehnēdēfu: ŋahnēryinēhni vēle
wok vēŷadiluhna va, dinēhnēryinēhni ufērēn
vēle ŷewēku va.

²⁸ Dēwanēhnēryinēhni ufērēn vēle
ryēwanēhnēdēhu uŷeh va do ayēfanēhnēnduni
vēle lidēhu uŷeh va.

29 Ge ahnë njeŵëki tavëryehna mbok njeŵi hara gwëcagëlihahna; ge ahnë tebëki cud cankaŋ ɲa taveryëryehna njoryary fatoy fa fëna.

30 Yëdaryehna ale-wo-le wuntaki iñë, do ge ahnë nufëhnëki iñë ile hwëhnëru, ant'aryëñana.

31 Dinëhnëryinëhni vahnë va ile yadun ntinëhnënihu ya.

32 «Ge vële yahnëku fo yahnërun mo sëkwaryëdëhu? Wëla vëwen va ɲahnënihëhni vële yahnëkëhni va.

33 Fëna ge vële linëhnëdëhu fërën fo linëhnëdun fërën, mo sëkwaryëdëhu? Vëwen va fëna ntidëni koyëna.

34 Ge navehnëdunëhëhni vële liyahnëku mbësadënihu va fo, soɲe ye hnapëdun icëkwary? Vëwen va fëna navehnëdënihëhni vëwen ntahni soɲe mbësanihëhni ile navehnënihëhni ya fo.

35 Bare ant'aliwu koyëna. ɲahnëryinëhni vële yëwëku va, dinëhnëryinëhni fërën do ahnavehnëndu hara nahaluhna avësayiŵu. Koyëna cos hun ɲa njabëd do tufahnëdun vutah Wën Hunte Sëpëk Fop yerun. Përënak umë dënk gë vahnë vële wok vësamehnëdina muk va.

36 Yabëryiŵu ipërëna gante njabëka Rëmun përen aki.

Ant'ahitiɲuni vëyënta hun

37 «Ant'ahitiɲu nkeya aÿënta hun do kitiɲëdëluhna wuhne fëna; ant'ahoyawuna aÿënta hun do koyadeluhna wuhne fëna;

tavëhnëryinëhni vëÿënta hun va do tavëhnëderun wuhnë fëna.

³⁸ Yëdahnëryin do njëdëderun wuhnë fëna; tawëhnëderun ñañëh nte sorryik do ñënkëlehni ndehëtand ki fo; ga ñëña ante ÿañëhnahnëdunëhëhni vahnë ña ñañëhnahnëderun wuhnë dënk.»

³⁹ Yesu mboko mëntëndëlehnëhni: «Umëp kodina kaha mëp ntawu hara vëyona hnë hatëh vëhni vëhi tak.

⁴⁰ Fakarañ fante lëbëka aharañ alëwu gena; bare fakarañ fante harañëk hafo puhna had aharañ alëwu nked.

⁴¹ «Soñe ye yëkëdu ivëd le ye inkër aÿënta hu do hara kamantihna bërëh bële yehi nkër hu hna?

⁴² Wëjë, ale wok nudila bërëh bële yehi nkër hu hna, hak kodu alehna aÿënta hu ÿa: “Aÿënta mën, napërye lihëti ivëd le yehi nkër li”? Wëjë, ale ntiyahnëk catëru alëbëhni vëÿëntaw, dihëtary ten bërëh bële yehi nkër hu hna tac nudu dūs alihëtahn ivëd le ye nkër aÿënta hu ÿi.

Atëh g'ile ntëwëd

⁴³ «Atëh përen dëwëdina viwëh, atëh meh fëna dëwëdina vifëren.

⁴⁴ Atëh-wo-tëh njavëtëtëde gë vantëwel vantëwu va: kwëcëdena wanuÿ hnë idël imeh, kwëcëdena fëna waresen hnë wadëmpëhn.

⁴⁵ Ahnë afëren ifëren nësëd kabi umë fëbëka ntawary dëwu hna; ahnë awëh uwëh nësëd kabi umë fëbëka ntawary dëwu hna. Kabi wës alewo-le ile fëbëk ntawary dëwu ÿa nësëd.

Vacery vaki

⁴⁶ «Soŋe ye w̄acēḏunēho: “Ahwēhn, Ahwēhn”, do didiluhna ile lehnēḏēmu ŷa?

⁴⁷ Ale-wo-le yijēk ŷal mēn a do nēpa wanēs mēn ŋa nti ile hnēsēḏēfu ŷa,

⁴⁸ had ale vēryēk cery njaw̄ah nke: nkabēḏ hafo tēwēn ḏus tac pēgwēlehn bēry iŋa. Ge tēkik uw̄ac w̄ēnka sēn ŋa pērēkanēḏilahna, kabi bēry yaw̄ah mbēryik.

⁴⁹ Bare ale-wo-le hnēpaḏ wanēs mēn ŋa do didina ile hnēsēḏēfu ŷa had ale vēryēk cery nte wok njaw̄ēna nke. Ga macēk w̄ēnka sēn ŋa hafo cery tac njod taŋ: pērēkalehn fop.»

7*Yesu njērēnēḏēha aryokuŋēhn asankaf wasoḏaḏe wavē Rom*

¹ Ga puhnak Yesu ile ñaḏēho nēs ŷa fop tase buḏunda hna, mē njik nkol nte w̄acik Kaperēnaŷum.

² Nkeho hnam kapiten wasoḏaḏe wavē Rom ale hwēhnaḏawo aryokuŋ ale ñaḏēho ḏus. Aryokuŋ arac teḏēko hafo ñand cēm.

³ Kapiten ŷa nkwēryēko wēba Yesu ŋa, mē payēkēhni vicēr wasēwif njini tēyēniha njij njērēna ares alēwu ŷi.

⁴ Vicēr va, ga tēkēni ḏarēl Yesu, mē muntaḏēniha ndemahni ntehnatēndēniha: «Aŷi asan tēfēka aryemahna!

⁵ Nahnēkēhni buḏunda fu ŷa do umē vēryēhnēk cery caliŋa fu ŋi.»

⁶ Yesu më tēfēlēni gē vēhni. Ga nkēhnēk tēkēni tere hna, Kapiten ŷa më payikēhni wēlawoŷu ntehnēniha Yesu: «Ahwēhn, ant'avērehnaj, tēfēlohna arēnk tere mēn hna.

⁷ Soŷe umē wobu maŷēhnēla fēna hacaryi ŷi ami dēnk. Wēla ki fo nēsēru aryokuŷ mēn aŷi njērēd.

⁸ Ami dēnk, vēle lēbēko ucankaf va ŷaŷēhnēdēfu do kwēhnabuhēhni wasodafē wale ŷaŷēhnēdēho fēna. Njētēbu rac kabi ge ntehnēbuha aryampo: “Yiryey!” njid; ge ntehnēbuha aŷēntaŷ: “Yij!” njijēd; do ge ntehnēbuha aryokuŷ mēn a: “Diry aki!” ntid. Awa wējē, aki fo nēsēdu!»

⁹ Yesu, ga nkwēryēk watac, më pēmpēhnahnēka gē kapiten ŷa. Mē cahētak gē kore le rēfēdēhawo ŷa, ntehnēhni: «Paryi pēyadēmu: kobēri nula iŷi sifa kwētahn wēla hnē aryampo wasēwif hna.»

¹⁰ Vēle payiko kapiten va, ga mbokani gē tere, tēkatēnihawo aryokuŷ a njērēk.

Yesu matēndēdēha aju asēval ale cēmaryēk asan

¹¹ Yesu më mbok njik nkol nte ŷacik Nayin do vērēfal vēlēŷu va gē vahnē vēyabah vēhaŷary tēfēlēdēniho.

¹² Wati nte tēkēdēho nkol ŷa njiryeryēdeho asēm ibaŷ: facan fatac fo kwēhnako hnēmu. Asēval, ale cēmaryēk asan, hnagēkawo. Vahnē vēyabah vēvē nkol va tēfēlēniho.

¹³ Yesu, ga nuka asēval arac, më kaŷēhnahnēka dŷus g'umē, më ntehnēka: «Bok aho!»

14 Yesu më tëhak ñak pad nte njohahnik asëm a; vële yoka va kahnëlehnëni. Më ntehnëka asëm a: «Jar, ntehnëdëmi, matëry!»

15 Asëm a matëlehn ntaña, pëgw nësënd. Tac Yesu më mbësaka hnëmu.

16 Vahnë va fop ntakekëhniwo; umë cëmbëdëniha Wënu ña ntehnatëndëni: «Kila sankaf rëkik ÿal fu li! Wënu ña nijjèk ndemahni ßulunda lëwu ÿa.»

17 Hnë nkal Yude hna fop gë wayal wayëntaŵ wavë caharab ŵa nësëdeho ile ntiko Yesu ÿa.

Vëfay San Ayary a

18 VëréfalSan va më tëfëtanëniha fop ile ryëcëtako ÿa

19 do San më macëkëhni vëhi hnë vëhni. Payëkëhni g'Ahwëhn tëyëniha: «Arëhnayik Wën ale yijëd ÿa bi yeru ma ahaŵary hnapëdëfun?»

20 Ga tëkëni vëhni Yesu hna, më ntehnëniha: «San Ayary a fayikëfu arëyi: “Arëhnayik ale yijëd ÿa bi yeru ma ahaŵary hnapëdëfun?”»

21 Wati rac dënk, Yesu njërëndëfhëhniwo vëres vëyabah wates wadëŵ hni do ntandëhni wayine, mëpëtëndëhni vumëp vëyabah.

22 Tac më ntëkwakëhni vëfay San va: «Yiryin afëyawuna San ile hnurun do wëryërun ÿa: vumëp va nudëni, vëreyah va njasëdëni, vëhwëhn mbiÿ va njërëni, vëryëjënkah va nkwëryëdëni, vësëm va mbëhnëni, Wanës Wakasëk ña pëyadeni vëhaÿëhnah va.

23 Nëfaka ale wod tavëna ikwëtahn dëmën ña!»

24 Ga mbokani vëfay va, Yesu më nësëndëhëhni kore ÿa soŋe San ntehnënd: «Ye yirunëho ayëkiwu wula hna? Ale wok kwëhnana nafa had idël mbë tëfary sën nte nñenkëlend sël bi?

25 Awa, ye yirunëho ayëkiwu? Ale sudak viÿi viwamah bi? Vële sudaf viwamah va do njabëk hnapul, cery naŵ asankaf hna nkeni.

26 Awa, kila bi yirunëho ayëkiwu? Ha, ntehnëdëmu ntëbik dënk kila.

27 Kabi soŋe San nësëd Vikerëh va ante ntehnëko Wënu ŋa:

« “Cañëtëryidëfuha afay mën a haryënkwa hu pëhwëtëhni nkaŵ ŋa.”✧»

28 Yesu më mbok ntehnëk: «Pëyadëmu, kobëri nagina ale lëbëka San. Bare ha gaki ale ÿak mbak nafa Naŵ Wën hna lëbëka.»

29 Bulunda ÿa fop gë vëréf ÿatëtanke va nëpadënihawo San do maŵëniho njaryëhni kabi njavëtëniho Wënu ŋa catëk.

30 Bare wafarise ŵa gë vëharan sariya va ŋwëÿëniho ile ñadëho Wën ntini ÿa: ŋwëÿëniho vëwëcëtëdina vankeya vantëŵ hni va do ŋwëÿëniho fëna yaryëdilëhniha San.

31 Yesu më nkwënëk: «Mo hodëfu wëntëndëlehneŵëhni vëÿi vahnë?

32 Vutah vunte lañak hnile nëhëdëni mëntëlëni, vundampo ndekahnatëndënihëhni vuñëntaŵ va:

«“Njëŵëhnirun hnëŵ sampace, gaŵëluhna sampace! Njëŵëhnirun hnëŵ wakwëÿ, gaŵëluhna wakwëÿ!”

✧ 7:27 7.27: Malasi 3.1

33 «Nēsēdēfu koyēna kabi San njijēko, tokēdilohna roka fērēn, cedilohna uñen, ntehnēdunēho: “Yine fēlaka!”

34 Tac Ajē Ahn'a njijēk, tokēd, ced do ntehnērūn: “Yēkēryina aŷi asan; use gē rok roka fo nahad, lawo vērēf ŷatētanke ye do gē vēwen!”

35 Bare vēle rēfēk uyēt va njavētēdēni Wēnu ŋa catēk.»

Yesu hnē tere Simo farise hna

36 Farise ryampo wācēkawo Yesu nji tokēni roka tere lēwu hna. Yesu njik ŷalu hna do ntañako roka ŷa.

37 Ankol tac asēval yeho ale yavētiko liko wameh wayabah. Ante njētako Yesu tere farise hna tokētēdēho roka umē njojēk sēleku datikola hambah ntaŷi.

38 Njijēk nēw kamēhni wapary Yesu; kond cēkēnatēnda wapary Yesu ŋa gē wankwēn wadēwu ŋa; tac pēhwēcēka g'imul dēwu ŋa, mbucēdēha wapary ŋa do tura datikola ŷa.

39 Ale wācēkawo Yesu roka ŷa, ga nuk watac, nahako: «Ge paryi kila yekēnd aŷi asan njētakēnd, bi mo ye aŷi asēval ale ŷakēdēha do ile nke ŷa: asēval ale yavētiko liko wameh wayabah ye.»

40 Awa Yesu ntehnēlehna farise ŷa: «Simo, iñē ŷadēmi lehni.» Simo mē ntēkwaka: «Aharan, nēsēry.»

41 Awa, Yesu mē ntehnēka: «Vēsan vēhi yeho vēle wonanēkawo koryi ale hnavehnand. Aryampo wawuli mbēd nkonanēkaŷo. Aŷēnta ŷa wakeme mbēd.

⁴² Bare vėhnuŷalohna ile mbėsadėniha. Mė tavėhnėkėhni vėhni vėhi tak nav iŋa. Aŷėhne ŷahnėdėha đus vėŷi vahnė vėhi vėle ravėhnik vi?»

⁴³ Simo mė ntėkwak: «Ntiyahnėko, ale ravėhnik koryi yabah, aŷi ye.» Yesu mė ntehnėka: «Toŋa hwėhnaru.»

⁴⁴ Tac mė cahėtak g'asėval do ntehnna Simo: «Nuruha aŷi asėval? Tėnkėbu tere hu hna yėdalihohna wėnka wuyėtahnu wapary ŋi; bare umė nkuyėtėko gė wankwėn wadėwu ŋa do pėhwėco g'imul dėwu ŋa.

⁴⁵ Kacalihohna avuco; bare kobėri ga tėnkahnekėbu umė tėryėna buc wapary mėn.

⁴⁶ Ńoŋ turėlihohna nkaf li; bare umė turėko đatikola hambahė ntaŷi wapary li.

⁴⁷ Soŋe umė pėyadėmi: wameh wayabah wante ntiko ŋa ntavėhnik. Bare ale ravėhnik toye fo, toye fo tufahnėđ iŋa ŋa.»

⁴⁸ Awa, Yesu mė ntehnėka asėval a: «Wameh hu ŋa tavėhniru.»

⁴⁹ Vėle tokėlahnėdėniho Yesu va mė nahadėni: «Mo ga ye aŷi asan ndėkėnak dėnk tavėhn wameh?»

⁵⁰ Tac, Yesu mė ntehnėka asėval a: «Kwėtahnu hu ŋa pėhėtėki, arabi ayi yam!»

8

Vėle lapėhnadėhawo Yesu

¹ Ga mbiŷėk toye Yesu njidėho wahnaŷ hna gė vankol hna. Pėyahnėdėho gante-wo-gante Wanės Wakasėk ŋa Wėnu ŋa hnaŷėk. Gė pėhw gė vėhi va nkeniho.

² Nkentiniho fënali vësëval vële lanëhnikëhniwo wayine do njërënini wates wadëw hni: Mari nte waciko Mari avë nkol Magëdala (ale lanëhnikëhniwo wayine mbëd gë waki);

³ aryampo, Sanë maciko (Asanu, Susa maciko; umë yeho asankaf vëryokuŋ vëvë tere Erođ va); aÿëntaw a, Susan maciko, do gë vësëval viyabah vëhawary vële yëdahnëdëho hnapul lëw hni ndemahnëniha Yesu gë vërefal vëlëwu.

Uhnës uryindaryindan ayam ale fahnëd uhnëda

⁴ Kore yabah yijëdëho vëhni Yesu hna, matindëni vankol hna fop. Më nantanëhnëkëhni uwi uhnës uryindaryindan:

⁵ «Ayam yeho. Ayam arac njiko ipahn uhnëda kaÿ dëwu hna. Wati le pahnëdëho ÿa wanëc wëdampo fagant nkaŵ hna njoko. Nkëñiko do wusëry wã kohnëniho fop.

⁶ Wëdampo, nkal kwëhn wëraka njoko. Ante pëhnëko ña kankëlehnëko kabi wëraka yeho gëd, cëkëlohna dus.

⁷ Wëdampo, fagant wadëmpëhn njoko do gë wadëmpëhn ña pëhnëlahnëniho. Umë ryawëkawo.

⁸ Wëdampo, nkal përen hna njoko. Wanëc ña pëhnëlehn ule-wo-le, ntëwëko dus.»

Tac Yesu më nkwënëk gë fanka: «Nëparyin dus, ge kwëhnarun vanëf awëryahnu!»

Soje ile nësëd Yesu gë uhnës uryindaryindan

⁹ Vërefal va më tÿëniha Yesu bi ye nësëd?

10 Më ntëkwakëhni: «Maŵëryanirun ayëtu visowik Inaŵ Wën va, bare vëyëntaŵ vi wahnës wadindaryindan wï fo nkwëryëdëni. «“Kodf njëkëni hara vëhnuđina, kodf nkwëryëni, bare hara vëyëtëna ile hnësik.”✧

Yesu nkabahnëđ uhnës uryindaryindan ŷa

11 «Wëlin ile nësëđ uŵi uhnës uryindaryindan ŷa: Uhnëđa ŵa, umë ye wanës Wënu ŷa.

12 Vëryampo, had fagant nkaŵ nkeni hn'ile njod waŷëc: nkwëryëdëni, bare Sintani njijëđ tebëhni wanës ŷa walaŵary walëŵ hni hna soŷe antë kwëtahnëni do pehëtini.

13 Vëryampo, had nkal kwëhn wëraka nkeni: nkwëryëdëni wanës ŷa do g'uhnatah maŵadëni. Bare vëhwëtađina hafo mbiŷ kabi vëravëđina wanës ŷa kwëhna vënkahn walaŵary walëŵ hni hna. Ge wadëñah ŷa tëkik tavëđëni.

14 Uhnëđa ule yodf wadëmpëhn hna, umë ye vële wëryëđ wanës do ravëhëđ g'ankaŵ tëfahnëni wëbal wadëŵ hni, uvetak do hnëŷah ntaŵary iŷi đuniŷa. Umë dëŵëđina.

15 Uhnëđa ule yodf nkal përen ŷa umë ye vële hnëpađ wanës do hwëtađ ntaŵary pacah, nte hamënađ kwëlëkwël hafo ntëŵ đus.»

Uhnës uryindaryindan soŷe lampu

16 Yesu nkwënëko: «Ahnë pëđëđina lampu tac kob ma kuyët hn'ipad. Ge pëđik kaŷëde yaŷ pëtënëhnahnëhni vële rënkid va.

17 Ile-wo-le soŵik ŷa nude, ile-wo-le soŵik ŷa njëtëde do kwëtëde humpen hna.

18 Pëcëtaryin dus gante nëpadun wanës ki! Kafi ale hwëhnaƚk ƚa nkwënnënde, bare ale wok kwëhnana ƚa tebëde wëla toyë ile liyahnëka tëk nuƚa ƚa.»

Hnëmu Yesu gë vëheryu

19 Hnëmu Yesu gë vëheryu njijëniho njëkëniha, bare vëholëlohna tëhaniha kafi vahnë va njaßëniho.

20 Më pëyayik Yesu: «Hnëmuh gë vëhery hu, pë hna nkeni. Ñadëni nunihi.»

21 Bare Yesu më ntëkwakëhni: «Vële wëryëd wanës Wënu va do lid ile tëyëk ƚa vëhni ye hnëm mën ƚa gë vëhery mën va.»

Yesu tëryëd sël sankaf

22 Fac ryampo, Yesu gë vëréfal vëlëwu va kayëniho hnë kulu sankaf do ntehnëni: «Danëtanëfu gë cape ñëntaƚ lant hadi.» Njilehnëni.

23 Ga njidëni, Yesu ndakëko wakwëd. Pëgwëlehn cëlënd sël hwëhn fanka hafo ñënkëd lant ƚa. Wënka ƚa tëmpëlehn kulu hna hafo ñand nkëya.

24 Vëréfal va tëhalehnëniha Yesu nëgëtëniha ntehnëni: «Aharan, Aharan, cëm inƚa yeyinëk!»

Yesu nëgalehn, ƚañënahna wënka ƚa gë sël ƚa do gë wavonkëlo wënka ƚa. Sël ƚa tëryalehn, njamëlehn fop.

25 Yesu më ntehnëkëhni: «Ne nke ikwëtahn hun ƚa?»

Vëhni ntakëkëhniwo, pëmpëhnahnëkëhniwo, ntehnëländëni: «Mo ye awa aƚi asan? Wëla sël

ÿa gē wēnka ņa ntehnēdfēhēhni ile ñad ntini do maŵēhnēdfēniha!»

Yesu njerēnēdfēha asan ale nkeni gē wayine

²⁶ Yesu gē vērfal vēlēwu va tēkēlehnēni nkal bulunda Gerasen hna, nte ye cape ñēntaŵ lant pabēlēni gē Galile.

²⁷ Yesu, ga cēlēc kulu hna, Asan avē naŵ tac yijēdfēho pankēlēni. Asan arac gē wayine nkeniho. Mbiŷēlahnēniho diyadilohna viŷi do dēdfēlohna hnē tere, bare hnē wayag ntēdfēko.

²⁸ Ga nuka Yesu, umē ndekak ndēkwēhnēlehn karyēnkŵ lēwu ntehn: «Ye ye yēbēlan fu Yesu, Ajē Wēn Hunte Sēpēc Fop? Muntami, nt'aliwo ŵeh!»

²⁹ Asan a nēsēc watac kabi Yesu ntehnēkawo yine ŷa cahna. Yine rac pēladēhawo kwēlēkwēl asan arac; ñabēdfēho wēbāk ņi gē wapary ņi gē vankēnca antē ņji, bare mbēkētēdfēho viŷēba va do yine ŷa yodēhawo gante njirēc.

³⁰ Yesu mē tēyēka: «Hak maciru?»

Yine ŷa mē ntēkwaka: «Ŵac mēn ŵa “Njabēbun” ye.» Nēsēko koyēna kabi wayine wayabah fēlakawo asan arac.

³¹ Wayine watac muntadēnihawo Yesu antē cañētēhni ga nkēdf hatēh hatēŵah.

³² Awa, kore sankaf vampēhēmpēh ryavēdfēho hnam vambamb kuŷ hna. Wayine ņa mē muntaniha Yesu maŵēryanēhni tēnkēnihēhni vampēhēmpēh vatac. Mē maŵēryanēkēhni.

³³ Wayine ņa cahnēlehnēniha asan a njini tēnkēnihēhni vampēhēmpēh va cēpētalehnēni kuŷ hna njini ntēbani lant hna cēmēlehnēni fop.

³⁴ Vëhery vampëhëmpëh va, ga nuni ile ryëcëtako ÿa, ntakëlehnëhni më nkaryëni pëyahni watac gë vankol do gë wëhaÿ.

³⁵ Vahnë va njijëniho njëkëni ile ryëcëtak ÿa. Ga tëkini ðarël Yesu më tëkatëniha asan ale cahnëni wayine ña: haryënkw Yesu ntañako, ntiyako viÿë do hakili ÿa mbokakawo fërën fo. Ntakëlehnëhni taÿ.

³⁶ Vële hnuko ile ryëcëtako ÿa fop më pëyanihëhni vëÿëntaÿ va gante njërënik asan ka.

³⁷ Tac vëvë vankol va fop më ntehnëniha Yesu cahn nkol ntëÿ hni hna, kabi ntakëkëhni ðus.

Yesu më kayëk kulu hna ñand nji.

³⁸ Ale cahnëniho wayine ña më muntaka tava tëfëlënti gë vëhni ðare Yesu më payëka ntehna:

³⁹ «Bokary gë ÿal hu do afëyah fop ile ntinëhnekëni Wënu ña.» Awa asan a njilehn do pëyah nawÿ hna fop ile ntinëhnekawo Yesu ÿa.

Aryagu Yayërus g'asëval ale ÿakëf viÿi Yesu

⁴⁰ Ga mbokak Yesu gë cape ñëntaÿ mbë lant ña, vahnë va fop napëdënihawo, do ga tëkik kacanihawo.

⁴¹ Wati rac tëkiko asan ale waciko Yayërus. Asankaf caliña ÿa yeho. Ndëkwëhnëko karyënkw Yesu do këlahna nji ÿalu.

⁴² Fatah facëval fëndampo fo kwëhnako, wabëhn pëhw gë waki kwëhnako. Tesëko ðus hafo ñand cëm.

Wati nte njidëho Yesu ña kore ÿa peñëlëdëniho caharaß lëÿu.

⁴³ Nkeho hnam asëval ale njidëho sat kobëri hnë wabëhn pëhw gë waki. Canëko fop ile

kwëhnako ŷa vëyehn hna, bare wëla aryampo kolëlohna njërëna.

⁴⁴ Umë tëhaka Yesu kamëhni, ñak sëmët cud ntëwu ña. Tëryalehna taŋ yi sat ña.

⁴⁵ Yesu më tëyëk: «Mo ŷakëko?»

Njahëtalehnëni fop, Piyer më ntehnëka: «Aharan, fop ñakëdënihi. Kore ŷa kwërënihi do peñëlëdëni vacape va fop.»

⁴⁶ Bare Yesu më ntehnëk: «Ahnë ŷakëko wakwëhn ampër njërahn, kabi njëtabu fanka sahnëko.»

⁴⁷ Asëval a, ga njëtëk kodina coŷa, më njijëk mbalatënd ndëkwëhn karyënkw Yesu. Më pëyahnek tase vahnë fop soŋe ile ñakahnëka ŷa do gante njërëk taŋ ka.

⁴⁸ Yesu më ntehnëka: «Aryag mën, kwëtahn hu ña njërënihi. Arabi ayi gë yam.»

⁴⁹ Wati nte nësëdëho Yesu watac ña, ahnë rëkiko mati gë tere asankaf caliŋa ŷa ntehna: «Yayërus, aryag hu cëmëk. Bokawo avërehna Aharan a.»

⁵⁰ Yesu, ga nkwëryëk, më ntehnëka Yayërus: «Antë ntaki, kwëtahnëry tuŋ, do njërëd.»

⁵¹ Ga tëkëni tere hna Yesu, Piyer, San, gë Sak, do rëmu gë hnëmu fandag fa fo maŷëko tënkëni.

⁵² Vahnë va fop kodëniho njahnandëni soŋe fandag fa. Awa, Yesu më ntehnëk: «Mboka howu, cëmëna, wakwëd fo ndakëk.»

⁵³ Bare njafanëdënihawo, kabi njëtëniho cëmëk.

⁵⁴ Yesu më pëlaka fandag fa vák ŷi do maca: «Fandag, matëry!»

⁵⁵ Njënëlehn taŋ matëlehn. Yesu më ntehnëkëhni rëmu gë hnëmu: «Yëdfaryina ile tokëd.»

⁵⁶ Pëmpëhnahnëkëhniwo dus vëhni. Bare Yesu më ntehnëkëhni antë pëyahnëni watac.

9

Yesu payëdëhëhni vëréfal pëhw gë vëhi va

¹ Yesu mbarëkëhniwo vëréfal pëhw gë vëhi va njëdfakëhni fanka g'ucankaf ida wayine fop do g'iyërën vëres.

² Tac payëkëhni pëyahnëni Wënu ɲa hnaŵëk do njërënëndënihëhni vëres.

³ Më ntehnëkëhni: «Ge njidun ant'ayowu ñoñ: ryoko, kufa, rokëtok, koryi, do ant'ayowu viyi vile hnëmpëtahnëdun.

⁴ Ge təkërun hnë tere, ñëŵëryin hnam fo hafo hale ndëcalëdun nkol kaŵary.

⁵ Ge dëvayiluhna hnë nkol tac, dëcalëryin avankatëndu ivëd wapary hun ɲa. Umë njëtëdëni vëlinahna fërën do Wënu ɲa nëŋëlahna gë vëhni.»

⁶ Vëréfal va njilehnëni, tëfëni nkol g'ankol, pëyahnëni Wanës Wakasëk ɲa do njërënëndënihëhni vëres gante-wo-gante.

Erođ tëyad bi mo ye Yesu

⁷ Wati rac, Erođ, asankaf avë Galile ýa, ga nkwëryëk wanës wante ryëcëtađ ɲa fop, yëtëlohna ile nahad, kabi vëryampo ntehnëdëniho: «San Ayary a vëhnik.»

8 Vëhařary ntehnëdëniho: «Eli vokajëk*.»
Vëhařary kat ntehnëdëniho: «Aryampo wakila
wabë kobëri řa vëhnik.»

9 Erođ nahadëho watac, më ntehnëk: «Bare
San ami dënk lëpëtehnëka nkaf řa. Mo ye asan
ale lid iři sifa viře viferën vile hnësëde vi?» do
njëkëlendëho nuhna Yesu, njëtëlëni.

Yesu ndavëdëhëhni vësan wawuli mbëd

10 Vëfayik va mbokajëniho do pëyaniha Yesu
ile ntijëni řa fop. Më njokëhni, gë cape nkol nte
wacik Betësayida. Vëhni fo yeho hnam.

11 Bare vahnë va njëtaniho hn'ile nkeni
hna më tëfalëlehnënihëhni. Yesu kacakëhniwo
nësëhnëndëhni soje ucankaf Naw Wënu řa do
njërëndëhëhniwo vële řadëho va.

12 G'anëka ga vërefal pëhw gë vëhi va më
tëhaniha Yesu ntehnëniha: «Koyaryihni kore
ři njini gë vankol vamb caharab hëđi kodëni
njëkëlehnani ile tokëđëni gë hn'ile ndakëđëni
kabi hnë fëk nkeyinëk.»

13 Bare Yesu më ntëkwakëhni: «Yëđaryinëhni
wuhnë dënk ile tokëđëni řa!»

Më ntëkwani: «Vamburu mbëd fo
hwëhnabun g'uwis wuhi. Afo ge njibun
lawëhnifuni ři kore fop?»

14 Mpëd wawuli mbëd nkeniho hnam vësan
va†.

* **9:8 9.8** *Eli vokajëk* Eli cëmëna muk. Wënu řa kajëndëka
g'ambin. Mbokajëđ pëyahni soje Arëhnařik a. (2 Vëhnař 2.11;
Malasi 3.23) † **9:14 9.14** *Wawuli mbëd nkeniho hnam vësan va:*
Vutah va gë vësëval va vëryëkwaryina.

Yesu më ntehnëkëhni vërefal va: «Dehnëryinëhni ntañani kore kore, wafëhw imbëf (50), wafëhw imbëf (50).»

¹⁵ Vërefal va mawëlehnëni ntañëndënihëhni vahnë va fop.

¹⁶ Yesu më nufëk vamburu mbëf va g'uwis wuhi wã. Kanëk g'ambin, camehna Wënu ña soñe iñi rokëtok. Tac, nkubëlehnëk do njëfahni vërefal va, cahëlehnënihëhni bulunda ña.

¹⁷ Ale-wo-le tokëko hafo pihñ; tac vëkankel pëhw gë vaki mbarëpëniho vamburu vante woko va g'uwis wã.

Piyer pëyahñëf Yesu ye arëhnayik a

¹⁸ Fac ryampo Yesu cahët njëfadëho. Vërefal vëlëwu va hnam nkentiniho. Më tëyëkëhni: «Vahnë va, mo ntehnëni yëbu?»

¹⁹ Më ntëkwani: «Vëryampo, vëhni lehnëf San Ayary a yeru, vëhañwary Eli yeru, do vëhañwary kat, kila vë kobëri ile vëhnik vësëm hna yeru.»

²⁰ Yesu më mbok tëyëkëhni: «Wühñë lë mo lehnërun yëbu?»

Piyer më ntëkwaka: «Këris ña yeru, Arëhnayik Wën ña.»

²¹ Yesu më ñañënahñëkëhni ntehnëhni: «Ant'afëyawuna ñoñ ahñë.»

²² Më nkwënëk: «Ajë Ahn'a afo korot ñus; vicër va gë vësankaf vësëna wasadëha va do gë vëharan sariya va ñwëñdëniha. Ndañëhñëniha, do fac rarëna hna mbëhnëf vësëm hna.»

Hak tëfëde Yesu?

²³ Tac Yesu më ntehnëkëhni fop: «Ge ahnë ñad tēfēlehnēndo antē nko nahand soŋe lēwu dēnk, afo ndib kērēwa lēwu ŷa fac-wo-fac tēfatēndo.

²⁴ Ale ŷad iŷi duniŷa ŷi cēmēd, bare ale wok kwētahnēna nēf iŷi duniŷa, soŋe lēmēn ŷa, nkoryaryēd ntaŷary dēwu ŋa hafo arayen hna.

²⁵ Ye nēfadēha ahnē ge nuŷak duniŷa ŷi fop tac cēvehn ntaŷary dēwu ŋa?

²⁶ Ge ahnē cēfēhnēka g'ami, gē wanēs mēn ŋa, awa Ajē Ahn'a fēna cēfēhnēdēha g'ahnē arac, ge mbokajēk g'idanc dēwu ŋa fop gē hn'idanc Rēm hna do g'idanc wamēleka wadēwu hna.

²⁷ Toña fēyadēmu: Vēryampo hnē vēle ye hnani vi vēsēmēdina hara vēhnuhnahna Naw Wēnu ŋa.»

Piyer gē San do gē Sak nudēniha Yesu g'idanc Wēnu ŋa

²⁸ Wafac mbēd ge wahi ryēcēko ga nēsēk watac, Yesu kayēdēho hn'ikuŋ soŋe njēfa. Umē njokēhni vēhni Piyer, gē San do gē Sak.

²⁹ Wati ante njēfadēho Yesu ŋa, yēka lēwu ŷa mbaciko, do viŷi vilēwu va njerēko had ambin wilēbilēk.

³⁰ Vēsān vēhi nēsēlēdēniho g'umē. Wakila wabē kobēri ŋa yeho, Moyis gē Eli.

³¹ Idanc Wēnu ŋa penēkēhniwo. Gē Yesu nēsēlēdēniho gante puhnad doku lēwu ŷa cēmahnēnd Yerusalem hna.

³² Piyer gē vērēfēlēntaŷu wakwēd yokēhniwo dūs. Ga tisēkēhni, nuniho idanc Yesu ŋa do gē vēsān vēhi vēle nkeniho va.

³³ Wati ante ñadēniho pitēlēni Yesu gē vēsān vērac va, Piyer më ntehnēka: «Aharan, njivēk

nkeyin hnani. Ntidëfun wasank watar: ryampo wëjë, Moyis ryampo, Eli ryampo.» Bare Piyer aki fo nësarëdëho. Yëtëlohna ile nësëd.

³⁴ Wati ante nësëdëho Piyer koyëna ña, anar njilehni cankëhni. Ante tēnkëdëniho ñar ña vërëfal Yesu va ntakekëhniwo ñus,

³⁵ do nkwëryëlehnëni kopa ñar hna ntehn: «Ayi Ajë mën ye ale yahnëbu ñus; umë rëhnabu. Umë rëfëka ahnëpawu!»

³⁶ Wanës ña, ga teryak, Yesu fo woko nunde. Vërëfal va ndemëhnaniho do, hnë wafac warac, ahnë vëfëyalawohna ile nuniho yä.

Yesu njërëndëha fatah fante pëlak yine

³⁷ Ga pacëk cëlëniho kuñ hna do kore sankaf hacakawo Yesu.

³⁸ Kore hna, asan ryekadëho: «Aharan, këlami, yërëneryehna ajë mën ayi; umë fo hwëhnabu!

³⁹ Kwëlëkwël, yine fëladëha do ndekayehnedëha tañ, ñënkëdëha gë fanka, iguhnahn rëkëd cahnënda wës li. Mbërendëha ñus do tavënkadilahna.

⁴⁰ Tëyëbuhëhni vërëfal hu va ntaniha iyï yine, bare vëwëkëlahna.»

⁴¹ Yesu më ntehnëk: «Wühnë vahnë vëhwëhn kwëtahn këm do vërumpak yerun! Hafo guve tëfëko ñëwëlahnin do ryuñënanëhnu?» Tac më ntehnëka asan arac: «Yinenëhninoŵa ajë hu ani!»

⁴² Wati ante tëhajëdëho fatah ña, yine yä këfëkawo ñënkëlehn gë fanka. Bare Yesu ñañënahnekawo yine yä, njërëlehn fatah fa do mbësahna rëmu.

43 Vahnë va fop pëmpëhnahnëkëhniwo. Ntehnëdëniho: «Paryi nke Wënu ña naÿëk!»

Yesu pëyahned cëm dëwü ña

Ante nkonihho nësëndëni ile ntidëho Yesu ÿa fop, më ntehnëkëhni vërëfal vëlëwü va:

44 «Nëparyin dÿs aryënkwëtahnëndu ile ÿadëmu lehnü ÿi. Ajë Ahn'a njëdadeniha vahnë va do ntidëniha gante ñadëni ka.»

45 Bare vërëfal va vëyëtëlohna ile nësëdëho ÿa, pacënhëniwohna, vëhnulohna ile nësëdëho. Vëryëkëlohna fëna tëyëniha: «Ye ÿadu ahnës?»

Mo ye ale ñak njabëk nafa

46 Vërëfal va nkwajëlëdëniho njëtahnëni bi mo lëbëkëhni vëÿëntaÿ va?

47 Yesu njëtëko nahan dëw hni ña. Umë macëka fatah kahnëndëka darël lëwü

48 do më ntehnëkëhni: «Ale hacaka fatah gë fañi ki soñe lëmën, kacako ami dënk; do ale hacako kacaka fëna ale fayiko ÿa. Koyëna ale ñak mbak nafa hnë wühnë ÿa, umë ye ale lëbëku dÿs ÿa.»

Ale wok ñewëluhna wühnë ÿa ndemaðëhu

49 Awa, San më tebak wanës ña ntehn: «Aharan, nubunëhawo asan ale ladëhëhniwo wayine g'uÿac hu, njëkëhnahnëbunëho ravëtehnëfuna, kabi gentina gë fuhnë.»

50 Yesu më ntëkwaka: «Ant'aravëtehnuna kabi ale wok ñewëluhna ÿa ndemaðëhu.»

Ankol mbë nkal Samari wëÿëko kacafilahna Yesu

51 Tac kahnëndako Yesu nji Yerusalem kabi wati ile rëfëkawo nti hëti d'uniŷa li ŷa, mboka g'ambin ŷa, rëhajëko.

52 Më payëkëhni vahnë karyënkw lëwü. Vërac më njini tëkëni hn'ankol ndampo ambë Samari soŷe pëhwëtani tëk dëwü ŷa.

53 Bare vëvë ankol tac va vëwawëlaŷohna‡ kabi Yerusalem njidëho.

54 San, gë Sak, vërefal Yesu va, ga nuni koyëna nke, më ntehnëniha: «Ahwëhn, ge ñadu, ntehnëdëfunëha hwëdëh ha cëli g'ambin pëdëhni hafo mbëvëni vëŷi vahnë!»

55 Bare Yesu më cahëtanëkëhni ŷañënahkëhni ntehnëni: [«Yëtëluhna bi inëhne yir yëdadëhu iŷi sifa nahan! Ajë Ahn'a yijëna ryawë vahnë, pehët dëwë hni njijëk.»]

56 Njilehnëni hn'ankol kawary.

Vële fëhnak tëfëlehnëndëniha Yesu

57 Ante njidëniho ŷa, asan aryampo lehnëkawo Yesu: «Tëfëlehnëdëmi hn'ile-wole njidü hna.»

58 Yesu më ntehnëka: «Vuntadaŷ va kwëhnani wahatëh wale njinëgahnëdëni do wusëry wë kwëhnani wahof, bare Ajë Ahn'a kwëhnana hn'ile njinëgad.»

59 Yesu më ntehnëka aŷëntaŷ: «Tëfe.»

Bare asan a më ntëkwak: «Ahwëhn, yëdërye yiwu ten hnapu hafo Apa cëm tac do gë yiju rëfëlehnëndi.»

‡ 9:53 9.53 Vëvë ankol tac va vëwawëlaŷohna: Vëvë Samari va kwëhnaniho hn'ile cënadëni wasadëha walëwë hni wë do vëwawëliŷohna vëvë Yerusalem va gë Cery Cankaf Wën ntëwë hni ŷa.

⁶⁰ Yesu më ntëkwaka: «Tavëryihni vësëm va mbañënihëhni vësëm vëlëw hni va! Bare wëjë, yiry afëyahñ Naw Wënu ña!»

⁶¹ Ahaŵary kat më ntehnëka Yesu: «Ahwëhn, tëfëdëmi bare yëdërye ten yiwu tere mën hna rëyëwëhni hafo maŵëni rëfëlehnëndi.»

⁶² Yesu më ntëkwaka: «Ale ryokuñëd had asan ale yaryëd yary ntañat iñë kamëhni, arac mëkëdina ndokuñ doku fërën soñe Naw Wënu ña, kwëhnana yëwë hnam.»

10

Yesu payëdëhëhni vësan 72 pëyahñëni Wënu ña hnaŵëk

¹ Ga ndëcëk wafac, Ahwëhn a më mbok tahnëkëhni vërefal wafëhw imbëd gë wahi gë vëhi (72).^{*} Payëkëhni vëhi vëhi karyëñkw lëwu, vankol hna fop gë hn'ile tëfëka ñi umë hna dënk.

² Më ntehnëkëhni: «Barëp roka yabah yehëhna, bare vëryokuñ va vëyabëna. Muntaryina ahwëhn kañ a nkwënihni vëhaŵary.

³ Yiryin! Payëdëmu had vupe vunte wok wëyëtëna yayah fagant wañin.

⁴ Ant'ayowu koryi, kufa viyi hun, wapary wante hnëmpëtahnëdun. Ant'ahahnu nkañ hna simpañi vahnë.

⁵ «Ge tënkërun hna tere dehnëryin ten: “Arabi yam yë nke hnë yi tere.”

^{*} **10:1 10.1** *Wafëhw imbëd gë wahi gë vëhi*: Vikerëh vindaŵ ntehnëk wafëhw imbëd gë wahi (70) do viñëntaŵ va wafëhw imbëd gë wahi gë vëhi (72).

⁶ Ge ahwëhn yam nke hnë tere rac dëwan hun inja nuŷad; ge gena më yam ŷa gë ŷal hun mbokajëd.

⁷ Ge ahnë kacaku, ñëwëryin tere rac tokëryin, ceryin ile yëdayirun ŷa, kabi aryokun tëfëka cosi. Ant'aryapu watere.

⁸ «Nkol nte-wo-nte rëkahnëdun ña kacatënihu vëvë nkol tac va, tokëryin ile-wo-le njëdanihu ŷa.

⁹ Yërënëryinëhni vëres vële yehëhna hnam va do dehnëryinëhni vëhni fop: “Tame Naw̄ Wënu ña tëhajëku!”

¹⁰ Bare ge tëkërun hn'ankol ñwëŷatëni vëvë hnam va vëhacadiluhna, njiryin gë wayëwä walëw̄ hni alehnuni vahnë va fop:

¹¹ “Cawëhnëdërun wëla ivëd vëŷal hun ile yëmakëfu wapary fu ñi pitëlahnin. Yëtëryin dūs: Naw̄ Wënu ña tëhajëk.”

¹² Paryi pëyadëmu: Fac kiti hna vëvë Sodom* vi vëyapënanëhnëdëna dūs gë vëvë inji nkol ki.

Wahnaw̄ wale wëŷëd wahwëtahnëdëna

¹³ «Meku w̄uhnë vëvë nkol mbë Korasin gë mbë Betësayida vi! ŷal hun hna ntik Wënu ña viŷë vifëmpëhnahnah va dina Tir gë Sidon. Ge hnam ntikënd viŷë virac, vëvë hnam vi mbiŷëk ga nkwëcëtakëndëni vankeya vantëw̄ hni va. Cudakëndëni viŷi icëm do nëvakëndëni ibëhn vimbahn hna tufahnahnëni gante njiwëhnëni ka soŷe ile ntidëniho kobëri ña.

¹⁴ Soŷe umë ye fac kiti hna, vëvë Tir gë Sidon vëyapënanëhnëdëna dūs gë w̄uhnë ki. Piniñ hun inja yawëd ntëbi dëw̄ hni ña.

* 10:12 10.12: Wapëgwala 19.24-28

15 Wuhnë vëvë Kaperënaÿum ntiyahnëku bi njihnedërun hafo ambin hn'ani? Gedina koyëna. Ñoyëderun hafo janáma hna.»

16 Yesu më mbok ntehnëkëhni vëréfal vëlëwu va: «Ale hnëpaku nëpako, ale wëyëku ñwëyëko, ale wëyëko ñwëyëka ale fayiko ÿa fëna.»

*Vësan wafëhw mbëd'gë wahi gë vëhi va (72)
mbokajëdëni*

17 Vëréfal wafëhw mbëd'gë wahi gë vëhi va mbokajëniho g'uhnatah fëbah. Umë ntehnëniha Yesu: «Ahwëhn, wëla wayine ña mawëhnëdënihefu ge ntehnëdëfunëhëhni g'uwac hu!»

18 Yesu më ntëkwakëhni: «Ha, ante mëkërunëhëhniwo wayine ña nkeho had Sintani hnuëdëfuho yojëd'g'ambin had kol vëkëtak.

19 Nëparyin: njëdëamu imëk ayëñënduni walën gë wafawëry do awëkuna Sintani; ñoñ gena ile hod'ntiwu wëh.

20 Bare antë natu ile mawëhnëdënihu wayine ñi. Ile herik wamac hun ambin hna ñi rëfëka natu dus.»

Yesu ntik njëti rëmu

21 Wati rac dënk Iyir Ipacah ña pëbënëkawo Yesu uhnatah më ndekak: «Apa, Ahwëhn ambin g'inkal, camehnëmi gante njëtëndanëruhëhni vële ye had vutah ile sowëhnëruhëhni vëhwëhn hakili g'uyët. Ha, Apa, ntiru koyëna kabi irac ÿadu.»

22 Tac Yesu më ntehnëkëhni vahnë va: «Rëm mën ÿa njëdëko fop. Ahnë yëtëlahna Aj'a, ge gena Rëm ÿa. Ahnë yëtëlahna Rëm mën ÿa

ge gena ami, Aju ŷa do gē vahnē vēle rēhnabu rufēwuhni Rēm mēn va.»

²³ Tac Yesu mē cahētak gē vērēfal vēlēwū ka do mē ntehnēkēhni vēhni fo: «Mbetarun wūhnē vēle hnuđ ile hnuđun ŷi!

²⁴ Kabi paryi pēyadēmu, wakila wayabah gē vēhnaŵ vēyabah wavē kobēri ŵa ñadēniho nuni do nkwēryēni ile hnuđun do wēryēđun ŷi, bare vēhnulohna do vēwēryēlohnā fēna.»

Ŋahnēryina Wēnu űa do gē vēyēnta hun va

²⁵ Asan ale yētēk đus sariya matēlehn ntehnā Yesu, tēndēhna urēnd: «Aharāű, ye rēfēko liwu rēnkahnu uwām usēr hna?»

²⁶ Yesu mē ntēkwaka: «Ye herik sariya fu hna? Hak nkwēryēđu?»

²⁷ Asan a mē ntēkwaka: «Ŋahnēryehna Ahwēhn a Wēn hu űa gē sakahn hu ŷa fop, g'intaŵary hu fop, gē fanka hu fa fop, do gē hakili hu ŷa fop do űahnēryehna aŷēnta hu had wējē dēnk.✧»

²⁸ Yesu mē ntehnēka: «Toña lēkwaru. Diry watac tēnkēđu arayen hna.»

Uhnēs uryindaryindan soűe avē nkal Samari ale hwēhna nēf

²⁹ Bare aharāű sariya ŷa ñadēho tufahn catēk. Mē tēyēka Yesu: «Mo lē ye aŷēnta mēn a?»

³⁰ Yesu mē ntēkwaka gē uhnēs uryindaryindan, ntehnā: «Nkeho asan ale ŵatiko naŵ bē Yerusalem cēlēndand g'ankol mbē Seriko. Mē kasēniha vēle tebēniha fop ile njoko ŷa

✧ 10:27 10:27: Divēta Sariya 6.5; Soűe Walevi 19.18

gë vëyi vële ntiyako va, ndafëniha had cëm, tavëlehnëniha, njini.

³¹ Hara, nkehëhna asëna wasadëha wasëwif ale sëlëndagidëho nkaŵ tac, më cahnahnëka. Ga nuka asan ale sërëhnik a, më ndarëka njilehn.

³² Ahnë ahawary ale ryokuñëdëho hnë Acery Wën Cankaf hna fëna tēfëgëlehni nkaŵ tac. Ga nugëka, ndarëgëlehna nji, umë fëna.

³³ Avë nkal Samari, vële ñëwëni wasëwif, tēfëgëlehni umë fëna nkaŵ tac hafo tēki ale sërëhnik hna. Bare nunda tuñ kayëhnahnëlehna ðus g'umë.

³⁴ Më tēhaka, njehnëka gë vëlo hn'ile cërëhnikëhna tēmpëlehna. Tac kayëndëka fali falëwu hna njohna cery vëhneh hna, hn'ile njiko njehna ðus.

³⁵ Fac le rëfiko ŷa më canëk koryi†, njëdahna ahwëhn cery a ntehna: “Pabëryehna aŷi asan. Ile-wo-le wënëðu ayehnahna ŷa mbokajëdëfu vësaŷi ami dënk.”»

³⁶ Awa, Yesu më tēyëka asan a: «Hnë vëyi vërar mo liyahnëki ye aŷënta ale ryafika ŷi?»

³⁷ Asan a më ntëkwak: «Ale haŷëhnahnëka ŷi ye.»

Yesu më ntehnëka: «Yirye wëjë fëna ali koyëna!»

Yesu vëhni Mari gë Marët

³⁸ Yesu nkok njind gë vëréfal vëlëwu va, tēkatëni hnë nkol. Asëval, ale wacik Marët, hacakawo tere lëwu hna.

† **10:35 10:35** *Koryi*: cos soñe ðoku wafac wahi ye.

³⁹ Mari maciko aheryu ŷa. Mari ntañako darël Yesu nëpanda wante nësëd űa.

⁴⁰ Bare Marët njabëkawo doku ŷa. Më njik darël vēhni Yesu hna ntehna: «Ahwēhn, gehahnāhnelihna bi ahery mēn a taveryëko doku ŷa fop; dehnēryehna ndemawō!»

⁴¹ Yesu më ntëkwak: «Marët, Marët, ndēñēru do njabëki nahan iűa,

⁴² bare ryampo fo ye ile rēfēka ŷa. Mari rac tēhna do tavētehnēdena muk.»

11

Yesu ñañëndēdēhēhni iyēfa vērēfal vēlēwu va

¹ Fac ryampo calinēdēho Yesu sēñ. Ga puhnak arēfal aryampo alēwu më ntehnēka: «Ahwēhn, ñañendēryifu gante njēfade, had gante ñañendēkēhni San Ayary a vērēfal vēlēwu ki.»

² Yesu më ntehnēkēhni: «Ge njēfadun, dehnēryin: “Apa, arabi vahnē va fop njavētēni Wēn husēvah yeru; arabi naw hu űa njij.

³ Yēdēryifu fac-wo-fac ile rokēdēfun.

⁴ Tavēhnēryifu ile wēnēbun ŷa kabi tavēhnēdēfunēhēhni fop vēle lēntahnēdēhēfu va. Ant'awāwā aravēfu yēkēhnahnifu gē wameh.”»

⁵ Yesu më mbok ntehnēkēhni kat: «Mpēd aryampo hnē wūhnē hwēhnaka lawo do nji g'andēcak ga ntehna: “Lawo, ñēgēhnērye ile rokēde.

⁶ Lawo mēn yid' uyas sabik tameki tere mēn hna do ñoñ kwēhnala ile yēdadēfuha tok.”

⁷ «Ntiyahnëki bi lawo hu ÿa ntëkwajëdëhi ßambery cery hna: “Tavërye yam! Tëkëbu fidu rënka ÿa. Ami gë vutah mën va ndakëbun. Kodä wätu yëdäÿi ile rokëde.”»

⁸ Yesu më mbok ntehnëkëhni: «Pëyaðëmu, wëla matëna njëdähna soje ile nkeni lawo ÿi, matëd njëdähna fop ile valëka ÿa kabi ñadäna cëfëhna*.

⁹ «Awa, umë lehnahnëdëmu ami: Tëyëryindën njëdäferun, yëkëlehnëryindën nudun, bankëryindën rënka ÿa pidëtëhnëderun.

¹⁰ Paryi pëyaðëmu, ale-wo-le rëyëka njëdäde, ale yëkëlehnëka nud do pidëtëhnëde rënka ÿa ale vankëd a.

¹¹ Naharyin ge aryampo hnë wühnë hwëhnaka fatah muntata igis, lën bi njëdäðëha?

¹² Ma ge inihn muntaka, fawëry bi njëdäðëha?

¹³ Mama wühnë mehahnërun bare viÿë vifërën yëdäfunëhëhni vutah hun va do kas Rëm ile ye g'ambin ÿi njëdäðëhëhni Iyir Ipacah inja vële rëyëðëha va!» Koyëna karanëkëhniwo Yesu vërefal vëlëwu va iyëfa ña.

Yesu ma Belësebul?

¹⁴ Fac ryampo Yesu yine ntadëho hn'asan. Yine rac lidëhawo asan a kodina nës. Ga ntaka yine ÿa ahnë arac, asan a pëgwëlehn nësënd do kore ÿa pëmpëhnahnëkëhniwo.

¹⁵ Bare vëryampo kore hna ntehnëdëniho: «Asankaf wayine, ale wäcik Belësebul, yëdäðëha imëk ntahnëndëhni wañi wayine!»

* **11:8 11.8** *Kabi ñadäna cëfëhna:* Kode nkwëryi usëfëhnah asan aÿëntaw ÿa ye.

16 Vëryampo ñadëniho njëkëhnahnëniha: më tëyëniha tufahn dahëse vë g'ambin fëmpëhnahnah ile rufahnëd paryi nke Wënu ña fayika.

17 Bare Yesu njëtëko nahan dëw hni ña. Më ntehnëkëhni: «Ge vële vankëk inaw mëtëdëni vëhni fo, naw tac campëd, do ge vële vankëk tere fëna mëtëdëni, tere rac campëd.

18 Awa, ge Sintani mëtëdëni g'ucankaf ntëwu ña hak kod nko kahn ucankaf tac? Tëkwëd! Hara ntehnërun fëna g'imëk Belësebul ntadëfuhëhni wayine ñi.

19 Ge Belësebul yëdako imëk inä, awa, vahnë hun vële lantëdëhëhni wayine ñi, mo yëdäkëhni imëk ntahahnëdënihëni? Tufahnëdëni vëhni dënk kwëhnaluhna toña!

20 Ge paryi g'imëk Wënu ña ntadëfuhëhni wayine ñi, paryi nke fëna Inaw Wënu ña tëkik yal hun hna.

21 «Ge asan, ale njabëk imëk gë viwëta, njëkad tere lëwu yä, hnapul lëwu yä ahnë nufëdina.

22 Bare ge ale lëbëka fanka rëkik, do mëka, awa tebëdëha viwëta vile tamahnëko va do cahahnëd ile nufëhnëka yä fop.

23 «Ale wok gentina gë ami yä ayew mën ye; do ale wok demadilohna varëpëwëhni vahnë yä campehnëdëhëhni.»

Iboka wayine

24 Yesu mboko nës: «Ge yine ntayik hnë ahnë, hn'ile nkeho cery ntëwu hna, njid njasëlehnënd wëwac wahankah hna njëkëlehnand hn'ile ñëwëd. Ge nuÿana, ntehnad: “Awa mbokadëfu cery mën hn'ile matibu hna”,

²⁵ do ge tëkatëka asan a had cery nte facënik, fëhwëtik hafo njiv.

²⁶ Njid njojëhni wayine ntaŵu mbëd' gë wahi wante lëbëka wayap, njijëni ñëwëni hnam. Tac horot ahnë arac ŷa ntëbëde gë kobëri ka.»

Ndëwanini vële hnëpad' wanës Wën

²⁷ Ante nësëdëho Yesu watac ŋa, asëval aryampo më ndekajëk bambery kore hna ntehna: «Asëval ale ryonkëki do yiwëndëki ŷa ndëwanik!»

²⁸ Yesu më ntëkwaka: «Tëfakëha ahnës: “Ndëwanini vële hnëpad' wanës Wënu ŋa do ntindëni watac va.”»

Yesu ntëkwadëhëhni vële rëyëdëha dahëse

²⁹ Vahnë vëyabah yijëdëho caharab Yesu, më ntehnëdëhëhni: «Vahnë vëvë gaki vi meni. Dahëse vë g'ambin fëmpëhnahnah tëyëdëni bare vëhnuŷadina. Sifa dahëse ile yehawo kila ile ŷaciko Yonas ŷi fo nuŷadëni.

³⁰ Yonas yeho dahëse[†] vëvë nkol Niniv[☆] va do Ajë Ahn'a yegëd' dahëse soŋe vahnë vëvë gaki vi.

³¹ Do fëna, fac ile kitiŋëdëhëhni Wënu ŋa vahnë va, asëval ale hnaŷëko hn'inkal Saba nkentëde gë vahnë vëvë gaki vi, do tufahnëd' vahnë vëvë gaki vi ntëntëni. Umë hn'ile tëkwik nkal hna matik njij nëpa usery Salomo ŷa[‡]

[†] **11:30 11.30** *Yonas yeho dahëse:* Dahëse Yonas ŷa ye wafac warar wale ntik d'fonk gis hna, rac wëntëlëk gë wafac warar wale ntid Yesu yag hna. [☆] **11:30 11.30:** Yonas 3.3-5 [‡] **11:31 11.31** *Salomo* aju David yeho, ahnaŷ Isërayel had rëmu. Umë vëryehnëko Cery Wën Cankaf ŋa do njëtiko soŋe yasery ŷalëŷu (1 Vëhnaŷ 5.9-14; 6; 10.1-10).

do nkehëhna hnani ale lëbëka Salomo bare nëpadilunahna!

³² Fac kitiŋ hna vëvë Niniv va nkentëdeni gë vëvë gaki vi, do tufahnëdëhni vahnë vëvë gaki vi ntëntëni. Vëvë Niniv va vëhni nkwëcëtani vankeya va ante nkwëryëniho wanës Yonas ŋa do nkehëhna hnani ale lëbëka Yonas bare wuhne gwëcëtaluhna vankeya va.»

Humpen Wën r'imbahn hna

³³ Yesu mboko nës: «Ahnë pëdëdina lampu soŋe coŋ ma koŋ g'ancëhn. Yaŋ kaŋëde pëtënëhnahnëhni vële rënkid va.

³⁴ Vinkër hu va ye lampu mbahn hu ŋa. Ge nuđu wapacëk mbahn hu ŋa fop kwëhnađ humpen. Bare ge nuđila wapacëk mbahn hu ŋa hn'umëhwëry nked.

³⁵ Awa nahary đus ayëtahn humpen hunte hwëhnaru ŋi bi gena umëhwëry.

³⁶ Ge mbahn hu ŋa fop kwëhnađ humpen, kwëhnana cape nte wëhwëryëka, had gë lampu peniru fop nkedëhi.»

Yesu ŋañëndëhëhni wafarise wã gë vëharan sariya

³⁷ Ga puhnađ Yesu wanës ŋa, farise ryampo më macëka ŋi tokëni roka tere lëwu hna. Yesu tënkëko tere hna ntañalehn hn'ile tokëde hna.

³⁸ Farise ŷa pëmpëhnahnëkawo g'umë ante kamahnëko pacënana wëbák ŋa gante nke namu lëw hni ka do ntañat roka ŷa.

³⁹ Awa, më ntehnëka Ahwëhn a Yesu: «Wuhne wafarise wï, pacënëđfun kamëhni ankëlëwã ŋa

gë mpan ɲa bare bambery walawɔary hun hna ule gë li wameh fo fëbëku.

⁴⁰ Nënkwërun! Gena bi Wënu ɲa lik kamëhni gë bambery per?

⁴¹ Yëdaryinëhni vëhaÿëhna va uyivah ule ye bambery vanëhëta hun va fop, tac pacëdun fop.

⁴² «Meku wuhnë wafarise wï! Njëdafunëha Wënu ɲa ÿëɲa hwëhn pëhw-wo ile varëpërun ÿa, hafo gë sifa yaryef yale-wo-yale rokëde do gë vihnëga sifa-wo, bare kwëtahnëluhna nëf icat g'iña Wënu ɲa: umë ye ile rëfakëha aliwu ÿa, hara dënkwëluhna fëna yëdahn ÿëɲa hwëhn pëhw-wo ile varëpërun ÿa.

⁴³ «Meku wuhnë wafarise wï! Wëlaña wale hnuhanderun ÿadun vacaliɲa hna do ñadun ayaÿiwu g'untënah wayëwë bulunda hna.

⁴⁴ «Meku wuhnë! Had wayag wale yasandë do wok kamahnëdëna nkerun!»

⁴⁵ Aharan sariya aryampo më ntehnëka Yesu: «Aharan, gante nësëdu ki njewëdühëfu fuhnë fëna!»

⁴⁶ Yesu më ntëkwaka: «Meku wuhnë fëna, vëharan sariya vi! Njahëndëhnëdunëhëhni vahnë va lënah, do wëla rufa ÿi yeladiluhna aryemahnuni dïb inji.

⁴⁷ «Meku wuhnë! Mbëryëdun nkwam wayag wakila wante ndawëniho vicër hun ɲa!

⁴⁸ Koyëna tufahnëdun njëtërun do caɲahnëku ile ntini ÿa. Ha, vicër hun va ndawënihëhni

§ 11:44 11.44 *Had wayag wale yasandë: Age yag ɲa diyina dahëse ayasahnat yëtëru ma yëtëlihna, sariya Moyis ÿa ntehnëk tonkëru. (Vaker 19)*

wakila ɲa do w̃uhně avěryu wayag walěw̃ hni w̃a!

⁴⁹ Soɲe umě ntehnahněk Wěnu ɲa g'uyět lěwu w̃a: “Payědēfuhěhni wakila ɲa gě vĕfĕyahnan wānēs mēn va. Ndawĕdĕnihĕhni vĕryaw̃, vĕyĕntaw̃ va mbĕrehnĕdĕnihĕhni.”

⁵⁰ Kobĕri wapĕgwa d̃uniỹa hna ndawĕnihĕhni wakila wayabah do vahně vĕvĕ gaki vi kitiɲĕd Wěnu ɲa had vĕhni dĕnk ryawĕkĕhni vahně vĕrac.

⁵¹ Abel yeho ale ryĕnkwikoko ndaw̃i ỹa hafo arĕkwa ỹa, Sakari. Umě selele Cery Wĕn Cankaf hna ndaw̃iko yĕbĕlan hn'ile cĕnade sadĕha hna gĕ Cery Wĕn Cankaf ɲa hn'ile ñak cĕvak hna.✧ Ha, pĕyadĕmu Wěnu ɲa kitiɲĕdĕhĕhni vahně vĕvĕ gaki vi soɲe wanĭ fop!

⁵² «Meku d̃us w̃uhně, vĕharanĭ sariya vi! Nkĕdĕrun nkaw̃ nte nĭĕtande Wěnu ɲa. Tondad̃iluhna w̃uhně dĕnk nkaw̃ tac, do memaĕyĕhnĕd̃unĕhĕhni vĕle ỹad̃ tondani va, vĕhod̃ina ndĕcĕni!»

⁵³ Ga cahněk Yesu tere hna, vĕharanĭ sariya va gĕ wafarise w̃a ntavĕkĕhniwo d̃us g'umĕ, mĕ tĕyĕdĕniha wayabah.

⁵⁴ Warĕnd tĕndĕhnĕdĕnihawo, ñadĕniho nĕs iñĕ ile kodĕni ntehnĕni ntĕntĕk gena toña nuĕyahnĕni ile nĕsĕdĕni menĕk pĕlahnĕniha.

12

Wanira soɲe nkeya meh

✧ 11:51 11.51: Wapĕgwala 4.8; 2 Itĕfĕta 24.20-22

¹ Wati rac vahnë wawuli wayabah hwërako caharaß Yesu. Aki fo nkëñëlëdëniho kabi njabëniho d'us. Yesu më pëgwëk ntehnëdëhëhni ten vëréfal vëlëw'u va: «Keharyin levirwafarise ýa: namu lëw' hni ýa, nës ile nkoni vëlidina ye.

² Pëyadëmu, ile-wo-le sow'ik ýa nude do ile sëvak ýa njëtëde.

³ Ile-wo-le hnësëdun g'umëd ýa, nkwëryëde ge pacëk do ile-wo-le ýakëýakëhnerunëha ahnë hn'acery pid'ik hna ndekađe bulunda hna.

Ale rëfëka ntakuna

⁴ «Ntehnëdëmu w'uhnë, wëlawo mën: antë ntakuni vële ryaw'ëd mbahn do hara vëhodina ntini ile lëbëk umë.

⁵ Pëyadëmuna ale rëfëka ntakuna ýa: dakëryiw'una Wënu ña, umë ale ye ge ndaw'ëk mbahn kod ntabu gë janáma. Ha, toña hnësëhnëdëmu, umë rëfëka ntakuna!

⁶ Gena bi nkwafeđeni vuñer mbëd gë koryi toyë fo? Bare Wënu ña dënkwełahna wëla fëndampo hnë vutac.

⁷ Wëla mul bë vankaf hun ñi ndëkwëk. Ñoñ antë ntaku: w'uhnë lëbëkëhni nafa ýa kore vuñer vujabah!

Imaw'a ma iwëý Yesu

⁸ «Pëyadëmu, ale-wo-le hnësëk bulunda hna ami hwëhnëka, ami Ajë Ahn'a fëna nësëdëfu karyënk'w wamëleka Wën hna, ami hwëhnëka aýi;

⁹ bare ge ahnë nësëk bulunda hna kwëhnëlēw'ahna, ami, Ajë Ahn'a fëna nësëdëfu karyënk'w wamëleka hna, kwëhnëlēw'ahna.

¹⁰ Ale-wo-le hnësëd wanës wameh soṅe ami, Ajë Ahn'a, kode tavëhni; bare ge Iyir Ipacah iṅa njeṽëk mahwëhnu kodena tavëhni.

¹¹ «Ge njiryeryirun soṅe ahitiṅiwu vacaliṅa wasëwif hna, ma vësankaf hna, antë nkehah-nahnu g'ile lëkwadun,

¹² kabi Iyir Ipacah iṅa karanjëdëhu hnë wati le rëfëka hna ile hnësëdun ÿa.»

Uhnës uryindaryindan soṅe avetak ahnënkawah

¹³ Hnë wati rac dënk, nkeho bulunda hna ale lehnëkawo Yesu: «Aharan, dehnëryehna acër mën a caho ile lëwëbun ÿa.»

¹⁴ Yesu më ntëkwaka: «Lawo, ami bi hwëtik ahitiṅ hun ma asahëlehnëhun?»

¹⁵ Tac më ntehnëkëhni fop: «Gasery, keharyin ayëkëlehnëndu kantëm njabu viyë kabi uwám ahnë gena hn'ile kwëhnak hna, lakënde mbeta dūs.»

¹⁶ Yesu tëfëtanëlehnëhni iṽi uhnës uryindaryindan: «Asan avetak yeho. Kwëhnako wëhaÿ wale lëwëko dūs vantimp.

¹⁷ Nahadëho do tëyadëho: “Bi ye lidëfu? Kwëhnala igwac ryanahnu vantimp mën vi fop.”

¹⁸ «Më ntehnak: “Awa, wëli ile lidëfu ÿa; ntihtëdëfu vandank mën vi tac vokaryu liwu vante hnaÿëk dūs. Hnam kwëtëdëfu vantimp mën va gë vile hwëhnaḅu va fop.

¹⁹ Tac ntehnëdëfuha ntaṽary mën iṅa: ‘Ntaṽary mën, kwëtaru ani hnapul yabah soṅe wabëhn wayabah; yinëgary, tokëry, cery do nëhëry!’ ”

20 «Bare Wënu ña më ntehnëka: «Ahnënkwah! Uñi mëd dënk mbide ntaŵary hu ñi. Awa, mo lëwëd? Gena bi, hnapul ile varëpëru ÿi, ahnë ahawary rokëd?»»

21 Yesu më nkwënëk: «Koyëna nkeďëha ale varëpëd hnapul soñe umë fo ÿa do betana viyë Wën hna.»

Ikwëtahn Wën

22 Tac Yesu umë ntehnëkëhni vëréfal vëlëwu va: «Soñe umë lehnahnëďëmu: Ant'ahnahandu ile rokëdun ma viyi vile liyadun.

23 Gena bi uwám yabëk gë roka do mbahn inja yabëk fëna gë viyi vi?

24 Yëkëryinëhni wusëry wï: wahnadëďina, wavarëpëďina fëna, wafehnadina, wahwëhnana vandank, bare Wënu ña ndavëďëhëhni. Kas wuhnë vële lëbëkëhni nafa wusëry wï dinëndiluhna bi ntëbini vëhni d'us?

25 Ge ahnë hnë wuhnë nahad uryëñah lëwu wã kod bi koyëna nkwën iyary wafac walëwu wã?

26 Ge kodiluhna aliwu wëla viyë viroy virac soñe ye ryëñëďun viyëntaŵ hna?

27 «Yëkëryin gante pëhnëď wapëtel wabë fëk ki: dokunëďina do bahnëďina wafand. Bare wëla ahnaŵ a Salomo, g'uvetak lëwu wã fop, nuŷalohna viyi wiwamah had ufëtel ryampo gë watac ki.

28 Wënu ña koyëna cudëďëha idël nte ye dol ani do acahn ntoñi gë hwëďëh. Ge umë toña ye, kas wuhnë cudëďëhu ntëbi dël inji! Ikwëtahn hun inja yabëna!

29 Ant'avërandu soŋe ile rokëdun g'ile sedun fo do ant'aryëñu.

30 Ýin fop vële wok vëyëtëlahna Wën va vërad kwëlëkwël soŋe rac. Bare wũhnë kwëhnarunëha rëm ile yëtëk mbalëku.

31 Yëkëlehnëryin Naw̃ dëwu ŋa tac njeďadëhu fëna ile valëku ýa fop.»

Uvetak uvë g'ambin

32 «Antë ntaku, wũhnë fakore fatoy wape! Rëmun hnatah lëwu ye njeďawũ Naw̃ iŋa.

33 Gwafëryin ile hwëhnarun ýa ayëďawuni vëhaýëhnah va koryi ýa. Age ntirun koyëna mbarëpadun hnapul ile wok përekadina, had darël Wën hna kwëtarun mbin hna. Hnam pudina. Vële va vëhodina tëkëneni, do vamaý va wahodina përekanëni.

34 Hn'ile nke hnapul hun hna, nkeď iña hun iŋa kwëlëkwël.

Ipëhwëta kaca Ajë Wën

35 «Këbënyin do afëdu walampu hun wã kwëlëkwël.

36 Tëfëka ayewu had ale hnapëďëha ale ndokuŋënd ge mëncik iñël do ge tëkik mbankat rënka ýa pidëtëhna taŋ.

37 Mbetani vëryokuŋ vële tëkatëď ale ndokuŋëhnëďëni ýa hara vëryakëna wakwëď! Toña fëyadëmu: ahwëhn tere arac pëhwëtaď soŋe nëhëtëhnëhni, ntehnëďëhëhni ntañani hn'ile tokëde hna do nëhëtëhnëhni umë dënk roka ýa tokëni.

³⁸ Age fagant hn'umēf hna ma kob gē fac mēncik do njij tēkatēhni vėryakēna wakwēf vėrac, mbetani!

³⁹ Yėtėryin đus waņi: ge ahwėhn tere ŷa njėtakėnd wati le njijėf ale ŷa, tavakėndilahna tėnk tere lėwu hna.

⁴⁰ Pėhwėtaryin wuhnė fėna, kabi Ajė Ahn'a tėkiđ hnė wati ile worun nahaluhna.»

Aryokuņ ale hahnėndak g'ale wok kahnėndana

⁴¹ Piyer mē tėyėka Yesu: «Ahwėhn, fuhnė fo bi hnantanėhnėru iŷi uhnės uryindaryindan ma vahnė vi fop ye?»

⁴² Ahwėhn a mē ntėkwaka: «Mo ga ye aryokuņ, ale hahnėndak do ritėka? Ahwėhn a kwėtehnašnėđėha vėryokuņ vėŷėntaŵ va fop, yėđahnėhni sah lėw hni roka wati ile rėfėka ŷa.

⁴³ Mbetak aŷi aryokuņ ge ahwėhn tere ŷa mēncik do tėkata ga ntid đoku lėwu ŷa!

⁴⁴ Toņa ŷa fėyadėmu: ahwėhn tere ŷa kwėtehnašnėđėha hnapul lėwu ŷa fop.

⁴⁵ Bare ge aryokuņ arac a ntehnad ahwėhn tere ŷa mēncėnkajėđina, do pėgwėlehn ndafėndėhni vėryokuņ va vėsan gė vėsėval per, tokėnd do cend hafo ndėwėnd njakaryėđėha!

⁴⁶ Awa, ahwėhn tere ŷa mēncid hnė fac ile nkok yėkadilahna aryokuņ arac, wati le nkok yėtėna, ndafėđėha đaf ntavah do gante ntidėni vėle wok vėwėtahnėlahna Wėn ka ntidėha.

⁴⁷ «Aryokuņ ale yėtėk ile űad ahwėhn tere ŷa do pėhwėtana nti rac ndafėde đus.

⁴⁸ Do ale wok yėtėna ile űad ahwėhn tere ŷa do nti ile rėfėka ndafahni, toye fo ndafėde. Ge ahnė

yabah nuŷak, yabah t̄eyēde; ale hwētehnaḥnik
yabah t̄eyēde ntēbi waŷēntaŷ ŵa.

Yesu yiryejēna yam bare pitēndēlehn njojēk

⁴⁹ «Njijēbu d̄uniŷa li soḡe yondu hwēdēh
hnani. Ńankahnēko pēla taḡ!

⁵⁰ Wēnu ḡa ḡad̄ njaryehno* do ndēñēbu d̄us
ani gē nkehahnēnd ŷa!

⁵¹ Ntiyahnēku bi njijēbu d̄uniŷa li soḡe yoju
yam? Hali, pēyadēmu pitēndēlehn yijēbu.

⁵² Pēgw dol, ge vahnē mbēd̄ mbankēni tere,
vērar va takēlēdēhēhni gē vēhi va, do vēhi va
takēlēdēhēhni gē vērar va.

⁵³ Rēm ŷa vēsaḡēd̄ina g'aju do aj'a vēsaḡēd̄ina
gē rēmu; hnēm ŷa vēsaḡēd̄ina g'aryagu do
aryag a vēsaḡēd̄ina gē hnēmu; hnēm jar ḡa
vēsaḡēd̄ina g'asēval aju do asēval a gē hnēm
asanu.»

Diryin saḡah ŷa wati ile rēfēka

⁵⁴ Yesu nkoḡo nēsēhnēndēni kore ŷa, ge nuni
ambin ḡa ga mbahn̄ik, ntehnēd̄ēni taḡ tēvēd̄, gē
paryi tēvēd̄.

⁵⁵ Ge nuni sēl le ŷatid̄ gē cape rēhw gē pēhna
lav ka ga cēlēd̄ ntehnēd̄ēni njakēd̄, gē paryi
njakēd̄.

⁵⁶ «W̄uhnē vēle wok ḡad̄iluhna toḡa!
Mēkēd̄un awēryu ile liyad̄ nkal li gē g'ambin;
awa soḡe ye ye gwēryēd̄iluhna wati ile ye gaki
ŷi?

* **12:50 12.50** *Wēnu ḡa ḡad̄ njaryehno:* Yesu gena soḡe yary
nēsēd̄, bare paḡare ile rēfēka nti nēsēd̄.

⁵⁷ «Soje ye pitëndëlehnëdîluhna wũhnë dënk ile satëk?

⁵⁸ Age takëlëku g'ahnë njiryeryatëndi hn'ahitiŋ hna diry fere awëryëlu nkaŵ hna. Age gena umë njodëhi hn'ahitiŋ hna do ahiti ŋa njëd'ahnëdëhi asëdî.

⁵⁹ Tac pëyaďëmu ge koyëna nkehu cahnëdîluhna hnam ge gena cosahnërun nav iŋa hafo pu.»

13

Nafa gwëcët vankeya

¹ Wati rac, vahnë yijëko tëfëtanëhnëniha Yesu gante ndawëhnëkëhniŵo Pilat, asankaf nkal, vëvë nkal Galile ka wati nte cënaďëniho sadëha Wënu ŋa.

² Yesu më ntëkwakëhni: «Naharun bi vëyi ndaŵini aki kabî vëhni lidëho wameh wacankaf ntëbini vëyëntaŵ vi fop?

³ Pëyaďëmu, gena koyëna! Do ge gwëcëtaluhna vankeya va fop, cëmëďfun gë vëhni ki.

⁴ Vahnë pëhw g'imbëď gë vërar vële njohahnëko cery jihnah Silowe hna do cëmëlehnëni, ntiyahnëku bi vëhni lidëho wameh ntëbini vëyëntaŵ vëvë Yerusalem vi fop?

⁵ Pëyaďëmu, gena koyëna do, ge gwëcëtaluhna vankeya va gë vëhni ki, cëmëďfun fop.»

Anuỹ ante wok dëwëďfina

⁶ Tac Yesu më hnantanëhnëkëhni iỹi uhnës uryindaryindan: «Anuỹ yeho hnë sarëďfiŋ. Asan

ale hnadëko atëh tac ŷa njijëko kwëc, bare tëkatëlohna ga ntëwëk.

⁷ Awa më ntehnëka aryokuŋ a lëwu ŷa: “Nuru! Wabëhn watar ye ga pëlahnëbu aŋi anuŷ do dëwëdëna. Awa, ŋosëry! Nula nafa ile kwëhna h'n'ani.”

⁸ «Aryokuŋ a më ntëkwaka: “Tavëry hnëwël fo; nkabëdëfu caharaß dëp inji do hovu ile wufëdëha.

⁹ Mpëd ntëwëd bëhn. Ge dëwëna, ŋosëdëfu.”»

Yesu njërëndëha asëval ares fac ntawëla hna

¹⁰ Hnë fac ntawëla Yesu karanëdëhëniwo vahnë hnë caliŋa wasëwif hna.

¹¹ Asëval ares yentiko hnam, yine huyëkawo. Hnë wabëhn pëhw g'imbëd gë watar kodilohna catëna.

¹² Yesu, ga nuka asëval arac, më macëka njij do ntehna: «Asëval, ntihtik urey hu wã.»

¹³ Ante nësëdëho ŋa tindëkawo wëbák ŋa asëval a matëndalehn taŋ, pëgw cëmbënda Wënu ŋa!

¹⁴ Bare asankaf caliŋa ŷa ntavëkawo dus gë Yesu kaŋi fac ntawëla njërënekawo ahnë. Më ntehnëkëhni kore ŷa: «Wafac mbëd gë ryaŷ ye wale rëfëka ndokuŋahni wã; yijën ayërëniwu wafac warac hara gena fac ntawëla!»

¹⁵ Bare Ahwëhn a më ntëkwaka: «Wühnë vële wok didiluhna ile lehnëdunëhëhni vëyëntaw ntini, ale-wo-le pokëtëdilahna bi ryahni lëwu ma fali njohna pëdëhna wënka wëla hnë fac ntawëla hna?

¹⁶ Gena bi koßëri wabëhn pëhw g'imbëd gë warar, aŷi asëval, ale yentik hnënk Abëraham,

pëlak Sintani? Tëfëlahna bi ntihtëti ures lëwu wã hnë fac ntawëla?»

¹⁷ Ante nësëdëho Yesu watac ña vëyëw vëlëwu va cëfëhnëlehnëkëhniwo. Bare vëyëntaw vëvë kore va fop natëkëhniwo gë doku wamah ile ntidëho ÿa.

Ile mëntëndëlehnahnëdëni Inaw Wënu ña

¹⁸ Tac Yesu më ntehnëk: «Ye mëntëlëni Naw Wënu ña? Ye hodëfu wëntëndëlehnëwëhni?»

¹⁹ Uyëc tëh mutarëd* mëntëlëni, ule pahnek asan hnë sarëdij lëwu: pëhnëd, naÿ, nke had ankëhn, wusëry wã kod kofëni hnam.

²⁰ «Ye hodëfu voku wëntëlehnëwëhni Naw Wënu ña?»

²¹ Nke had levir ile nufëk asëval nëgw gë farin fayabah, tac cis fop.»

Mo rënkëd Naw Wën hna

²² Yesu Yerusalem nkoko njind karañëhatëndëhni vahnë va vankol vacankaf hna gë vatoy hna per.

²³ Ahnë më tëyëka: «Ahwëhn, njabëdëni bi vële fehëtëde va?»

Yesu më ntehnëkëhni fop:

²⁴ «Kamënyarin arëнку rënka suyah hna; pëyadëmu, vëyabah njëkëlehnëdëni tënkëni hnë rënka rac bare vëhodina.

²⁵ Age ahwëhn tere ÿa cëdëk rënka ÿa, awotu g'ipër, tëkëdun avankëndu alehnatëndu: “Ahwëhn, pidëtëndifu!”

* **13:19 13.19** *Mutarëd*: Ile wacik mutarëd ÿa wañëc atëh nte rokëde ye do fehëk wërëk. Wañëc wadëwu ña nëhnëmëk dus bare dëp dëwu ña naÿëk dus.

«Bare ntëkwadëhu: “Yëtëla bi vëhni mo yerun!”

²⁶ «Awa ntehnëdunëha: “Gena bi tokëlahninëk do celahninëk? Karañëruhëhni vahnë va wëwac vankol fu hna.”

²⁷ «Mbokëd ntehnü fëna: “Yëtëla bi ne nkejërun. Tavëryino, wuhnë vële wok vësatëna vi, wënëd vi fop!”

²⁸ «Hnam rëkëd kondëni do cemëlehnandëni wabeñ ña, ge nurunëhëhni vëhni Abëraham gë Isak, Sakob do gë wakila ña fop Naw Wën hna aravatewu wuhnë g'ipër!

²⁹ Matidëni vahnë va vacape vanah tak. Ntañadëni laña lëw hni hna Naw Wën hna soñe ambënt ña.

³⁰ Vële ye gaki vërëkwa vi yed vëryënkwëryënkwa va do vëryampo hnë vële ye vëryënkwëryënkwa vi yed vërëkwa.»

Yesu tëfëka cëm Yerusalem hna

³¹ Wati rac dënk wafarise wëryampo tëhanihawo Yesu ntehnëniha: «Yiryeyi, ñawëtary ani; Erof ñad ndawï.»

³² Yesu më ntëkwakëhni: «Yiryin alehnëhnunoŵa aÿi, avora vahnë ye had ÿin: “Dol g'acahn wayine ladëfu do yërenëdëwëhni vahnë, fac rarëna hna puhnadëfu ðoku mën ÿa.”

³³ Bare dol, g'acahn do gë yini tëfëko ryëcalu kabi kila ÿa Yerusalem rëfëka ñji soñe ndawï.

³⁴ «Wuhnë vëvë Yerusalem vi, wuhnë vële ryawëdëhëhni wakila do ryawëdëhëhni gë wëraka vële payik Wën ÿal hun va! Gante ñadëfuhö ðus varëpu ðarël mën had cale nte

varëpëkëhni vutahu vampaw̃ vantëw̃u, bare maŵëluhna.

³⁵ Awa wëli Wënu ña tavëd cery hun ña: pëyaďëmu bokëdïluhna ahnuwuno hafo wati nte ntehnëďun: “Arabi Wënu ña njëďa ale yijëď g'uŵac Ahwëhn a!”»

14

Yesu njërëñëďëha ares hnë fac ntaŵëla hna

¹ Hnë fac ntaŵëla hna Yesu njiko hnë tere asankaf wafarise rok roka. Vële yeho hnam va njëkëďëñihawo Yesu gë hakili.

² Asan ale cënkëk mbahn inji fop hahnëko haryënkŵ lëw̃u.

³ Yesu më tëyëkëhni vëharañ sariya va gë wafarise ŵa: «Sariya fu ŷa maŵëryak bi, ma mbañëk bi njërëni ahnë fac ntaŵëla hna?»

⁴ Bare vëlëkwalohna. Yesu më ñakëka njërëñëlehna aresa do ntehnëlehna mënc.

⁵ Tac më ntehnëkëhni: «Ge aryampo hnë ŵuhnë ntëbaryëka aju ma ryahni hnë kolomba, dabëtidïlahna bi tañ wëlakënde nke fac ntaŵëla?»

⁶ Vëholëlohna ntëkwani wanës watac fëna.

Yesu niradëhëhni vahnë va soŋe vilaña

⁷ Yesu kamahnëko vëhneh va tëhnadëni wëlaña wale ŷak hnëfak ŵa. Awa më nësëhnëkëhni wañi:

⁸ «Age ahnë macehnëk rok roka ambënt cankaŵ, ant'ayi alaña ile ŷak hnëfak. Kod nke ale lëbëki ntënah fayehnyak.

⁹ Ale w̄acehnēku w̄uhnē ŷa kod njij ntehni: “Yēdfaryehna aŷi iŷi laña.” Awa, g'usēfēhnah fo matēdu ayi alaña hafo laña rēkwa hna.

¹⁰ Age ahnē macehnēki, yirye alaña laña rēkwa hna. Koyēna ge tēkik ale w̄acehnēki ŷa, mpēd kod ntehni: “Lawo, yij alaña laña hnēfak li.” Untēnah hu ŋa yed̄ koyēna tase vēle lañalahnērūn va fop.

¹¹ Pēyadēmu, ale-wo-le hnaŷēnaka mbanēde, do ale vanaka naŷēnēde.»

Yesu nirad̄fēhēhni vahnē va macēnihēhni vēhaŷēhnah rok roka

¹² Tac Yesu mē ntehnēka ale w̄acēkēhniwo ŷa: «Age macehnēdu roka vē g'anent ma vē g'anēka, ant'aŷacēhni wēlawo hu ma vēhery hu, hnēnk hu ma vēsaryēt hu vēvetak, kafi kod macēgēnihi vēhni fēna do cosēnihi ile yēdaruhēhniwo ŷa.

¹³ Bare ge macehnēdu roka ambēt, macēryihni vēhaŷēhnah, vēle nkojēk iñē ryampo mbahn hna, vēle radēd̄ do gē vumēp.

¹⁴ Koyēna nēfadēhi, kafi vēhodina mbēsanihi. Wēnu ŋa vēsadēhi ntēbi ile yēdaruhēhni ŷa ante mbēhnēdēni vēle satēk va.»

Wanēs vēle w̄acehnik roka sankaf ambēt

¹⁵ Ga nkwēryēni watac aryampo hnē vēle ntañalahnēniho hna mē ntehnēka Yesu: «Mbētak ale hnuŷad̄ laña Naw̄ Wēn hna!»

¹⁶ Yesu mē ntēkwaka gē iŷi uhnēs uryindaryindan: «Asan w̄acehnēkēhniwo vahnē vēyabah roka ambēt cankaŷ.

17 Ga puhnayik roka ŷa mē payēka aryokuŋ a macihni vēfay va: “Yijēn, puhnayik.”

18 «Bare vēfay va fop muntadēniho tavēhnini, vēhodina njini roka. Asan a aryampo mē ntehnēka aryokuŋ a: “Kaŷ lawēbu takan, umē űadēfu yēkiwu; muntami tavēnde.”

19 «Aŷēntaŷ mē ntehnēka: “Waper wuhni mbēd lawēbu, vēhni yidēfu yēkēhnahnu; muntami tavēnde.”

20 «Ahaŷary kat mē ntehnēk: “Takan űēlēbu, umē wobu koda yihahnu.”

21 «Aryokuŋ a mē mbokak g'ale ndokuŋēnd pēyahna fop wade ntēkwajik űa. Awa ahwēhn tere ŷa ntavēkawo dūs ntehnēlehna aryokuŋ alēwu ŷa: “Yiryeyi űap waŷēŷa hna gē vankaŷ vambē nkol vi, ayojēhni vēhaŷēhnah va gē vēle ye vorovoro va, vumēp va do gē vēle radēd va.”

22 «Ga mbiŷēk toye, aryokuŋ a mē njijēk ntehna ahwēhn tere ŷa: “Ntibu ile lehnakuho ŷa bare ha gaki nkok vilaña va.”

23 «Ahwēhn tere ŷa mē mbok ntehnēka aryokuŋ a lēwu ŷa: “Yiryeyi vankaŷ wēhaŷ hna gē fop haryēnkwa wakece űa do ali fere ayojēhni vēle fankēlēdun va fop njijēni, pēbahn tere mēn ŷi.

24 Toña ŷa fēyadēmu, wēla aryampo hnē vēle ryēnkwakēbu ŷacu vi tokēdina roka mēn ŷi!”»

Ale ŷad nke arēfal Yesu tavēd fop

25 Yesu nkoko njind do kore yabah rēfēdēhawo. Mē cahētak ntehnēhni fop:

26 «Ale yijēd ŷal mēn, ami rēfēka űahno ntēbi rēmu, hnēmu, asēvalu, vutahu, vēheryu, vicēru,

ntëbi umë dënk. Ge gena umë, kodina nke arëfal mën.

²⁷ Ale wok maŵana tēfēndo hafo paki cēm hnē kērēwa hna kodina nke arëfal mën.

²⁸ «Ge aryampo hnē ŵuhnē ñađ mbëry cery cankaŵ njihnah dañadina bi njëk ten koryi lēwu ŷa bi gwër puhnađ doku ŷa!

²⁹ Ge aki fo pëgwëk mēkēna puhna vēle hnuđ va tēkēđ ndasēhnēđēniha.

³⁰ «Ntehnēde: “Aŷi asan pëgwëk mbëryēnd bare mēkēna puhna doku ŷa!”

³¹ Ndampo fo nke ge ahnaŵ njinēhnidēha ahnaŵantawu uŵēt, kwēhnatēhni vēsan wawuli pēhw (10,000) do aŷēntaŵ a njijatēnd gē vēsan wawuli wafēhw wahi (20,000). Dañadina bi ten njëk bi kod mētēni?

³² Ge kodina, payēđēhēhni vahnē ahnaŵantawu hna, wati ante nkok űaŵëk űa, nkwëryëlēni antē mētēni.»

³³ Awa, mē ntehnëk Yesu: «Koyēna nke: wēla aryampo hnē ŵuhnē kodina nke arëfal mën ge maŵēna tav ile kwēhnađ ŷa fop.

³⁴ «Waűiry űa iñē fērēn ye, bare ge gona űaň, hak kode mbokaryi űaňēni; nkufahni nkal iñi ma uhnēda ŵa?

³⁵ Nafa goryaryēđina waűiry wante wok gona űaň; canēde. Nēparyin dūs ge kwēhnaŵan vanēf awëryahnu!»

15

Ife ile sēvēko hnuyik

¹ Vērēf ŷatētanke gē vahnē vēŵeh vēhaŵary tēhadēnihawo Yesu soűe nēpaniha.

² Wafarise w̃a gē vēharaŋ sariya va umē mėhnađēni ntehnēndēni: «Aŷi asan maŵēk kac-ahni vēli wameh do tokēlahnēndēni gē vēhni!»

³ Awa Yesu mē nēsēhnēkēhni aki:

⁴ «Hnē w̃uhnē, ge ahnē kwēhnaکہni wape keme do cēvaryata ryampo, tavēđilihna bi wañēntaŵ ŋa fop hn'ile keryēđēhēhni hna njihahn njēkēlehna ile sēvēk ŷa hafo nuja?

⁵ Do ge nujēka natidēha, ndafidēha vankus hna mėnceryehn.

⁶ Age tēkēk tere lēw̃u hna macēđēhēhni wēlawoŵu w̃a gē vēsaryēntaŵu va fop do ntehnēhni: “Yijēn nēhin kabī nujēbuha ife mėn ile sēvēko ŷa!”

⁷ Paryi pēyađēmu, ambin hna fēna koyēna dēnk nkeđ: ge ali wameh aryampo fo nkwēcetak vankeya va, uhnatah w̃a njabēđ đus hn'ambin hna ntēbini vēsatah vēyabah vēle nkok balēna gwēcēt vankeya vantēw̃ hni.»

Uŷēc koryi ule sēvēko hnuyik

⁸ Yesu mē mbok ntehnēk: «Ge asēval hwēhnaکہ waŋēc koryi ipēhw, cēvaryata uryampo, pēđēđina bi lampu ŷa, pahēc cery ŋa do njēhēr wajira fo hafo nu?

⁹ Do ge nuk, macēđēhēhni wēlawoŵu w̃a gē vēsaryēntaŵu va ntehnēhni: “Nēhēnēfu kabī nufu uŷēc koryi ule hnambēbuho w̃a!”

¹⁰ Toŋa ŷa fēyađēmu, ge aŷen aryampo fo nkwēcetak vankeya vameh vantēw̃u va wamēleka Wēnu ŋa natēđēhēhni đus.»

Rēm le hnuka fatah fantēw̃u fante sēvēko

11 Yesu më mbok ntehnëk: «Asan hwëhnakëhniwo vutah vucan vuki.

12 Fatoy fa më ntehnëka rëmu: “Apa, yëdarye hnapul ile lëw̃ dëfu ÿa.” Awa rëm ÿa më cahëlehnëkëhni vutahu hnapul lëw̃u ÿa.

13 «Hnë wafac toye, fatah fatoy fa më nkwafëk ile ceharyiko ÿa, njilehn hn'inkal ñaw̃ah d̃us gë koryi lëw̃u ÿa fop. Umë njik tokëk koryi lëw̃u ÿa hnam hafo puhn.

14 Ga puhnëk koryi ÿa, inte cankaf yeho nkal tac, pëgwëlehn njëkëlehnand ile rëfëka ÿa.

15 Njilehn ndokuñëhnënda asan avë nkal tac. Asan arac, umë njoka gë wëhaÿ walëw̃u njëkandëhni vampëhëmpëh*.

16 Fatah fa ñadëho d̃us pihñënantî wëla g'uryav vampëhëmpëh w̃a fo, bare ahnë yëdadilawohna.

17 «Awa ndënkwëtalehn ntehna: “Vëryokuñ Apa va fop tokëdëni gante ñadëni ka bare ami, inte ÿad ndaw̃o ani!

18 Mbokadëfu gë vëhni Apa lehnëw̃a: ‘Apa, ntëntahnëbuha Wënu ña do ntëntahnëmi wëjë fëna.

19 Gona tëfo yewu fatah hu. Pëlarye had aryampo gë vëryokuñ hu ki.’ ”

20 Kahnëtalehn mbokand gë vëhni rëmu. Fatah fa nkoko ñaw̃ tëkahn tere hna nujata rëmu ÿa ga njijëd, umë kaÿëhnahnëka d̃us g'aju do nkary kacahna g'uhnatah.

* **15:15 15.15** *Vampëhëmpëh*: Vampëhëmpëh va wafacëna haryënk̃w wasëwif w̃a.

21 «Tac fatah fa më ntehnëka rëmu: “Apa, ntëntahnëbuha Wënu ña do ntëntahnëmi wëjë fëna. Gona tëfo yewu fatah hu.”

22 «Bare rëmu më ntekëhni tañ vëryokuñ vëlëwu va: “Dëfëryin ayoju acud ante ÿak wamëk ña asuduna ajë mën aÿi; diryina nënk fëmbak hna[†], do afaryuna wapary.

23 Yojëna fañihni fante ÿak hniryëkëfa aryawuna; tokinëhna ntihahnina ambënt.

24 Aÿi ajë mën had ale sëmëk nkeho do tame mbëhnik, cëvëko do nubuha.” Pëgwëlehnëni ambënt ña.

25 «Wati rac, fatah fandënkwëryënk w asan arac fa g'ikaÿ nkeho. Ga mëncid tëhat tere ÿa, umë nkwëryëkëhni vahnë ga nkawëdëni.

26 Më macëka aryokuñ aryampo tëya bi ye ye tere hna.

27 Aryokuñ a më ntëkwaka: “Ahery hu wëncik, rëmu më ndawëhnëka fañihni fante hniryëk fa, kabi yam fo mëncik.”

28 «Ntavëlehna fatah fandënkwëryënk w fa do ñwëÿëko tënkëdina tere hna. Rëmu më cahnik muntahna tënk.

29 Bare umë ntëkwaka: “Nëpary, Apa, wabëhn wayabah ye kobëri ga ndokuñëhnahnëdëmi, hara gwajëhnëlihna wëla uhnës ryampo. Bare wëla fanankal yëdalihoŵahna lihahnëfuna ambënt gë wëlawo mën wã.

30 Aÿi ajë hu ale wëncik aÿi, umë gë wësëval tokëni koryi hu ÿa fop bare umë ryawëhnëruha fañihni faniryah fa alinëhnahna ambënt!”

† 15:22 15.22 *Diryina anënk fëmbak hna: Anënk ña rufahnëdëha fatah fa tere hna nkentahnik.*

³¹ «Rëmu më ntëkwaka: “Fatah mën, wëjë g'ami nkelahnik kwëlëkwël, do fop ile hwëhnëbu ÿa wëjë hwëhnëk.

³² Tëfëka natëfu ntiyin ambënt kabi aÿi ahery hu, ale wëncik aÿi, had ale sëmëk nkeho, mbëhnaryëkoÿa, cëvëko do nuyik.”»

16

Aryokuŋ ale ritëk

¹ Tac Yesu më ntehnëkëhni vërëfal vëlëwu va: «Ahwëhn hnapul yabah yeho. Asan arac hwëhna kawo aryokuŋ ale kwëtahniko ðus. Fac ryampo umë njjik pëyayik: “Aryokuŋ hu ÿa përekanëd hnapul hu ÿa fop.”

² Asan a më macëka aryokuŋ a ntehna: “Awa, ye wëryëdëfu hnësëde soŋe hu? Pëyarye gante ndokuŋahnëru hnapul mën ka: kodila awo aye aryokuŋ mën.”

³ «Aryokuŋ a më ntehnak: “Ale ryokuŋëhnëdëfu ÿa daŋa nkeho. Hak ga ntiyadëfu? Age ntehnëbu yiwu yam, kwëhnala fanka. Age ntehnëbu fëna yiwu wûnta, cëfëndëho.

⁴ Njëtëbu ile lidëfu ÿa wëla layiwu ðoku li nuÿadëfu hn'ile ñëwëdëfu!”

⁵ «Umë macëkëhni aryampo aryampo fop vële hnavëkawo ale ndokuŋënd va. Më ntehnëka aryënkwëryënkwa: “Wayëhw wonanëruha ale ryokuŋëhnëdëfu aÿi?”»

⁶ «Asan a më ntëkwak: “Wabido keme (100) wacankaf wagu wonanëbuha.”»

«Aryokuŋ a më ntehnëka: “Wëlin kayëte nav hu ŋa. Daŋary ñap aher wafëhw imbëd (50).”»

7 «Më mbok ntehnëka ahawãary: “Wëjê læ, wayëhw wonanëruha?”»

«Më ntëkwak: “Wësaku keme (100) vantimp.”»

«Aryokuŋ a më ntehnëka: “Wëlin kayëte nav hu ŋa; kerëry wafëhw mbëd gë warar (80).”»
Koyëna ntikëhniwo fop.

8 «Awa, ahwëhn hnapul a, ga nuko gante kamënako ka, nësëko wapërën soŋe warit aÿi aryokuŋ a mama tokahnëkawo. Toña ÿa fëyadëmu, vële fabëk vëÿi ÿi duniÿa vi fo ÿak ritëk yëbëlan læw hni ntëbënihëhni vëvë hnë humpen Wënu vi. Vëvë hnë humpen Wënu vi vëyëtëna gante nkedëni gë ÿi duniÿa.»

9 «Ami ntehnëdëmu: Yëdfahnëryindën ÿi hnapul vë duniÿa ile rokad gante tëfëka ka. Koyëna, ge puraryëku, Wënu ŋa kacadëhu tere læwu hna do nuÿadunëhëhni wëlawo.

10 «Ale facënak viÿë vile ÿak vak hna pacënad visankaf hna fëna; ale ronkënak viÿë vile ÿak vak hna tonkënad visankaf hna fëna.

11 Awa, ge pacënaluhna hnë hnapul vë duniÿa li, Wënu ŋa kwëtehnahtëdëhu bi hnapul paryi ÿa?

12 Do ge pacënaluhna hnapul vëÿëntaŵ hna Wënu ŋa njëdadëhu bi hnapul ile hwëhnerun paryi ÿa?

13 «Ahnë kodina njohalëhni vahnë vëhi gë ntaŵary dëwu ŋa fop: canëdëni g'aryampo do ñahnëdëha; ñëwëdëha aÿëntaŵ a do njafa. Kodiluhna ayohaluna Wënu ŋa do ayohalu fëna koryi ndampo fo.»

14 Wafarise, wale wëryëko waŋi wanës fop ŋa, njafaŋëdënihawo Yesu, kabi koryi ŷa yeho lawo lëw̃ hni ŷa.

15 Yesu më ntehnëkëhni: «W̃uhnë ntiyadun had vësatah tase vahnë hna, bare Wënu ŋa njëtëk ile ye ntaŵary hun hna. Toña ŷa fëyadëmu, ile naŷënëni vahnë ŷa Wënu ŋa ñadina rac.

16 «Sariya Moyis ŷa gë vëkayëte wakila va kwëhnako fanka hafo ante tëkiko San Ayary a do kobëri tac, pëyahniko Wanës Wakasëk itëk Naw̃ Wënu ŋa do ale-wo-le ntid fere fop tënkahn.

17 Dehnëla sariya ŷa goryeryëna fanka. Ambin ŋi g'inkal inŋi yancëk nambi gë fakerëh fëndampo fatiy famb sariya cëvëdina muk.

18 «Sariya ŷa tufahnëd, ale vambëka asëvalu do ñëla ahawary ntik ile mbañëk Wënu ŋa, do ale ŷëlëka asëval ale mbambëka asan ahawary ntik ile mbañëk Wënu ŋa.»

Uhnës uryindaryindan soŋe Lasar g'asan avetak

19 Awa Yesu nantanëhnëkëhniwo iŷi uhnës uryindaryindan: «Asan avetak yeho. Asan arac viŷi viwamah ntiyadëho vilakah ntaŵi do tokëdëho had ambënt ye tere lëw̃u hna fac-wo-fac.

20 Asan ahaŷëhnah yeho fëna, Lasar maciko. Rënka tere avetak hna ntanëdeho, wahajëhn fo nkehawo mbahn inŋi fop.

21 Vacawël ile tokëdëho avetak va ñadëho d̃us tok; bare ñoñ yëdadeflohna. Ile ŷak siyamëk ŷa

wabe ɲa fo yijëdëho ndaÿëndëniha wahajëhn wã.

²² «Awa, fac ryampo ahaÿëhnah a cëmëko do wamëleka ɲa më njonihã d'arël vëhni Abëraham hna. Tac avetak a fëna cëmëko, më mbañik,

²³ janáma hna ntabiko, hnam korotëdëho d'us. Ga njëkalend më nuka ɲa wët Abëraham gë Lasar ga kakëni.

²⁴ Avetak a pëgwëlehn ndekand: “Apa Abëraham, kaÿëhnahnëryiÿi g'ami! Payehna Lasar koyi wëla sëmët irufa lëwu ÿi fo wënkã hna njij njamënahno ryëw ÿi, korotëdëfu d'us hnë huñi hwëdëh.”

²⁵ Bare Abëraham më ntëkwaka: “Fatah mën, dënkwëtary fop ile ÿaduho ÿa nuÿaruho ante nkoruho cëmëlihna ɲa, bare Lasar mbër ɲa nuÿako umë. Tame, ani mbosëvosehnëde wako wadëwu hna, hara wëjë mbër ɲa yehahnëru.

²⁶ Do fëna hatëh hacankaf yehëhna yëbëlan fu soñe vële ÿad' njiryini va vëhodina, do kodëna ndaniji fëna hatëh hi njihahniji hn'ile nkebun li.”

²⁷ «Avetak a umë ntehnëka: “Apa, këlami, payëryehna awa Lasar tere apa hna.

²⁸ Vukery imbëd hwëhna bu hnam. Nji njëtëndanëhni soñe antë njijëni vëhni fëna hnë iÿi ÿëwa hwëhn mbër.”

²⁹ «Abëraham më ntëkwaka: “Vikerëh Moyis gë wakila ɲa ye ile yëtëndanëdëhëhni vëhery hu va: arabi nëpanihëhni do ma wëhnëndënihëhni!”

³⁰ «Avetak a më ntehnëk: “Umë ge d'ina gwër, Apa Abëraham. Bare ge ahnë mbëhnëk vësëm hna nji tëkatëhni, nkwëcëta d'ëni vankeya va.”

31 «Bare Abëraham më ntëkwaka: “Vëhnëpana vikerëh Moyis va wakila ña; gena ge ahnë vëhnëk vësëm hna maŵëhnëdëni.”»

17

Wameh g'itavëhn

1 Yesu më lenëkëhniwo vëréfal vëlëwu va: «Nked kwëlëkwël ile rëkëd ntiyehnëndëhni vahnë va wameh. Bare meka ale liyehnëka aÿëntaŵu wameh!

2 Soñe sifa ahnë arac pecek nkwaki bëraka gëb li tac ntabi hnë wov, ani gë ntiyehnahnënda ahnë wameh lakënde fatah Wën fëndampo fo.»

3 Yesu më mbok ntehnëk: «Keharyin dus! «Ge aÿënta hu ntëntahnëki niraryehna; ge maŵëk ntëntëk do nkwëcëta vankeya va tavëhnëryehna.

4 Lakënde ntëntahni wahwënta mbëd gë wahi fac hna do nte-wo-nte ña mbokaj ntehni: “Tavëhnërye, ntëntëbu”, tavëhnëryehna.»

Fanka ikwëtahn

5 Tac vëfayik va ntehnënihawo Ahwëhn a: «Gwënëry ikwëtahn dëw fu ña!»

6 Ahwëhn a më ntëkwakëhni: «Ge kwëhnarun ikwëtahn nte vak had uÿëc mutarëd, kodun alehnuna añ'atëh, “Gëcary ani ayi afëla wov hna”, do maŵëndëhu.»

Aryokuj ale lid ðoku lëwu

7 Yesu më mbok ntehnëk: «Ge ahnë hnë ŵuhnë kwëhnaka aramp ale yamëd wëhaÿ ma heryëdëhëhni wusaŵ, gena bi dehnëdilahna ge mëncik: “Yij alaña arok roka ÿa.”

8 Bare ntehnëdëha: “Ge pëhwëtaru ahnëgëhno roku do sewu, tac g'arok g'ase, wëjë fëna.”

9 Tëfëlahna camehni aramp arac kabi doku lëwu ÿa fo ntik.

10 Koyëna nke soŋe hun ÿa fëna, ge ntirun fop ile ntehnëku Wën ÿa, dehnëryin: “Vëryokunj fo yebun vële wok vëwonëhnanina iñë. Doku lëw fu ÿa fo libun.”»

Yesu vëhwëhn mbiÿ pëhw njërënëd

11 Ante nkoko njind Yesu Yerusalem ña, yëbëlan resiÿo Samari gë Galile tëfëko.

12 Ante ntënkëdëho ankol ña tëhanihawo vëhwëhn ambiÿ ipëhw. Umë kahnëni ñawët

13 pëgwëlehnëni këlandëniha ndekandëni: «Yesu, Asankaf, kaÿëhnahnëryiÿi gë fuhnë!»

14 Yesu, ga nukëhni, më ntehnëkëhni: «Yiryin njëkënihu vësëna wasadëha va.*» Wati nte njidëniho ña, njërëniho.

15 Aryampo hnë vëhni, ga nuk njërëk, mbokajëko ndekajatënd icëmb Wënu ña.

16 Ga tëkik d'arël Yesu, ndënkwëhnëlehn haryënkw lëwu yëka ÿi nkal li, do camehnënda. Asan arac avë Samari yeho.

17 Yesu më ntehnëka: «Gena bi pëhw iña fop yërënik? Ne nkehëhni mbëd gë vëhna vëÿëntaÿ va?

* **17:14 17.14** Yiryin njëkënihu vësëna wasadëha va fëhnëtanëk vësëna wasadëha va nunihëhni do pëyahnehni vëhwëhn mbiÿ va njërëni. (Soŋe Walevi 14)

18 Vëhnašana bi mbokajëni camehnëniha Wënu ɲa? Ahneh ale wok gena sëwif, ayi fo vokajëk?»

19 Tac Yesu më ntehnëka asan a: «Matëry, ayi; kwëtahnëhu ɲa njërënëki.»

Naw̃ Wënu ɲa rëk tëki

20 Fac ryampo wafarise w̃a tëyënihawo Yesu bi guve tëkid Naw̃ Wënu ɲa. Umë ntëkwakëhni: «Naw̃ Wënu ɲa yijëdina had iñë ile hnuđe.

21 Dehnëdëna: “Ani nke”, ma “Hnani nke”, ami pëyadëmu, Naw̃ Wënu ɲa hnë w̃uhnë tëk nke lakënde nudiluhna.»

22 Tac më ntekëhni vërëfal va: «Wati yejëk ile përedëhu ahnuw̃una Ajë Ahn'a wëla fac ryampo fo, bare nudilunahna.

23 Ntehnëderun: “Ani nke!” ma “Hnani nke!” Ant'aŵaŵu, ant'arëfuni.

24 Yëtëryin, fac Ajë Ahn'a, ge tëkik, nkeď had mbilëbilik ambin hn'ani penëlehn duniya yi fop.

25 Bare afo korot ten d̃us, do vahnë vëvë dol vi ɲwëyëdëniha.

26 «Wafac wale njihahnid Ajë Ahn'a nkeď had gë yamani rëm fu sankaf, Nowe, ka.

27 Vahnë va tokëdëniho, cedëniho, ñëlëledëniho, do njëdahnëdënihéniwo vëryag hni va ñëlini, hafo fac hn'ile tënkahnëko Nowe sisikulu hna. Awa w̃ac sankaf yijëko nkal hna ndawëhni fop.☆

28 «Nkeho fëna had yamani Lot ya: vahnë va tokëdëniho, cedëniho, ntaŵëdëniho do nkwaďëdëniho, njamëdëniho do mbëryëdëniho watere,

☆ 17:27 17.27: Wapëgwala 6.9; 7.24

29 hafo fac hn'ile cahnëko Lot Sodom hna: Wënu ña tëviko g'ambin rëv hwëdëh do gë wëraka hwëdëh ndawëkëhniwo vahnë va fop†.

30 «Koyëna nkeď fac le tufëhnaď Ajë Ahn'a: vahnë va đoku lëw hni fo ntidëni, vëfëhwëtaďina ikaca mën.

31 «Fac rac ale yed karyënkw cery ntëwu ña, antë tënk bambery nuf viyë vilëwu; do ale ye hn'ikaÿ dëwu ÿa fëna antë mënc gë ÿalu.

32 Ndënkwëtaryin ile yehawo asëval Lot ÿa‡.

33 Ale ÿad iÿi đuniÿa ÿa cëmëď, bare ale wok kwëtahnëna nëf iÿi đuniÿa ÿa pehëtaď umë dënk.

34 Pëyaďëmu, hnë umëď tac vahnë vëhi ryakëď hn'ipad ndampo fo; nufëďe aryampo do tavi aÿëntaŵ a.

35 Vësëval vëhi rëkëď ndawëndëni ryëwa ndampo fo; nufëďe aryampo do tavi aÿëntaŵ a.

36 [Vësan vëhi yed hn'ikaÿ; nufëďe aryampo do tavi aÿëntaŵ a.»]

37 Vërëfal va më tÿëniha: «Ahwëhn, ne nkeď watac?»

Yesu më ntëkwakëhni: «Hn'ile nkeď waÿas hna mbarëpëlëďëni wahuy wã.»

18

Uhnës uryindaryindan soje ahitiñ ayapah

1 Yesu më mbok nësëhnëkëhni kat vërëfal vëlëwu va tufahnëhni tëfëkëhni njëfandëni kwëlëkwël hara vësilëtana:

† 17:29 17.29 *Ndawëkëhniwo vahnë va fop* afo tere Lot ÿa. (Wapëgwala 19.29) ‡ 17:32 17.32 *Asëval Lot ÿa* mbacik nke had apahn wañjiry. (Wapëgwala 19.26)

2 «Nkeho hn'ankol ndampo ahitiŋ ale woko dakēdilahna gē Wēnu ŋa do dēnēnēdīlēhniwohna vahnē va.

3 Nkeho fēna hn'ankol tac asēval ale cēmaryēko asan. Asēval arac njiđēho kwēlēkwēl ahitiŋ hna ntehnēnda kitijēhni g'ale nkelēkēhni ŷa.

4 «Ahitiŋ a ŋwēyēđēho kwēlēkwēl, tac mē ntehnak: “Dakēdilohna gē Wēnu ŋa do dēnēnēdēwēhnihna vahnē va,

5 bare kabi aŷi asēval mbērehnēko, ki-
tiŋēđēfuhēhni, soŋe antē mbok njij njankēndo
gē wanēs.”»

6 Tac Ahwēhn a mē mbok ntehnēk: «Nēparyin wante nēsēk ahitiŋ ayapah arac!

7 Awa, Wēnu ŋa lē gwēcānēdīlihna bi vēle kwēhnēk va age muntāđēniha g'umēđ gē g'anent? Demankēdīlihna bi?

8 Pēyāđēmu, nkwēcānēđēhēhni wati le rēfēka ŷa. Bare ge Ajē Ahn'a mbokajēk tēkatēđēhēhni bi vēle hwētahnēka nkal li?»

Farise gē arēf ŷatētanke

9 Yesu mboko nanta iŷi uhnēs uryindaryin-
dan soŋe vēle ntiyahnēk satēk do yafēkēhni
vēyēntāw va fop:

10 «Nkeho farise g'arēf ŷatētanke. Vēsān
vērac tēnkēniho Cery Wēn Cankaf hna imunta.

11 Farise ŷa mē kahnēk muntāđ cahēt minu fo
ntehnēnd: “Wēn, camehnēmi gante nkofu gela
gē vēyēntāw ki, vēle leđ vēŷi vahnē, wēk do
yēkēlehnēđ vēsēval vēhaŷary; ha, camehnēmi
gante nkofu gela g'aŷi arēf ŷatētanke ki.

12 Cuṇēdēfu wahwēnta wahi wafac mbēd gē wahi hna, do njēdahnēdēfu Cery Wēn Cankaf hna hwēhn pēhw hn'ile-wo-le hnuṣabu hna.”

13 «Arēf ṣatētanke ṣa, umē, kamēhni kahnēko ṇaṣwēt mbankatēnd sakahnēha do dēkēdīlohna kaṇ g'ambin ntehnēnd: “Wēn, kaṣēhnahnēryiṣi g'amī, aravēhno kabi aṣen yebu.”»

14 Yesu mē mbok ntehnēk: «Paryi pēyaḍēmu, Wēnu ṇa arēf ṣatētanke ṣi, ntehnēko satēk, gena farise ṣi. Ale-wo-le hnaṣēnaka mbanēḍe ḍare ale vanaka naṣēnēḍe.»

Naṣ Wēnu ṇa vēle ye had vutah hwēhnēk

15 Vahnē yinenēhnikawo Yesu wēla vutah vutoy va tindēhni wēḍāk wadēṣu ṇa ndēwahni. Vērēfal va, ga nuni rac, mē niranihēhni.

16 Bare Yesu mē tahēndakēhni vutah va do ntehn: «Tavēryinēhni njijēni vutah va, ant'aṣemaṣehnnuni, kabi Naṣ Wēnu ṇa vēle ye had vēhni va hwēhnēk.

17 Toṇa ṣa fēyaḍēmu, ale wok maṣēhnēlahna Wēnu ṇa had gante maṣēndēhēhni fatah rēmu gē hnēmu ka tēnkēḍina muk Naṣ Wēn hna.»

Asan avetak gē Yesu

18 Hnē wati rac, asankaf wasēwif rēyēkawo Yesu: «Aharāṇ afērēn, ye rēfēko liwu rēnkahnu uwām usēr hna?»

19 Yesu mē ntēkwaka: «Soṇe ye ṣacēḍuho afērēn? Ahnē afērēn gena ge gena Wēnu ṇa fo.

20 Soṇe ile rēyēru ṣi, gena njētēru bi vakwēda va? “Ant'aryawā ahnē; ant'ayēkēlehna asēval ahawāry; ant'ale; ant'aye sēḍe wamēr; dēnēnēryihni rēmuh gē hnēmuh.”»

21 Asan a më ntëkwaka: «Vaŋi vakwëda fop maŵëhnëbu kobëri utah mën hna.»

22 Yesu, ga nkwëryëk wanës watac, më ntehnëka: «Awa, iñë ryampo wojëki: yiry awaf fop ile hwëhnaru ŷa do ayëdahni koryi ŷa vēhaŷëhnah va, koyëna nuŷadu hnapul yabah ambin hna. Tac yij arëfëlehnëndo ami fo.»

23 Bare asan a, ga nkwëryëk wante ntehnëka Yesu ŋa, njamëlehnëko kabi mbetako dŷus.

24 Yesu, ga nuka gante njamëk ka, më ntehnëk: «Ntakëk vēvetak tënkëni Naŵ Wën hna!

25 Itënk yonkomb hnë hatëh sirehn ŷak hnëŋëk g'itënk avetak Inaŵ Wën hna.»

26 Vële hnëpađëhawo va më ntehnëni: «Mo ye awa ale hođe pehëti ŷa?»

27 Yesu më ntëkwakëhni: «Vahnë va vēhodina, bare Wënu ŋa kođ.»

28 Awa, Piyer më ntehnëka Yesu: «Nëpary, tavëbun ile hwëhnabun ŷa fop soŋe arëfëlehnënde.»

29 Yesu më ntëkwaka: «Toña ŷa fëyađëmu: ge ahnë tavëk tere lëŵu, asëvalu, vēheryu, do vicëru, rëmu gë hnëmu gë vutahu soŋe Naŵ Wënu ŋa,

30 nuŷađ ntëbi ile kwëhnako kobëri ŷa do nuŷađ dŷuniŷa ile wok puđina wati ile yejëk ŷi.»

Rarëna ŷa pëyahneđ Yesu cëm dëŵu ŋa

31 Yesu canaryëkëhniwo vērëfal pëhw gë vēhi va do ntehnëhni: «Nëparyin, gë Yerusalem njiden. Hnam ntiyađ fop ile kerëni wakila soŋe Ajë Ahn'a.

³² Njēdahnēdēniha vēle wok vēyena wasēwif, njafanēdēniha, njewēdēniha, tēpahnēdēniha,

³³ ntampēdēniha, tac ndawēdēniha; do fac rarēna hna mbēhnēd.»

³⁴ Bare ñoñ vēyētēlohna ile nēsēd; cowīniho ile ye wanēs watac ŷa do wanēs Yesu watac ntēbēkēhniwo.

Yesu umēp njērēnēd

³⁵ Ante tēhadēho Yesu nkol Seriko ŋa, umēp laŋako wūntadēho d̄arēl nkaŵ hna.

³⁶ Ga nkwēryēk wēñaŵ kore le ryēcēdēho umē tēyēk bi ye ye.

³⁷ Mē pēyayik: «Yesu vē Nasaret ryēcēd.»

³⁸ Awa, mē ndekak: «Yesu, Aju David, kaŷēhnahnēryiŷi g'ami!»

³⁹ Vēle ryēnkwēko va mē niraniha ndemēhna, bare tac nkwēnēk wadēka ŋa: «Aju David, kaŷēhnahnēryiŷi g'ami!»

⁴⁰ Yesu kahnēko, mē ntehnēk njinenēhnijihna umēp uŋa. Ga tēkaryijik, Yesu mē tēyēka:

⁴¹ «Ye ŷadu linēhni?»

Umē ntēkwak: «Ahwēhn, vok hnundu ŷadēfu.»

⁴² Yesu mē ntehnēka: «Arabi avoka ahnund; kwētahn hu ŋa pehētēki*.»

⁴³ Taŋ, mbokalehn nund do tēfēlehnēnda Yesu cēmbatēnda Wēnu ŋa. Kore ŷa fop nuniho watac do cēmbētēdenihawo Wēnu ŋa.

* **18:42 18.42** *Kwētahn hu ŋa pehētēki:* Kode nkwēryi fēna kwētahn hu ŋa njērēnēki.

19

Yesu gë Yase

¹ Yesu tēnkēko Seriko hna do ndēcēdfēho nkol hna.

² Asan ale w̄acik Yase yeho hnam. Asankaf vērēf ŷatētanke yeho do mbetako d̄us.

³ N̄adēho nuhna ale w̄acēde Yesu ŷa bare kodilohna kabi yihnēlohna do vahnē va njabēniho haryēnk̄w lēwu.

⁴ Awa, umē nkaryēk̄ karyēnk̄w gē nkaw̄ ante tēfēf̄ Yesu, kay hnē tēh soŋe nuhna.

⁵ Ga tēkēk̄ Yesu bay hnam mē kaŋaka do ntehna: «Cēli n̄ap, Yase: dol ŷal hu hna njinēgadēfu.»

⁶ Yase cēlēlehni n̄ap njohna Yesu g'uhnatah gē tere lēwu.

⁷ Ga nuni watac, fop ntavēkēhniwo, mē n̄akēn̄akēdfēni nēsēndēni wēba Yesu: «Tere ale lid̄ wameh cēlahnēk̄ aŷi asan.»

⁸ Ga tēkēni tere hna, Yase kahnēko haryēnk̄w Ahwēhn a ntehna: «Nēpary, Ahwēhn, njēdadēfuhēhni cape ndampo hnapul mēn ŷa vēhaŷēhnah va, do ge nufēhnēbuha ahnē koryi dēcēt, mbēsadēfuh̄a wahwēnta wahnah g'ile hnufēhnēbuha ŷa.»

⁹ Yesu mē ntehnēk̄: «Dol Wēnu ŋa pehētēkēhni vēvē iŷi tere vi, paryi nke, aŷi asan fēna fatah Abēraham ye.

¹⁰ Pēyadēmu, Ajē Ahn'a njijēk̄ njēkēlehnēhni do pehētēhni vēle sēvēko va.»

Vēryokuŋ pēhw vēle hwētehnaŋnik koryi

11 Yesu më mbok nantanëkëhni uhnës uryindaryindan soje vële wëryëko takan wanës watac va kabi tëhako Yerusalem do ntiyahnëkëhniwo vahnë va tameki tëkid Naw Wënu ña.

12 Wëlin ile nësëko ÿa: «Asan yeho ale hnagiko hnë tere lënah, nji hn'inkal ñawah, soje nji nawëndi; tac do wavokaj.

13 Njihahnënd ÿa umë macëkëhni vëryokun ipëhw vëlëwu va, njëdfakëhni ale-wo-le uÿëc sanu hwëhn nafa* yabah do ntehnëhni: “Dokuñandin iÿi hnapul hafo vokaju.”

14 «Ñewënihawo ðus asan arac; umë payënihëhni vëfay kamëhni lëwu pëyahneni: “Ñadilëfunahna aÿi asan nawëhnëfu nkal fu li.”

15 «Bare rëkëk nawëndi. Tac më mbokajëk nkal dëwu hna do macehnëhni vëryokun vëlëwu vële njëdfako koryi va: ñadëho njët bi hak ndokuñahnëni ale-wo-le.

16 «Aryënkwëryënkw a më njijëk ntehn: “Ahwëhn, uÿëc sanu ule yëdfaruhowö wä nagëk wanëc pëhw.”

17 Ahnaw a më ntehnëka: “Njivëk, aryokun afërën yeru; kabi pacënaru viÿë viroy hna, ntidëmi asankaf hnë vankol ipëhw.”

18 «Ahigëna ÿa më njijëk ntehn: “Ahwëhn, uÿëc sanu hu wä wanëc imbëdf nagëk.”

19 «Ahnaw më ntehnëka: “Awa, wëjë asankaf vankol imbëdf lidëmi.”

* **19:13 19.13** *Uÿëc sanu hwëhn nafa* këñëlahnëk gë cos soje wafac keme (100).

20 «Aryokuŋ ahaw̃ary më njijëk ntehn: “Ahwëhn, wëli uÿëc sanu hu w̃a; hnë fankwëÿ ipand kwëtëbuho.

21 Ntakëkoŋo gë wëjë kabi njapëru: nufëdu ile woru kwëtëlihna do kacëdu ile woru nadëlihna.”

22 «Ahnaŵ a më ntehnëka: “Aryokuŋ aŵeh yeru, wante hnësëru ñi hwëdandëmi. Ntehnëru njëtëruho njapëbu, nufëdëfu ile wobu kwëtëla do kwëcëdëfu ile wobu nadëla.

23 Awa, ge koyëna nke, soŋe ye woru kwëtëlihna koryi mën ÿa hnë bank? Ge mëncibu kokëndëbu wënëhniwu ge mbidëfu.”

24 «Tac më ntehnëkëhni vële yeho hnam va fop: “Tebëryina ayëdawuna ale hwëhnak waŋëc sanu pëhw aÿi.”

25 «Umë ntëkwaniha: “Ahwëhn, umë njabëka, tëk kwëhna waŋëc ipëhw!”

26 «Toña ÿa fëyadëmu, ale hwëhnak ÿa nkwënënde, bare ale wok kwëhnana ÿa, tebëde wëla ile liyahnëka rëkëk nuÿa ÿa.

27 Awa, soŋe vële wok vëÿadina yenëhnëwëhni ahnaŵ vi yojënëhni ani aryaw̃uni tase mën.»

Itënk Yesu Yerusalem

28 Ga nësëk koyëna, Yesu kahnëtako ndënkwëhnëhni vahnë va nkaŵ hna njindëni Yerusalem.

29 Ante tëhako nkol Betëfase gë nkol Betani, ðarël Kuŋ Oliviye hna, umë payëkëhni vërëfal vëhi haryënkwa,

30 më lehnëkëhniwo: «Yiryin hn'ankol ante ye haryënkwa ñi. Age tëkërun tëkatëdunëha, ga

pokik, fapali fante wok kobëri kayina. Pëtina ayojuna ani.»

³¹ Age ahnë tÿëku bi soje ye fëtëdunëha, dehnëryina Ahwëhn a valëka.

³² Vërëfal va njilehnëni do tëkatëni fop gante ntehnëkëhniwo Yesu ka.

³³ Wati ante pëtëdënihawo fapali ña vële hwëhnëka va më tÿënihëhni: «Soje ye fëtëdunëha fapali fi?»

³⁴ Umë ntëkwani: «Ahwëhn a valëka.»

³⁵ Tac më njonëhnëniha fapali fa Yesu, tindëniha vacuď vantëw hni va kayëndëlehnëniha hnam Yesu,

³⁶ kore ÿa ntanëndënihawo Yesu vacuď vantëw hni va nkaw hna njitënd.

³⁷ Ante tēhadëniho Yerusalem ña, gë cape cëpëta Kuñ Oliviye ña, kore vërëfal ÿa fop pëbëkëhniwo uhnatah wã, pëgwëlehnëni ndekandëni cëmbëndëniha Wënu ña kabi viyë vifëmpëhnahnah viyabah nuniho.

³⁸ Ntehnëdëniho: «Arabi Ahwëhn a Wënu ña njëda ale yijëď naw g'uwac lëwu wã! Arabi yam ÿa nke hn'ambin hna do Wën Hunte Sëpëk Fop ña cëmbi!✠»

³⁹ Wafarise wëryampo yentiko kore hna më ntehnëniha Yesu: «Aharaj, dehnëryihni vërëfal hu vi ndemëhnani.»

⁴⁰ Yesu më ntëkwakëhni: «Pëyadëmu, ge ndemëhnani, wëraka wï ndekad cëmb mën iña!»

Yesu Yerusalem konëhnëd

✠ **19:38 19:38:** Wahnëw 118.26

⁴¹ Yesu, ante tēhako nut naw̃ Yerusalem ɲa, konēhnēdēhawo, ⁴² ntehnatēnd: «Yerusalem, kaŷēhnahnēko gē wējē. Age njetakēndu ile lidu ahnuŷahn yam ŷa, wēla dol fo, njivakēndēhi. Bare umē tame cowīru!

⁴³ Wafac yenēhniki vēŷeŷ hu va mbēryēdēni hēya kece hu hna tēnkēhnahnēnihi. Kwērēdēnihi caharaḅ do ñayēdēnihi vacape va fop.

⁴⁴ Mbēvendēnihi fop, wējē gē bulunda lēŷ hu ŷa, vēravēndilihna wēla itaka dampo nko tinda hnē ŷentaŷ. ŷin fop nkeḑ kabi yavētēlihna wati ile njijēk Wēnu ndemaŷi ŷa!»

Yesu ntaḑēhēhni vēwaf va Cery Wēn Cankaf hna

⁴⁵ Yesu tēnkēko selele Cery Wēn Cankaf hna pēgwēlehn ntandēhni vēwaf vēle yeho hnam va†.

⁴⁶ Ntehnēdēhēhniwo: «Vikerēh Wēnu va mē lek: “Cery mēn ɲa Cery iyēfa macēde.”✧ Bare ŷuhnē, soŷa vēle lirun!✧»

⁴⁷ Yesu karanēḑēhēhniwo fac-wo-fac Cery Wēn Cankaf hna. Vēsankaf vēsēna wasaḑēha va, gē vēharaŋ sariya va do gē vēvē karyēnkwa bulunda va fop njēkēlehnēdēniho ndaŷehnēniha.

⁴⁸ Bare vēyētēlohna bi hak ntidēni pēlahnēniha, kabi bulunda ŷa fop nkok nēpanda kwēlēkwēl, umē fo ndilaniho.

† **19:45 19.45** *Vēwaf vēle yeho hnam va:* Tēfēlahna nkehni vēwaf Cery Wēn Cankaf hna. ✧ **19:46 19.46:** Esayi 56.7 ✧ **19:46 19.46:** Seremi 7.11

20

Ne matik ucankaf Yesu ŋi

¹ Fac ryampo, Yesu karanjēdēhēhniwo bulunda ŋa Cery Wēn Cankaf hna do pēyadēhēhniwo Wanēs Wakasēk ŋa. Vēsankaf vēsēna wasadēha va gē vēharaŋ sariya va do gē vicēr va tēhanihawo

² do tēyēniha: «Pēyaryifu, bi g'iŋhne fanka ntīdu vēŋin, mo lehnēki alind?»

³ Yesu mē ntēkwakēhni: «Ami fēna tēyēdēmu iñē ryampo. Pēyaryino,

⁴ mo fayikawo San njaryēnd? Wēnu ŋa bi ye ma bi vahnē va fayikawo?»

⁵ Bare pēgwēniho nkwajēlēndēni vēhni fo ntehnēlēndēni, ge ntēkwayinēka Wēnu ŋa fayikawo, tēyēdēhēfu, soŋe ye woyinēk kwētahnīlēnahna?

⁶ Ge ntehninēk, vahnē va fayikawo, bulunda ŋa fop ntutēdēnihēfu gē wēraka soŋe ndawēnihēfu, kabi kwētahnēni San kila yeho.

⁷ Awa mē ntēkwaniha: «Yētēlēfuhna bi mo fayikawo njaryēnd.»

⁸ Yesu mē ntēkwakēhni: «Awa njivēk, ami fēna pēyadīluhna fanka fale lihandēbu vēŋin va.»

Uhnēs uryindaryindan soŋe vēyam vēyapah

⁹ Tac, Yesu pēgwēlehn nantanēhnēdēhni bulunda ŋa uhnēs uryindaryindan: «Nkeho asan ale fēlēko ikaŋ waresen do kwētehnahnēhni vēyam njilehn uyas ule viŋēd.

¹⁰ Ante tēkēk wati ile kwēcēde waresen ŋa, mē payēka aryokuŋ hnē vēyam hna soŋe njēdfaniha

sah lěwu ŷa hně waresen wale mbarěpěni hna. Bare vėyam va ndafěnihaŵo ale fayiko ŷa ntalehněniha wěbák fo.

¹¹ Ahwěhn kaŷ a mboko paya ahaŵary kat, bare vėyam va mbok ndafěniha umě fěna, njewěniha ntalehněniha wěbák fo.

¹² Mboko paya kat aryokuŋ ararěna alěwu ŷa; arac mě cěrehněniha do caněniha g'ipěr.

¹³ «Awa ahwěhn kaŷ a mě ntehnak: “Ye rěfěko liwu? Payěďěfuha ajě měn ale ŷahněbu đus aŷi: ntiyahněko umě ntěněněďěniha.”

¹⁴ «Aju njiko hnam, bare vėyam va, ga nuniha, ntehněləďěniho vėhni fo: “Wěliho ale lěwěď ikaŷ inŷi. Daŵěněfuna, kwěhnahnin.”

¹⁵ Tac canělehněniha kaŷ hna do ndaŵěniha. Awa tějěďěmu: Ye ntiděhěhni ahwěhn kaŷ ŋa vėyam va?

¹⁶ Pějeaděmu njijěď ndaŵěhni vėŷi vėyam do njěďahni kaŷ inŷi vėhaŵary.»

Vahně va, ga nkwěryěni waněs watac, mě ntehněni: «Arabi Wěnu ŋa antě maŵ waŋi muk!»

¹⁷ Bare Yesu ntaŋěkěhniwo do ntehněhni: «Ye pėhnětaněk waŋi waněs wabě vikerěh ŋi: “Itaka inte caŋětaniho vėvěry vacery ŋa vacak ye tame inte mběryahněk Wěnu ŋa cery ntěwu ŋa fop”[☆]?

¹⁸ Ale-wo-le yod hn'inŷi taka ŷa nihěď do ge taka ŋi ahně njohahněk, ivěď fo ntiděha.»

Sone ŷatětanke ile cosěďe Sesar ŷa

[☆] 20:17 20:17: Wahněŵ 118.22

19 Vëharan sariya va gë vësankaf vësëna wasadëha va njëkëlehnëdëniho pëlaniha Yesu hnë wati rac dënk, kabi njëtëniho soje lëw hni nantahnëko iyi uhnës uryindaryindan, bare ntakëkëhniwo gë bulunda ya.

20 Pëgwëlehnëni njëkandëniha Yesu. Soje watac, cañëtëlehnënihëhni vahnë vële liyako had vëfërën ye. Vahnë vërac ñadëniho pëlaniha Yesu hn'urënd gë wanës wadëwu ña, nuñahnëni fere njëdanahnëniha gë vësankaf.

21 Më ntehnëniha aki: «Aharan, njëtëbun ile hnësëdu do haranëdu ya cañëk; Kwëtahnëlihna nëf ile nke ahnë, bare toña ya fo haranëduhëhni vahnë va.

22 Awa pëyaryifu, sariya fu ya fuhnë wasëwif mañëryak bi ma mañëryana cosi yatëtanke ya asankaf a, Sesar?»

23 Bare Yesu njavëtëko urënd lëw hni wã më ntehnëkëhni:

24 «Tufëryino yëc koryi.» Ga tufëniha, awa më tëyëkëhni yëka mo g'uwac mo liyik koryi li?

Më ntëkwaniha: «Sesar.»

25 Më ntehnëkëhni: «Awa bësaryina Sesar ile kwëhnëk ya, do Wënu ña ile kwëhnëk ya.»

26 Vëhodilohna pëlaniha hnë wanës wante ntëkwadëho tase bulunda ña. Pëmpëhnahnëkëhniwo dus ndemëhnalehnëni.

Itëy soje ibëhn vësëm

27 Vahnë vëvë Saduse rëhakawo Yesu. (Vëhni lehnëdëho vësëm va vëvëhnëdëfina.)

28 Aki ntehnënihawo: «Aharan, Moyis njëdfakëfu an'akwëda: “Age asan yëlëk, do

cēm hara kwēhnana vutah, aheryu ntēwēdēha asēval a soṅe nagēhnahna acēru vutah.”

²⁹ Awa, nkeho hwēnta ryampo vėsan mbēd gē vēhi vēle vankēko rēm gē hnēm. Aryēnkwēryēnkwa a ñlēko do cēm hara tavēna vutah.

³⁰ Ahigēna ŷa ñlēgēkawo asēval a do cēm umē fēna hara tavēna vutah,

³¹ tac ararēna ŷa. Koyēna nkehēhniwō mbēd gē vēhi va fop, cēmēniho hara vēravēlēliha vutah.

³² Tac, asēval a fēna cēmēgēlehn.

³³ Awa, mo hwēhnēdēha asēval aŷi hnē fac ile mbēhnahnēdēni vēsēm hna kabi mbēd gē vēhi vi fop ñlēnihawo?»

³⁴ Yesu mē ntēkwakēhni: «Vėsan gē vēsēval iŷi duniŷa vi ñlēlēdēni;

³⁵ bare vėsan gē vēsēval vēle hitiŷik catēni tēfēka mbēhnēni vēsēm hna do nkentini duniŷa ile yejēk. Hnam vēŷēlēlēdīna.

³⁶ Vēhodīna mbok cēmēni: gē wamēleka ki nkedēni. Ibēhn inte mbēhnēdēni ŷa rufahnēd vutah Wēn paryi ye.

³⁷ Moyis pēyahnek wapacēk vēsēm va mbēhnēdēni. Hnē vikerēh vinte hnēsēndēhawo Ahwēhn a haryēnkwa fatēh fante ŷagēd hna, Moyis macēkawo “Wēn Abēraham, Wēn Isak, do gē Wēn Sakob.”

³⁸ Awa, Wēnu ŷa gena Wēn vēsēm. Wēn vēle wok vēsēmēna ye, kabi vutah vuntēwu va fop mbēhnēdēni.»

³⁹ Awa, vēharan sariya vēryampo mē tebani wanēs ŷa do ntehnēniha: «Toña hnēsēru,

Aharaŋ.»

⁴⁰ Do vëryëkëdiloŋna mbok tëyëniha wakaŋary.

Arëhnayik a gë David

⁴¹ Yesu më ntehnëkëhni: «Hak kofe ntehni Arëhnayik a Aju David ye?

⁴² David hnësëk Kayëte Wahnëŋ hna:
«Ahwëhn a Wënu ŋa më lehnëka Ahwëhn mën
a: Yij alaŋa g'irëhw mën,

⁴³ hafo hale këfëdëfuhëhni vële yëwëki va haryënkwa hu.✧

⁴⁴ Awa, age David “Ahwëhn” macëdëha, hak kof Arëhnayik a fëna nke aju David?»

Antë ntinde had vëharaŋ sariya ki

⁴⁵ Ante nëpadënihawo Yesu kore ŋa, ntehnëkëhniwo vërefal vëlëwu va:

⁴⁶ «Keharyinëhni vëharaŋ sariya vi. Vëhni nëŋahnëkëhni gwërëtalehn gë vacuŋ vajaryah do yad nkaÿëndeni g'untënah waÿëwa bulunda hna; tëhnadëni wëlaŋa wale rëkëde nuhahnëndeni vacaliŋa hna do gë wëlaŋa vahnë vëlënah hn'ile tokëde roka sankaf hna.

⁴⁷ Tebëdënihëhni vësëval vële cëmaryëk vësan va fop ile kwëhnani yä, do taŋ munta yaryah muntadëni, ntehnahni vahnë vëfëren ye. Soŋe umë, Wënu ŋa kwëdëdëhëhni ntëbini vëÿëntaŋ vi fop.»

21

Ile njëdahnëd asëval ahaÿëhnaŋ

✧ 20:43 20.43: Wahnëŋ 110.1

¹ Yesu njëkëko caharaß lëwu do nukëhniwo vëvetak hwëtëdëho uyëdahn lëw hni hn'ile kwëtëdëho Cery Wën Cankaf hna.

² Nukawo fëna asëval, ale cëmaryëk asan, ahaÿëhnah ðus, ga kwëtëd vunjëc vuki koryi vunte wok yabëlahna nafa.

³ Yesu më ntehnëk: «Toña ÿa fëyadëmu; ile kwëtëk asëval aÿi yabëk ntëbini vëÿëntaŵ vi fop,

⁴ kabi vëÿëntaŵ vi fop njëdahnëni koryi ile wok balëlähnhna, ðare umë, hn'uhäÿëhnah lëwu hna, njëdahnëk le kwëhnaÿ ÿa fop ile rëfëkawo kwëta soſe lëwu ÿa dënk.»

Yesu ipërëkan Cery Wën Cankaf ña pëyahnëd

⁵ Tac vëryampo nësëdëniho soſe Cery Wën Cankaf ña ntehnëndëni: «Nkwamëk, gë wëraka wawamah walëwu wï gë vile wamënahnik vi!»

⁶ Yesu më ntëkwakëhni: «Pëyadëmu, ile hnuðun ÿi, wafac yejëk le nkoð gona ani wëla itaka ðampo tinda hn'iñëntaŵ; fop nihëde.»

⁷ Më tëÿëniha: «Aharan, awa guve ntiyað watac? Ye yed dahëse ile rufahnëd ante tëkið vëÿin ña?»

⁸ Yesu më ntëkwakëhni: «Kwëtëryin hakili, ant'aŵaŵu arokayiwu. Vahnë vëyabah njjëdëni mëcani uŵac mën do ntehnëndëni vërehnayik ye do wati ÿa tëkik, ðare ant'arëfuni.

⁹ Ge nkwëryëðun ga nësëde soſe wamët nkal g'inkal, gë inkal inte ÿañënak, antë ntaku; afo watac tëki ten, ðare gedina tameki wapuya iÿi ðuniÿa.»

¹⁰ Tac më nkwënëk: «Bulunda rëkëd mëtëndëni gë bulunda yëntaŵ, do ahnaŵ pëgwëdëha ahnaŵ aŷëntaŵ;

¹¹ nkeď iñënka nkal hnë waresiŷo wayabah, do g'inte ŋa. Nkeď fëna viŷë viŷayah ambin hna do vahnë va ntakëdëhëhni đus.

¹² «Bare tëkahnind waŋi fop, pëladerun, korothenëderun, njëdahnëderun soŋe ahitiŋiwu vacaliŋa hna do cëdëderun. Wati rac njiryeryëderun hnë vëhnaŵ do gë waguverëner soŋe lëmën.

¹³ Awa wati rac nkeďfun wasede mën.

¹⁴ Kwëtaryin watac vankaf hna: ant'afëhwëtawu ile rëfëka ahnësu,

¹⁵ kabi ami dënk njëdadëmu hakili, vële yëwëku va, vëhodina nkwajëni.

¹⁶ Wëla vële hnagëku va dënk tokadënihu vëhitiŋ hna gë vële vankërun tere, wahnënk hun do gë wëlawo hun, vëryampo hnë wuhnë ndawëdëni.

¹⁷ Vahnë va fop ñëwëdënihu soŋe lëmën.

¹⁸ Bare wëla imul ndampo ibë nkaf hun cëvëdina.»

¹⁹ Yaŵënaryin: koyëna pehëtëďfun ntaŵary hun iŋa.

Yesu inih Yerusalem ŋa pëyahneď

²⁰ Yesu më nkwënëk ntehn: «Ante nudun Yerusalem ga kwëredëni wasodade ŋa, njëtëďfun, wati rac, biyëdina nihëde.

²¹ Awa, vële yed Yuďe va tëfëka nkaryëni gë wahuŋ, vële yed bambery Yerusalem va tëfëka ŋaŵëtani, do vële yed wëhaŷ va tëfëlahna mëncini g'ankol.

22 Wafac wale korotehnëdëhëhni Wënu ña vahnë va yed, ile ntiyađ fop ile nësëk Vikerëh ña.

23 Mekëhni vësëval vëryonkah va gë vële yëwëndëdëhëhni vutah vuntëw hni vahnë wafac warac! Horot sankaf yed hn'ini nkal kabi ntavah Wënu ña cëlid hnë bulunda rac.

24 Gë sëlame ndawëdëni, vëramp njodeni wayal hna fop. Vahnë vële wok vëyena wasëwif wã nihëdëni Yerusalem hafo ante puđ wati le maŵëryanini ña.»

Itëk Ajë Ahn'a

25 «Ulav hna, ulepera hna do gë wahol hna nude wëdahëse gë viyë vifëmpëhnahnah do nkal li wahnënk wi fop mpaÿëmpaÿadëhëhni do pëmpëhnahnëdëhëhni dus soñe wëñaŵ gë fanka wavonkëlo wënka ñi.

26 Wati rac vahnë va cëmëdëni ntakah ge nahani iÿayah ile ñad ntiya nkal ña. Pëyadëmu, Wënu ña ñënkëd fop ile ye g'ambin ña.

27 Tac nude Ajë Ahn'a ga tëkid hn'añar, gë fanka do gë icëmb canka.

28 Ge vëyin pëgwëk ntiyađ, matëndaryin do ahañu, kabi pehët hun iña tëhajëk.»

Imëntëndëlehn anuÿ ña

29 Tac Yesu më njëdahnëk ini mëntëndëlehn: «Yëkëryin anuÿ ini gë vatëh vañëntaŵ vi fop:

30 ge nurun ga pëgwëk nëpënd, njëtëdun wati hasëk ña tëhajëk.

31 Ndampo fo nke, ge nurun vëyin fop ga tëkid, yëtëryin Naŵ Wënu ña tëhajëk.

³² «Toña ÿa fëyadëmu: vahnë vëvë gaki vi vësëmëdina fop hara diyana vëÿin fop.

³³ Ambin ñi g'inkal inji godina, bare wanës mën ñi nkod kwëlëkwël.»

Ajë Ahn'a ante nkode napëdëna ña tëkid'

³⁴ «Diryin wajira: ant'afabu li vambënt fo, g'uryëw, ma ahnahandu soje wadëñah ÿi duniÿa; ge gena umë, fac ile njihahnid Ajë Ahnë nanëtëdëhu,

³⁵ had urënd: pëyadëmu, pëladëhëhni fop vële lëdëk nkal vi.

³⁶ Ant'ahnamawu! Yëfaryindën kwëlëkwël! Koyëna nuÿadun fanka ayawënahnu hnë fop ile rëkid' hna do aholu arufëhnawu haryënkw Ajë Ahnë hna.»

³⁷ G'anent ga, Yesu karanëdëhëhniwo vahnë va Cery Wën Cankaf hna, do g'anëka ga, hn'ikuñ nte wacik Oliviye hna njidëho ndakind.

³⁸ Do bulunda ÿa fop kobëri fo g'acahnëfëd ga njijëdëniho Cery Wën Cankaf hna soje nëpandëniha.

22

Yuda pëhnaq njëd'ahna Yesu

¹ Ambënt mburu kwëhn levir këm, ante wacaryik Pak ña fëna, tëhajëko.

² Vësankaf vësëna wasadëha va gë vëharan sariya va njëkëlendëniho ndawëhneniha Yesu, bare ntakëkëhniwo gë bulunda ÿa antë ñañëni.

Yuda pëhwëtak njëd'ahna Yesu

³ Awa Sintani tēnkəkawo Yuda, nte wācēdeho Isəkariyot ŋa, ale yentiko hnē vērēfal Pēhw gē Vēhi hna.

⁴ Yuda njiko nēsēlini gē vēsankaf vēsēna wasadēha va do gē vevē karyēnkw Cery Wēn Cankaf va gante tēfēka njēdahnī Yesu ka.

⁵ Nēṅəkēhniwo dūs do mē ntehnēniha cosēdēniha koryi.

⁶ Yuda mawēlehn do pēgwēlehn njēkēlehnand fere fale rēfēka njēdahnēhni Yesu hara bulunda ŋa veyētana.

Yesu nēgehnēd roka Pak ŋa

⁷ Tēkiko wati ambēt mburu kwēhn levir kēm ŋa do hale ndawēdeni vupe soṅe roka Pak ŋa.

⁸ Awa Yesu mē payēkēhni Piyer gē San ntehnēhni: «Yiryin afēhwētanēhnēhēndunēfu roka Pak ŋa.»

⁹ Mē ntēkwaniha: «Ne ṅadu fēhwētafu?»

¹⁰ Mē ntēkwakēhni: «Nēparyin: ge tēkērun naŋ hna, nudunēha asan ale ryibēk unkwahn wēnka. Tēfēlehnēryina hafo tere hn'ile tēnkēd hna.

¹¹ Ntehnēdunēha ale hwēhnēk tere ŋa: “Aharan a tēyēdēhi: ‘Ne nke cery nte rokahnēdēfun roka Pak ŋa gē vērēfal mēn va?’ ”

¹² Tufēdēhu cery cankaŋ yaṅ etas hna g'ile valēdēhu ŋa fop. Hnam pēhwētadun soṅe roka ŋa.»

¹³ Awa njilehnēni, tēkatēni fop gante ntehnēkēhniwo Yesu ka do pēhwētani soṅe roka ŋa.

Roka Ahwēhn a

14 Wati ŷa, ga t k k, Yesu g  v fayik v l w u va mbar p l niho soŷe roka ŷa.

15 M  ntehn k hni: «Ńad fuho d s tok lahnini ŷi roka Pak g  w hn  ani g  horotahn ndu ŷa!

16 ToŃa ŷa f yad mu dol, bok da roku muk iŷi roka hafo hale pad f nafa iŷi roka Ńa Naw Œ W n hna.»

17 Awa, m  nuf k nk l w a uŃen, camehn ka W nu Ńa do ntehn hni: «Nuf ryin aŃi nk l w a, asehelu w hn  fop.

18 P yad mu, t k p gw iŷi wati, bok da sewu uŃen waresen hafo t ki Inaw Œ W nu Ńa.»

19 Tac m  mbok nuf k mburu, camehn ka W nu Ńa, do m  nkub lehn k nj dfahni ntehn hni: «Iŷin mbahn m n Ńa ye nte y dfahnik soŷe hun Ńa. Diryind n aki, ary nkw tahn nduno.»

20 Ga tok ni, Yesu m  mbok nj dfak hni aŃi nk l w a Ńen, do ntehn hni: «AŃi nk l w a Ńen sat m n ile ryeh t df  soŷe l w  hun ŷa ye do ŷabahnik kw t la kas k nte ntik W n bulunda l w u ŷa.

21 Bare n paryin: ale rokad ho ŷa ani nke, tok land fun!

22 Aj  Ahn'a c m f gante p hnaK W n ka bare ale rokad ha ŷa korot f d s!»

23 Awa p gw lehn ni t y l nd ni bi mo ye hn  v hni ale ŷad nti rac a.

Mo ye ale l b k hni nafa hn  v r fal hna

24 Tac vërfal va pëgwëlehnëni nkwajëlëndëni njëtahnëni bi mo ye ale lëbëkëhni nafa vëyëntaŵ va.

25 Awa, Yesu më ntehnëkëhni: «Vëhnaŵ vëvë duniŷa vi ndëcëtëni cankaf ntëŵ hni ŋa, do vële hwëhnaŵ fanka ucankaf va mëcadëni “vëli fërën”.

26 Bare ŵuhnë, ant'aliwu had vëhni! Ale ŷak hnaŷëk a tëfëka nke had umë ŷak vak hnë ŵuhnë, do ale ryokuŋehndëhëhni vëyëntaŵ va nke had aryokuŋ.

27 Awa mo ye ale ñak njabëk nafa ŷa? Ale rokëd roka ŷi gë ale hnëhëtëd aŷi? Gena bi ale rokëd roka ŷi? Ha, bare ami had ale hnëhëtëd nkebu fagant lëŵ hun!

28 Wuhnë, g'ami nkentirunëho kwëlëkwël hn'uryënah mën hna fop,

29 do gante njëdako ucankaf rëm mën ki, koyëna njëdadëmu ami fëna:

30 təkëdëna tokënden do celahnënden Naŵ hna, do ntañadun hnë watinki vësankaf soŋe ahitiŋuni wahnënk pëhw gë wahi wavë Isërayel ŵi.»

Yesu pëyahndë Piyer njahëdadëha

31 Yesu më ntehnëka Simo Piyer: «Simo, Simo, nëpary: Sintani këlaka Wënu ŋa maŵëryana kolahn paryi gante paryëde pitëndëlehnahni vantimp gë vaparyel ki.

32 Bare ami, muntanëmi, soŋe antë ntihëtaŷi kwëtahn iŋa kwëlëkwël. Do wëjë, ge mbokajëru gë ŷal mën yaŵënëryihni vëyënta hu va.»

33 Piyer më ntëkwaka: «Ahwëhn, pëhwëtabu wëlakënde ntehani sëdfaryiwu gë wëjë do sëmëntiwu gë wëjë.»

34 Yesu më ntëkwaka: «Pëyadëmi, Piyer, hnë unji mëdf dënk, ani gë tarahnënd cale ɲa, njahëtaɖu wahwënta warar yëtëlihohna.»

35 Tac Yesu më ntehnëkëhni: «Ante payëmuno koryi këm, kufa këm, wapary wante hnëpëtandun këm ɲa, iñë bi wojëkuno?»

Më ntëkwani: «Ñoñ gojëlëfunohna.»

36 Awa më ntehnëkëhni: «Bare tame, ale hwëhna koryi tëfëka nuf, ale hwëhna kufa tëfëka nuf, do ale wok kwëhnana sëlame tëfëka nkwaɖ cuɖ cankaɖ ntëwu ɲa ntëwahn ryampo.

37 Pëyadëmu, afo ntiya ile nësëk Vikerëh soɲe lëmën ÿa. Më lehnëk: “Awën ntiryaryëniha vahnë va.” Ha, soɲe lëmën ÿa biyëdina, fop padëf.»

38 Vëréfal va më ntehnëniha: «Ahwëhn, wëli wasëlame wahi.» Yesu më ntëkwakëhni: «Gwër nke.»

Yesu njëfaɖ hn'ikuɲ Oliviye

39 Yesu më cahnëk do nji hn'ikuɲ nte wacik Oliviye hna, gante njehëka ka. Vëréfal vëlëwu va më ntapëhnaniha.

40 Ga tëkëni hnam, më ntehnëkëhni: «Yëfaryin kwëlëkwël soɲe gante kofun ayawënahnu ge njëkëhnahnëɖerun.»

41 Tac më ɲawëtakëhni toye, ndëkwëhnëk do njëfa aki:

42 «Apa, ge ñaɖu, ɲawëtënde antë tëkëhne iyi horot. Bare ant'ali ile yadëfu, diry ile yaɖu wëjë ÿa.»

⁴³ Awa mëleka vē g'ambin ŷa cēlēhni njij njawēnaŷehna.

⁴⁴ Yesu nkwēnēko njēfa ŷa g'ahawary kabi njiwēhnēko dūs hafo ŷacēŷac ntēw ŷa nke had sat yatēf.

⁴⁵ Ante puhnak njēfa ŷa, mē matēk, mboka gē vērēfal vēlēwu do nji tēkatēhni ga ndakēni wakwēd, kabi njiwēhnahnēkēhniwo dēcēt g'umē.

⁴⁶ Mē ntehnēkēhni: «Hak kodun aryaku wakwēd? Matēryin ayēfawu soŷe gante kodun ayawēnawu ge njēkēhnahnēderun.»

Ipēla Yesu ŷa

⁴⁷ Nkoko nēsēnd tēketēni kore vahnē. Yudā aryampo vērēfal Pēhw gē Vēhi hna ryēnkwarīkēhniwo. Mē tēhaka Yesu soŷe mbuca.

⁴⁸ Bare Yesu mē ntehnēka: «Yudā, gante mbucēde ale hnēŷelērun bi tokadūha Ajē Ahn'a?»

⁴⁹ Vēle tēfēlēniho Yesu va, ga nuni ile ŷad ntiya ŷa, mē tēyēniha: «Ahwēhn, rawahnēfu bi wasēlame fu wī?»

⁵⁰ Do aryampo hnē vēhni tawēlehna aryokuŷ asēna wasadēha asankaf a ntēpētēlehna nēf tēhw ŷi.

⁵¹ Bare Yesu mē ntehnēk: «Tavēryin! Gwēr nke.» Do mē ŷakēka asan arac nēf ŷa njērēnēlehna.

⁵² Tac Yesu mē ntehnēkēhni vēsankaf vēsēna va, vēsankaf vēyēka Cery Wēn Cankaf va, do gē vicēr vēle yijēko pēlaniha va: «Gē wasēlame

do gë waryoko bi tēfakēha ayinēhniwuno, afēlawuno had bandi yebu?

⁵³ Fac-wo-fac Cery Wēn Cankaf hna nkelahnēdenēho do yēkēlehnēluhna afēlawuno, bare iyi wati wuhnē hwēhnēk gë fanka umēhwēry fa, Sintani hwēhnēk.»

Piyer njahētadēha Yesu

⁵⁴ Awa pēlalehnēniha Yesu njiryeryēniha ndēnēniha tere asēna wasadēha asankaf hna. Piyer n̄awēt tēfēdēhēhniwo.

⁵⁵ Hwēdēh fēdiko fagant selele hna, Piyer ntañantēlehnī gë vēle yeradēho hnam va.

⁵⁶ Asēval aryokuṅ mē nuka Piyer ga ntañantik darēl hwēdēh hna; mē ntañēka do ntehnā: «Asan ale lañak ayi gë Yesu nkentiko!»

⁵⁷ Bare Piyer njahētako ntehnā: «Hali, yētēlēwāhna.»

⁵⁸ Ga mbiyēk toye, ahnē ahaṅary mē nuka do ntehn: «Wējē fēna, arēfal Yesu yentiru!» Bare Piyer mē ntēkwaka asan arac: «Hali, gena toña.»

⁵⁹ Ga mbok mbiy, ahaṅary kat mē mbok ntehnēgēk: «Lēk, ayi asan gë Yesu nkentiko, kabi umē fēna avē Galile ye.»

⁶⁰ Bare Piyer mē ntēkwak: «Yētēla bi ye yaḍu ahnēs, wējē.» Ani gë patahnēnd wanēs ṅa dēnk tarēlehn cale ṅa.

⁶¹ Ahwēhn a Yesu mē cahētak ntañēka Piyer. Awa Piyer ndēnkwētalehn ile ntehnēkawo Ahwēhn a: «Tarahnēnd cale ṅa uṅi mēd njahētadu wahwēnta warar yētēlihoḥna.»

⁶² Awa Piyer cahnēlehn kond ḍus.

Yesu njeṅēde do ndafi

⁶³ Vësan vële yëkadëhawo Yesu va pëgwëniho njafañëndëniha do ndafëndëniha.

⁶⁴ Më cankëniha yëka yi do tÿyëniha: «Awa, kabi kila yeru, pëyaryifu bi mo ryafëki?»

⁶⁵ Nkoniho njewëndëniha wakaŵary wayabah menahnëniha ŵac.

Yesu haryënkŵ vëhitiŵ vësankaf hna

⁶⁶ Ga pacëk, vicër vëvë ßulunda wasëwif va, vësankaf vësëna wasadëha va do gë vëharan sariya va mbarëniho. Më ntehnëni njoji Yesu Mbara Vëhitiŵ vëlëŵ hni hna,

⁶⁷ do, ga tëkaryijik, më tÿyëniha: «Arëhnayik a bi yeru? Pëyaryifu!»

Yesu më ntëkwakëhni: «Ge pëyamu njëtëbu maŵëndilunohna,

⁶⁸ do ge tÿyëmu inë, dëkwadilunohna.

⁶⁹ Bare, yëtëryin, tëk pëgw gaki Ajë Ahn'a ntañad g'irëhw Wën Hwëhn Fanka Fop.»

⁷⁰ Vëhni fop ntehnëlehnëniha: «Awa wëjë ye Aju Wënu ña?»

Më ntëkwakëhni: «Ŵuhnë dënk hnësëk umë yëbu.»

⁷¹ Awa më ntehnëlëni: «Gona mbalëfu sede: nkwëryinëk fuhnë dënk wanës wadëwu ña!»

23

Yesu haryënkŵ Pilat

¹ Tac matëlehnëni vëhni fop njiryeryëniha Yesu vëhni guverëner ile ŵaciko Pilat ŷa.

² Hnam, pëgwëlehnëni mërahnëndëniha ntehnëndëni: «Tëkatëbunëha ayi asan ga përekanëdëhëhni ßulunda lëŵ fu ŷa: më

lehnëkëhni antë cosëniha ahnaŵ a, Sesar, ŷatëtanke ŷa do umë lehnëk fëna umë dënk ye Arëhnayik a, ahnaŵ a.»

³ Awa Pilat më tëyëka: «Ahnaŵ wasëwif ŵa bi yeru?»

Yesu më ntëkwaka: «Wëjë hnësëk.»

⁴ Awa Pilat më ntehnëkëhni vësankaf vësëna wasadëha va gë kore ŷa: «Nula wëh ile ntik aŷi asan.»

⁵ Bare më njawënëni wanës wadëŵ hni ŷa ntehnëni: «Përëkanëdëhëhni bulunda ŷa gante kodëni ŷañëhahnëni g'ikaraŷ dëŵu ŷa. Hnë resiŷo Galile hna pëgwik, ndapëlehni Yude ŷi fop, tame njijëk hafo Yerusalem li.»

Yesu haryënkŵ Erođ

⁶ Pilat, ga nkwëryëk wanës watac, më tëyëk: «Aŷi asan avë Galile bi ye?»

⁷ Ntëkwanihawo, ha, Yesu avë Galile ye. Resiŷo rac Erođ hnaŵëko. Awa kabi Erođ Yerusalem hna nkeho hnë wafac warac, Pilat më ntehnëk njiryeryi Yesu ŷalu hna.

⁸ Erođ natëkawo đus ante nukawo Yesu ŷa kabi nkwëryëdëho ga nësëde soŷe lëŵu ŷa do mbiŷëk ante ñadëho nuhna ŷa, ntiyahnëkawo nudëha ga ntid dahëse fëmpëhna.

⁹ Tëyëkawo wayabah, bare Yesu dëkwadilawohna ñoñ.

¹⁰ Vësankaf vësëna wasadëha va gë vēharan sariya va hnam nkeniho mërändënihawo Yesu g'inañëna.

¹¹ Tac Erođ gë wasodade walëŵu ŵa nëhandënihawo njafaŷatëndëniha Yesu. Më

cudëniha viyi viferën had ahnaŵ do Erođ mbokaryehnëkawo gë vëhni Pilat.

¹² Erođ gë Pilat vëhnëñëlëlohna kobëri ña, bare fac rac, lawo nkeniho.

Yesu mbokaryëde haryënkw Pilat

¹³ Pilat më mbarëkëhni vësankaf vësëna wasadëha va, vësankaf vëhitinj va do gë bulunda ya,

¹⁴ do ntehnëhni: «Njinenëhnirunëhoŵa ayi asan alehnuno bulunda ya përekanëf. Tëyëbuha tase lëw hun do ñoñ nula nkeya meh ante lehnërun ntik ña.

¹⁵ Erođ fëna ñoñ nuna ile menëk, kabi mbokënanikëfuna. Awa pacëk, ayi asan ñoñ dina ile rëfëka ndaŵahni.

¹⁶ Ntampendëbuha tac ravëlehnëŵa.» [

¹⁷ Hn'ambënt Pak-wo, gante nkeho namu lëw hni ka, Pilat tëfëkawo tavëhnëhni aramp aryampo.]

¹⁸ Bare pëgwëlehnëni ndekandëni vëhni fop ndampo fo: «Daŵehnedëhn ayi asan! Tavëhnëryifuna Barabas!»

¹⁹ Barabas tac, hnë vahnë vële yañënakoko hna nkentiko hafo daŵi ahnë. Soje rac cëdfahniko.

²⁰ Kabi Pilat ñadëho tava Yesu, më mbok tëyëkëhni kat.

²¹ Bare vahnë va ndekadëniho: «Pakëryehna hnë kërëwa, pakëryehna hnë kërëwa!»

²² Pilat më mbok tebak wanës ña rarëna ya do ntehnëhni: «Ayi asan, uweh hwëhn ye ntik? Ñoñ nula hnë umë ile rëfëka ndaŵahni. Ntampehnëdëfuhaha tac do gë ravëŵa.»

23 Bare nkonihō ndekandēni gē fanka Yesu paki hnē kērēwa, do wadēka wadēw hni ŋa mēkēkawo Pilat:

24 mē pēhnak mawēhnēhni ile tēyēdēni ŋa.

25 Mē tavēka asan ale tēyēdēnihō ŋa, ale sēdiko soŋe ryaw ahnē ante ŋañēnaniho ŋa, do njedahni wasodafe wā Yesu soŋe ntiniha gante ñadēni ka.

Yesu pakēde hnē kērēwa

26 Ante njiyeryēdēnihawo Yesu ŋa, pankēlēnihō gē Simo, asan avē Siren. Wehaŋ mēncidēho. Wasodafe wā mē pēlaniha ndibēndēniha kērēwa ŋa tēfaryinda Yesu kamēhni.

27 Kore sankaf rēfēdēhawo Yesu, gē vēsēval vēle hodēho do yahnadēho soŋe lēwu ŋa.

28 Mē cahētahnēkēhni do ntehnēhni: «Vēsēval vēvē Yerusalem, antē ahonēhnuno! Koryin soŋe lēwun gē vutah hun

29 kabi wati yejēk ile lehnēde: “Mbetani vēsēval vēle wok vēhnagēdina va, wok kobēri vēhnagēna do wok kobēri vēyēwēndēna va!”

30 Awa vahnē va rēkēd ntehnēndēni wahuŋ wī: “Yohahninēfu!” Do gē vukuŋ vi: “Cowēryinēfu!”[☆]

31 Pēyadēmu, ge aki ntiyik atēh cēkah ŋa, hak lē ntide kankah ŋa?»

32 Njoryaryinihēhniwo fēna vēsan vēhi, vēwēn, soŋe ndawāryini gē Yesu.

33 Ante tēkēnihō hn'ile macik «Kuŋ Hēloyoy» hna wasodafe wā pakēnihawo Yesu kērēwa

[☆] 23:30 23.30: Ose 10.8

hna do pakaryënihëniwo fëna wabandi waki, aryampo g'irëhw lëwu, aÿëntaŵ a g'irahahn.

³⁴ Awa Yesu më ntehnëk: «Apa, tavëhnëryihni, kabi vëyëtëna ile ntidëni.» Tac wasodade wã njëlëniho wanjël njëtahnëni bi mo hwëhnëd cud Yesu ña.

³⁵ Bulunda ÿa hnam nkeniho njëkëndënihawo. Vësankaf wasëwif va njafañëdënihawo ntehnëndëni: «Pehëtëkëhni vahnë vëhawary; ge paryi ale tëhna Wën ÿa ye, pehëta umë dënk!»

³⁶ Wasodade wã fëna njafañëdënihawo, tëhadënihawo njelëhnëndëniha uñen ñañah

³⁷ do ntehnëdënihawo: «Ge paryi ahnaŵ wasëwif ÿa yeru pehëtary wëjë dënk!»

³⁸ Awa yañ lëwu ÿa, iÿin heriko: «Aÿi ye Ahnaŵ Wasëwif wã.»

³⁹ Aŵen aryampo ale fakaryiko ÿa më njewëka ntehna: «Gelihna bi Arëhnayik a? Pehëtary wëjë dënk do afehëtaryëfu!»

⁴⁰ Bare aÿëntaŵ a më ñañënahneka ntehna: «Dakëlinahna dënk bi Wënu ña wëjë ale sëmëd hnë kërëwa ndampo fo g'umë?»

⁴¹ Fuhnë iÿin cañëkëfu, kabi ile liyik ÿa sosikëfu, bare umë ñoñ dina wëh.»

⁴² Tac më nkwënëk: «Yesu, dënk wëtarye ante nkedu ahnaŵ ña.»

⁴³ Yesu më ntëkwaka: «Toña ÿa fëyadëmi: dol g'ami nkedë arayen hna.»

Icëm Yesu ña

⁴⁴⁻⁴⁵ Nkëhnëko tëk lav a nkaf li do kuyëko tañ: kuyëko nkal hna fop hafo hnë wëwati warar

g'anent hna. Wati rac dënk, ipand dëndah, inte fokiko haryënkw yëwa le yäk sëvak Cery Wën Cankaf hna, citako fagant*.

⁴⁶ Yesu më ndekak gë fanka: «Apa, kwëtehnahnëmi ntaŵary mën ija.» Ante nësëk wani ja, cëmëlehn.

⁴⁷ Kapiten le yeho hnam ya, ga nuk ile liyak ya, më cëmbëka Wënu ja do ntehn: «Paryi nke, ayi asan catëko!»

⁴⁸ Kore le yijëko njantini ile ye ya, nuniho ile liyako ya. Awa mbokalehnëni gë yal hni g'uuyiwëhnah sankaf.

⁴⁹ Wëlawo Yesu wa fop, gë vësëval vële lapëhnajëkawo kobëri Galile va, jaŵët nëwëniho njëkatëndëni ile ryëcëtaf ya.

Yesu kwëtëde hn'iyag

⁵⁰⁻⁵¹ Asan ale waciko Yosef yeho hnam. Avë nkol wasëwif nte wacik Arimasi yeho. Ahitiñ yentiko umë fëna, kitija wasëwif cankaf hna. Përënako do catëko do napëdëho Naŵ Wënu ja. Maŵëlohna ile pëhnaniho vëhitiñ do ntiniho ya.

⁵² Njiko vëhni Pilat hna do tëya iñas Yesu ja.

⁵³ Tac më cëlëndëk ñas ija kërëwa hna, përyëk hn'iyarëh do ndën hn'iyag nte yabiko hn'ikuñ, iyag kasëk.

⁵⁴ Arayima yeho do fac ntaŵëla ja pëgw ja nkeho.

⁵⁵ Vësëval vële lapëhnajëkawo Yesu kobëri Galile va njintiniho gë Yosef, do njëkëniho yag ija nuniho gante kwëtiko iñas Yesu ka.

* **23:44-45 23.44-45** *Citako fagant fëhnëtanëk citako pëgw yan hafo gëd.*

⁵⁶ Tac mbokalehnëni g'ankol pëhwëtëni wagu gë datikola soje ñas iña. Fac ntawëla hna, më njinëgani gante ntehnëk sariya Moyis ka.

24

Ibëhn Yesu

¹ Gë dimasi ÿa wakëwak fo vësëval va g'iyag njiryeryëdëniho wagu wante liyik datikola ile pëhwëtëniho ÿa.

² Umë tëkatëni taka cankaf ña këryinjetiko cape ndampo yag iña pidëtako.

³ Tënkëlehnëni, bare vërëkatëlohna iñas Ahwëhn a Yesu.

⁴ Vëyëtëlohna ile nahadëni. Paco tëkëlehnini vësan vëhi vële liyako viÿi vile yerëko had ambin wilëbilëk.

⁵ Vësëval va ntakëkëhniwo më ndëkwëhnëni wayëka wã nkal hna. Vësan va më ntehnënihëhni: «Soje ye yëkëlehnëdunëha hnë vësëm ale wok cëmëna?»

⁶ Gena ani, mbëhnëk. Dënkwëtaryin ile nësëhnëkuno ante nkoko hnë resiÿo Galile hna:

⁷ afo Ajë Ahn'a njëdayiniha vëwën va, paki hnë kërëwa do fac rarëna hna mbëhnëd.»

⁸ Tac ndënkwëtalehnëni wanës Yesu ña.

⁹ Vësëval va cahnëlehnëni yag hna njini pëyanihëhni watac fop vërëfal pëhw g'aryaw va gë vëÿëntaw va.

¹⁰ Mari mbë Magëdala yeho gë Yowana do gë Mari, hnëmu Sak do vësëval vëhawary vële njiniho va fop tëfëtanënihëhniwo watac vëfayik va.

¹¹ Vërëc ntiyahnëkëhniwo vësëval vi ki fo nësarëdëni, do vëhwëtahneliwona.

12 Bare Piyer matëko nkary g'iyag. Ga tëkëk më nkuryak, bare ñoñ nulohna ge gena ile përyahniko ñas ña fo woko hnam. Tac mëncëlehn gë ŷalu afëmpëhnahnah fo soñe ile liyak ŷa.

Vërëfal vëhi va nkaŵ Emawus hna

13 Fac rac dënk, vërëfal vëhi yidëho hn'ankol nte ŵacik Emawus. Soñe wawati wahi yasëdu arëkarënd hnam ge matëru Yerusalem.

14 Soñe wade ryëcëtak ña fop nësëlëdëniho.

15 Wati nte nësëlëdëniho do nkwajëlëndëniho ña Yesu më tëhajëkëhni tëfëlëntik gë vëhni.

16 Nudënihawo, bare iñë ŵemaŷendëhëhniwo njavëtëniha.

17 Yesu më tëyëkëhni: «Ye wajëlëdfun ayasatëndu?»

Umë kahnëni do njamëlehnëni g'uhaŷëhnah ŵa.

18 Aryampo hnë vëhni, Këlewopas maciko, më ntëkwaka: «Wëjë fo bi ye ale yijëk Yerusalem li do wok yëtëna ile liyak ŷa hnë waŷi wafac?»

19 Yesu më tëyëkëhni: «Ye liyak?»

Umë ntëkwaniha: «Ile yeha Yesu mbë Nasaret ŷa liyak. Kila hwëhn fanka yeho: ntik viŷë vifëmpëhnahnah do wanës wadëwu ña kwëhnako fanka haryënkW Wën hna gë bulunda ŷa fop.

20 Vësankaf vësëna wasadëha fu va gë vëvë karyënkW bulunda va njëdfahnëniha soñe kitinj ndaŵi do pakëniha hnë kërëwa.

21 Fuhnë kwëtahnëbunëho umë ye ale rëfëkawo pehëtëhni vëvë Isërayel va hnë vële

ÿewëkëhni hna, do kat gë watac fop, dol nke fac rarëna ÿa ga cëmahnek.

²² Bare g'umë fop nkeni vësëval vëryampo vëvë kore fu va fëmpëhnahnëndanëkëfu d'us. Wakëwak ÿa dol njikëni yag hna

²³ bare vërekatëna ñas dëwu ña. Më mbokajëni pëyahnëni wamëleka sankëtahnakëhëhni do pëyanihëhni mbëhnëk.

²⁴ Vërefëlënta fu vëryampo njikëni yag hna do tëkatëni fop gante nësakëni vësëval ka, do vëhni fëna vëhnuna ñas Yesu ña.»

²⁵ Awa Yesu më ntekëhni: «E w'uhnë, vële wok kwëhnaluhna hakili, do wasakahn hun w'a yancëna kwëtahn ile pëyahnëni wakila ña!

²⁶ Tëfëlawohna bi korot aki Arëhnayik a tënkahnënd icëmb dëwu hna?»

²⁷ Tac më nkabëkëhni ile herik Vikerëh vipacah hna fop soje lëwu ÿa, pëgw vëkayëte Moyis hna do gë vëkayëte wakila wañënta w' hna fop.

²⁸ Ante tëhaniho nkol nte njihahnëdëniho ña, Yesu më ntik had ñad ndëcal.

²⁹ Bare ñwëÿëryanihawo ntehnëniha: «Gontëryi gë fuhnë! Lav a yo ña nke.» Awa tënkëntëlehni nkol hna nkonti gë vëhni.

³⁰ Ga kwërani hn'ile tokëde roka hna, Yesu nufëk mburu ña, camehna Wënu ña, tac nkubëlehnëk, njëd'ahni. ³¹ Awa ile wëmaÿendëhëhniwo njavëtëniha Yesu ÿa ntihëtiniho njavëtëlehnëniha tañ, bare njavëtëndëniha tuñ nambëlehnëniha.

³² Umë ntehnëläni: «Gena bi njamakëhëfu sakahn fu w'a ante nësëhnakëndëhëfu nka w' hna

do pacënëhnatëndëfu Vikerëh va?»

³³ Matëlehnëni taŋ mbokani Yerusalem. Më tëkatënihëhni vërëfal pëhw g'aryaw̃ va ga mbarëni gë vërëfëlënta hni va,

³⁴ ntehnënihëhniwo vërëfal vëhi va: «Paryi nke Ahwëhn a mbëhnëk! Simo nuka!»

³⁵ Do vëhni fëna më tëfëtanëhniniehëhni ile yekëhëhni nkaŋ ŷa do gante njavëtahnënihawo Yesu ka wati nte nkubëlehnëdëho mburu ŋa.

Itufëhna Yesu

³⁶ Nkonihò nësëndëni tëket taŋ Yesu fagant lëw̃ hni do ntehnëhni: «Araŋi yam ŷa nke gë w̃uhnë!»

³⁷ Umë mbalëni do ntakehni ðus: ntiyahnekëhniwo yine nuni.

³⁸ Yesu më tëyëkëhni: «Soŋe ye valërun? Soŋe ye wajëlehnadun?»

³⁹ Yëkëryin wëbák mën ŋi* gë wapary mën ŋi: paryi ami ye! Ñakëryino ayëku: yine kwëhnana imbahn gë waŷëc, bare ami kwëhnabu, nurun!»

⁴⁰ Ante nësëhnëkëhni watac ŋa, më tufëkëhni wëbák ŋa gë wapary wadëwu ŋa.

⁴¹ Vërëfal va natëkëhniwo do pëmpëhnahnëhni ðus, vëwëkëlohna ten kwëtahnëni. Awa Yesu më tëyëkëhni: «Kwëhnarun bi hnani ile rokëde?»

⁴² Më njëdaniha nkubel igis bëlik.

⁴³ Më tebaka do cema tase lëw̃ hni.

⁴⁴ Tac mbok ntehnëhni: «Gena bi, ante nko-lahninëko ŋa, pëyadëmuno: ile herik soŋe mën

* **24:39 24.39** *Yëkëryin wëbák mën ŋi:* Usër vapakel va ye.

sariya Moyis hna, vëkayëte wakila hna do gë Wahnëw hna, watac fop tēfëkawo ntiya.»

⁴⁵ Awa Yesu më pidëtëkëhni wahakili wã nkwëryahnëni Vikerëh vipacah va.

⁴⁶ Do më ntehnëkëhni: «Wëlin ile herik ÿa: Arëhnayik a tēfëka korot, tac fac rarëna hna mbëhnëd,

⁴⁷ do tēfëka karanjini vahnë va g'uwac lëwu wã d'uniÿa li fop, pëgw Yerusalem: ntehnëdëni vahnë va nkwëcëtani vankeya va do soje Wënu ña tavëhnahnëhni wameh ña.

⁴⁸ Wasede soje watac fop yerun.

⁴⁹ Do ami njëdanahnidëmu ile ntehnëk rëm mën njëdahnëd ÿa, Iyir Ipacah inja ye. Awa goryin naw li hafo pëbënu fanka lëwu fa.»

Ikay Yesu ña

⁵⁰ Tac Yesu më cahnaryëkëhni vërefal va naw hna, njiryeryëhni ñarël Betani. Hnam umë njelëk wëbák ña g'ambin do ndëwakëhni.

⁵¹ Wati nte ndëwanëdëhëhniwo ña, pitël inja pitëlëdëniho gë vëhni kay g'ambin ñarël Wën hna.

⁵² Vëhni, cëmbënihawo do mbokalehnëni Yerusalem, vëhnatah fo.

⁵³ Hnam, Cery Wën Cankaf hna nkedëniho kwëlëkwël do cëmbëndëniha Wënu ña.

Wamey
Wamey: Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala (New Testament+)

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wamey

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2025 from source files dated 1 May 2025
f961026b-f72f-5bd7-9f75-efa7f932577e